

JEZDRA I NEMIJA

Jevanđelje u
Knjizi Jezdrinoj i Nemijinoj

Oktobar, novembar, decembar 2019.

Sadržaj:

1. Davanje smisla istoriji: Zorovavelj i Jezdra	5
2. Nemija	13
3. Božji poziv	21
4. Suočavanje sa protivljenjem	29
5. Kršenje duha zakona	37
6. Čitanje Reči	45
7. Naš Bog koji prašta	53
8. Bog i zavet	61
9. Iskušenja, nevolje i spiskovi	69
10. Obožavanje Gospoda	77
11. Narod pada u stari greh	85
12. Suočavanje sa lošim odlukama	93
13. Vođe u Izrailju	101

JEZDRA I NEMIJA – *Jevanđelje u Knjizi Jezdrinoj i Nemijinoj*

Autor: Jirži Moskala

Broj 4/2019.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

www.subotnaskola.org

Odgovara: Želimir Stanić, Beograd, Radoslava Grujića 4

Prevod: Dragana Todoran

Lektura: Mirjana Đerić

Prelom: Gordana Ardeljan

Izdaje: »Preporod«, Beograd

Za izdavača: Saša Todoran, 11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tiraž: 2500

Za internu upotrebu

Tabele priprema Odeljenje za subotnu školu

© [2019] Generalna konferencija Hrišćanske adventističke crkve*. Sva prava pridržana. Nijedno lice ili ustanova ne može da menja, prepravlja, prilagodava, prevodi, reprodukuje ili objavljuje nijedan deo biblijske pouke bez prethodnog pismenog odobrenja Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve*. Odeljenske službe Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* su ovlašćene da se pobrinu za prevod biblijske pouke, u skladu sa posebnim smernicama. Autorska prava takvih prevoda i njihovo objavljivanje i dalje su u nadležnosti Generalne konferencije. Izrazi »Hrišćanska adventistička«, »Adventistička« i logo sa plamenom su registrovane oznake Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* i ne mogu se koristiti bez prethodnog odobrenja Generalne konferencije.

UVOD

Jezdra i Nemija bili su izuzetne vođe, usmereni na Boga, usredsređeni na Reč, vođeni Duhom, koji su žarko želeli da Božji narod napreduje i da se Njegovo ime uzdigne i objavi širom sveta. Njihov život predstavlja ono što Bog može da učini preko posvećenih, vernih vođa koji služe.

Zbog svoje grešne prirode, stečenih navika i nasleđenih osobina, možemo doživeti istinske, trajne promene samo proučavanjem Reči Božje koja preobražava i silom Svetog Duha. Vernici žive »ne silom ni krjepošću nego Duhom mojim« (Zaharija 4,6) i prihvatanjem Božjih obećanja verom (Avakum 2,4), što dovodi do živog duhovnog života.

Pouka za ovo tromesečje prikazuje da je život složen. Čim pokušamo da činimo ono što je dobro, nailazimo na prepreke i suočavamo se sa protivljenjem. Čak i prijatelji mogu otvoreno ili tajno da nam se protive i, možda, postanu naši neprijatelji. Prepreke i otpor prema dobrom pokazuju da je sotona živ i da je greh stvaran. Boriti se protiv sotone ljudskom snagom nije moguće jer je zlo jače od nas. Samo Bog može da osigura pobjedu, promeni određeno mišljenje i pruži nam silu da živimo uravnoteženim životom. Životna obeshrabrenja su prilike za promenu. Razočarenja mogu da nam pomognu da se usredsredimo na suštinu i ubrzamo svoj duhovni rast, dok uz Božju pomoć postizemo pobjedu nad svakom krizom.

Knjiga Jezdrina i Knjiga Nemijina ne završavaju se optimistično. Greh je ozbiljan problem, i širi se lako i brzo. Najveći izazov ne dolazi spolja, već proističe iz nevernosti Bogu, kada Božji narod ne sledi Njegovu otkrivenu volju. Biti veran Gospodu i istrajati u izvršavanju Njegovih naloga najjači je test za Božju crkvu. Kao što je Jezdra dobro razumeo, jedina sila koja menja potiče iz marljivog proučavanja Pisma, njegovog razumevanja i usvajanja.

Da bi ispunio polaznu tačku proročanstava o 70 sedmica i 2300 dana i noći (koji započinju 457. godine p.n.e), Bog je u svojoj milosti delovao i izvršio uticaj na cara Artakserksa I kako bi dozvolio Jezdri da se zajedno sa grupom Izrailjaca vrati u Jerusalim, obezbedi sigurnost na putu i potrebna novčana i druga sredstva za službu u Hramu (Jezdra 7,11–28).

Ključne teološke teme ove dve knjige su Božje providenje, vernost i zavet. Bog je ispunio svoja obećanja, iako je Njegov narod bio uskogrud, nepostojan, rastrojen i tvrdoglav. Preko svojih slugu Bog ih je pozvao da izađu iz stanja obamrlosti i dožive probuđenje i reformu.

»Delo obnove i reforme, koje su obavili povratnici iz ropstva pod vođstvom Zorovavelja, Jezdre i Nemije, daje sliku rada na duhovnoj obnovi koji treba obaviti u toku završnih dana istorije ove Zemlje. Ostatak Izrailjev bio je slab narod, izložen nasilju svojih neprijatelja; ali preko njega Bog je nameravao da sačuva na Zemlji znanje o sebi i svom Zakonu. Pripadnici tog ostatka bili su zaštitnici pravog bogoslužjenja, čuvari svetih proročanstva.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 439; str. 677. original)

Knjiga Jezdrina i Knjiga Nemijina istorijski su povezane i obuhvataju važnu promenu u životu Božjeg naroda. Ova 23 poglavlja čine jedan obiman izveštaj, ali sa podjedincima; one se nadopunjuju i pokrivaju slična teološka pitanja. Pažljivim proučavanjem obrasca otkrivenog u kompoziciji ove dve knjige, možemo uočiti Božje izuzetno delovanje u istoriji i Njegovom milostivo vođstvo.

Imajte na umu da nije sve što je prikazano u ovim knjigama napisano hronološkim redom, i da su pojedini delovi sastavljeni prema određenoj tematici.

Kao što ćemo videti, izazov koji se našao pred Jezdrom i Nemijom nije bio obnova Hrama (on je bio završen i posvećen 515. godine p. n. e., više od 50 godina pre Jezdrinog dolaska), već ponovna izgradnja Jerusalima, obnova administracije i nacionalne autonomije – što je sve na kraju pripremio put dolasku Mesije.

Dok proučavamo Reč Božju ovog tromesečja, neka nas Gospod blagoslovi nadahnjujući nas, dodirujući naša srca, preobražavajući naše razmišljanje, i svakodnevno nas osposobljavajući da Ga verno i sa oduševljenjem sledimo.

Jirži Moskala, doktor teologije i filozofije, dekan je i profesor starozavetne egzegeze i teologije na Adventističkom teološkom fakultetu na Univerzitetu Endrus. Pridružio se fakultetu 1999. godine. Pre dolaska na Endrus, Moskala je obavljao različite dužnosti (rukopoloženi propovednik, upravnik, profesor i direktor) u Češkoj Republici. Član je različitih teoloških društava, napisao je ili uredio brojne članke i knjige na češkom i engleskom jeziku. Takođe, učestvovao je u nekoliko arheoloških ekspedicija u Tel Jalulu, u Jordanu.

DAVANJE SMISLA ISTORIJI: ZORO- VAVELJ I JEZDRA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jeremija 25,11.12; Daniilo 9,1.2; Jezdra 4,1–7; Isaija 55,8.9; Jezdra 7,1–28.

Tekst za pamćenje: »Ovako veli Kir car persijski: Sva carstva zemaljska dao mi je Gospod Bog nebeski, i On mi je zapovjedio da Mu sazidam dom u Jerusalimu u Judeji.« (Jezdra 1,2)

Bog je u Jeremijinim spisima obećao da će se Njegov narod vratiti u svoj dom posle 70 godina izgnanstva u Vavilonu. Car Kir bio je Božje oruđe preko kog je ostvaren ovaj povratak. Kir, Božji pomazanik (Isaija 45,1), izdao je dekret oko 538. godine p. n. e. kojim je omogućio Božjem narodu da se vrati u svoju zemlju i ponovo izgradi Hram.

Upravo je Bog nadahnuo Kira da kaže Jerusalimu: »Sazidaćeš se« i Crkvi: »Osnovaćeš se« (Isaija 44,28). Bog je jamčio da će Jerusalim biti ponovo izgrađen. On je, takođe, pokrenuo Kirovo srce da izda dozvolu da se izgradi Hram.

Uvek je ohrabrujuće videti da Božji narod pozitivno reaguje na Gospodnje delovanje: »Tada ustaše glavari porodica otačkih od Jude i Venijamina, i sveštenici i Leviti i svi kojima Bog podiže duh da idu da zidaju dom Gospodnji u Jerusalimu.« (Jezdra 1,5)

U ovom stihu vidimo kako narod pozitivno odgovara na Božja moćna i milostiva dela. Naša najveća dostignuća proističu iz shvatanja ko je Bog i šta čini, i iz saznanja da s ljubavlju deluje u korist svoga naroda.

PRVI POVRATAK IZGNANIKA

Pročitajte sledeće tekstove: Jeremija 25,11.12; Jeremija 29,10; Danilo 9,1.2. Kada se dogodio prvi povratak izgnanika? Kakvo proročanstvo se ispunilo ovim povratkom?

Gospod je uticao na Kira da dozvoli prvi povratak čime se ispunilo Jeremijino proročanstvo o 70 godina. Jeremija je zabeležio da će u Judinoj zemlji pod Vavilonom vladati pustoš 70 godina (od 606/605. p. n. e. do 537/536. p. n. e.), ali da će tada Bog omogućiti povratak izgnanika. Dok je Danilo proučavao Jeremijine spise, shvatio je da je došlo vreme za taj obećani povratak.

Danilo je u 9. poglavlju Knjige proroka Danila uznemiren jer je 70 godina skoro isteklo bez očitih promena, a novo Persijsko carstvo se uzdiglo na vlast. Tugovao je i okrenuo se Bogu, moleći za milost i ispunjenje Njegovih obećanja. U istom poglavlju (Danilo 9,24–27), Bog je uverio Danila da se On stara o svemu i da postoje određeni planovi za budućnost, kada će doći Izbavitelj koji će umreti za narod da bi iskupio njihove grehe, doneo pravdu i ispunio žrtveni sistem. Bog je zapravo govorio: »Danilo, ne brini. Pošto će pravi Izbavitelj (Isus) sigurno doći, Ja ću sada, takođe, tebi poslati izbavitelja.« Ubrzo nakon toga, Bog je pokrenuo Kira, persijskog cara, da izda naređenje da se oslobode zarobljeni. Bog je uvek veran svojim obećanjima. (Videti u tekstu Danilo 10 kako je Bog delovao da bi osigurao napredak svog naroda u njihovoj zemlji.)

U prvom poglavlju Knjige Jezdrine zabeležen je Kirov proglas da izrailjski narod može slobodno da se vrati u Jerusalim i izgradi Gospodnji dom. Ovaj nalog dat je između 539. i 537. godine p. n. e. Kir ne samo da im je dozvolio da pođu već se postarao da se vrate sa poklonima i darovima, uključujući i prvobitne sudove iz Hrama, koje je Navuhodonosor uzeo. Ovaj događaj nas podseća na izlazak Izrailjaca iz Egipta koji se odigrao mnogo godina ranije, kada je Bog, takođe, pokrenuo srca ljudi da im daruju poklone na odlasku. Ova prva grupa koja se vratila u Judu sastojala se od 50 000 ljudi, i najverovatnije je obuhvatala i žene i decu iz drugih područja.

Koja su još istorijska proročanstva ispunjena upravo onako kako je obećano u Reči, i kako iz njih možemo primiti utehu da Bog poznaje budućnost i da možemo verovati Njegovim obećanjima datim nama?

OPŠTI PREGLED CAREVA I DOGAĐAJA

Prva grupa povratnika dobila je zadatak da ponovo izgradi Božji hram. O protivljenju izgradnji Hrama proučavaćemo kasnije. Sada ćemo razgovarati o smenjivanju persijskih careva u vreme duge izgradnje Hrama i obnavljanja Jerusalima. Važno je da znamo istorijsku pozadinu izveštaja o Jezdri i Nemiji jer nam to pruža dublji uvid u njihove poruke.

Pročitajte tekst Jezdra 4,1–7. Koji su carevi, za čije je vladavine nastalo protivljenje izgradnji Hrama, ovde spomenuti?

Sledi lista persijskih careva, prema hronološkom redu, koji su povezani sa Knjigom Jezdrinom i Nemijinom. Na početku liste je Kir koji je osnovao Persijsko carstvo i osvojio Vavilon 539. godine p. n. e.

- Kir II »Veliki« (559–530. p. n. e.)
- Kambiz II (530–522. p. n. e.)
- Darije I (522–486. p. n. e.)
- Kserks I (485–465. p. n. e.) (takođe poznat kao Asvir u Knjizi o Jestiri)
- Artakserks I (465–424. p. n. e.)

Dok proučavamo ove knjige, veoma je važno da znamo da ti carevi u Knjizi proroka Jezdre nisu spomenuti hronološkim redom. Na primer, tekst Jezdra 4,6–24. umetnut je pre 5. poglavlja, u kome se nastavlja izveštaj o smetnjama u zidanju Hrama. Zatim, događaj sa pismima upućenim Kserksu I (Asviru) i Artakserksu I iz 4. poglavlja Knjige Jezdrine odigrao se posle događaja zabeleženih u 5. i 6. poglavlju, koji se odnose na Darija I. Ovakav sled može se čitaocima učiniti složenim i može postati razlog zbunjenosti koja vekovima vlada u vezi sa ovim knjigama. Kako tromesečje bude odmicalo, poznavanje sleda događaja pomoći će nam da bolje shvatimo Jezdrine i Nemijine poruke.

Koliko često ste u Bibliji nailazili na pojedinosti koje su vas zbunjivale? Kako možete naučiti da verujete Bogu i Njegovoj Reči, čak i kada nađete na nešto nerazumljivo? Zašto je to važno? (Videti: Isaija 55,8.9)

DRUGI POVRATAK IZGNANIKA

U tekstovima Jezdra 7,1–10. i 8,1–14. vidimo da car Artakserks I dozvoljava Jezdri da se vrati u Jerusalim (457. p. n. e.) i da sa sobom povede sve koji žele da se vrate. Ne zna se mnogo o odnosu između cara i Jezdre, ili šta je Jezdra radio na dvoru. U 8. poglavlju Jezdrine knjige navedeni su glavari porodica koje su se vratile, počevši od povratnika sveštenika, preko carske loze do opšteg jevrejskog stanovništva. Dvanaest porodica je posebno imenovano, što odaje utisak da je u pitanju namerni podsetnik o dvanaest plemena Izrailjevih.

Tekst navodi oko 1500 muškaraca, što bi računajući žene i decu ukupno bilo oko 5000 do 6000 ljudi. Ovo je bila mnogo manja grupa od prve koja se vratila sa Zorovaveljom i Isusom.

Pročitajte tekst Jezdra 7,1–10. Šta iz njega saznajemo o Jezdri?

Jezdra je književnik sa sveštiničkim nasleđem. Kao sveštenik, on je potomak Arona, Mojsijevog brata, prvog izrailjskog sveštenika. Prema izveštajima zabeleženim u Knjizi Jezdrinoj, kao i u jevrejskoj tradiciji, Jezdrino ime je veoma cenjeno čak i danas. Nije poznato da li je Jezdra služio kao književnik na dvoru cara Artakserksa, tako da se ovo predstavljanje Jezdre kao književnika ili odnosi na njegove prethodne odgovornosti ili na njegove veštine, koje počinje da koristi posle dolaska u Judu. Kako god, Jezdra je sigurno radio u Artakserksovom bliskom okruženju, s obzirom da ga je car poslao kao vođu puta.

U tekstu Jezdra 7,6.10. Jezdra je opisan kao »vešt« i »posvećen« književnik ili učitelj. Reč »vešt« u doslovnom smislu znači »hitar«, upućujući na nekoga ko je brz u razumevanju i sagledavanju određenih pojedinosti. Jezdra je imao pronicljiv um – bio je poznat po svom znanju i mudrosti kad je Božji zakon u pitanju. Štaviše, činjenica da je car izabrao Jezdru da odvede grupu Izrailjaca u Judu svedoči o Jezdrinoj hrabrosti i sposobnostima vođe.

Zapazite da je Jezdra upravio srce da istražuje »zakon Gospodnji« (Jezdra 7,10). Kako bismo primenili ovo načelo na svoj život danas?

ARTAKSERKSOV DEKRET

Pročitajte: Jezdra 7,11–28. Šta su bili elementi carevog dekreta? Zašto su ova uputstva bila važna izrailjskom narodu?

Artakserksov dekret sličan je Kirovom prvom dekretu. Car savetuje sve koji su voljni, naročito pripadnike svešteničke loze, da pođu na put u Jerusalim. Iako je prema istorijskim dokumentima Murašu većina Jevreja na kraju ostala u Persiji (što se vidi u izveštaju o Jestiri), bilo je onih koji su čekali priliku da započnu nov život u domovini svojih predaka. Car je uputio većinu svojih naloga rizničarima s one strane Reke (sa Transeufratske teritorije). Zadatak rizničara bio je da obezbede Jezdri sve što mu je potrebno da obnovi grad i »ukrasi dom Gospodnji u Jerusalimu« (Jezdra 7,27). Na kraju, car je naložio Jezdri da osigura odgovarajuće držanje Božjeg zakona, kao i zakone careva, uspostavljajući sudski sistem. Red i organizacija nastali kao rezultat ove zapovesti važni su vidovi svakog društva. Štaviše, car je olakšao Jezdri i Izrailjcima da obnove svoju domovinu.

Da li carevo zalaganje za ponovnu izgradnju grada i Hrama ukazuje da je on postao vernik Jezdrinog Boga? Artakserks naziva Boga »Bogom Izrailjevim, kojemu je stan u Jerusalimu« (Jezdra 7,15). Izraze koje car koristi u vezi sa Bogom Izrailjevim ukazuju da je smatrao Gospoda još jednim lokalnim božanstvom koga je trebalo umilostiviti darovima. Nije želeo da ovaj lokalni bog bude gnevan na njega i njegove sinove (Jezdra 7,23). Pored toga, treba da zapazimo da je 457. godine p. n. e. godina egipatske pobune protiv persijske vlasti; prema tome, verovatno je da su carevi preduzetljivi postupci bili preduzeti da bi se stekla lojalnost provincije Jude.

Nažalost, uprkos odnosu koji je car uspostavio sa Jezdrom i Nemijom, on nije postao vernik (barem u tekstu ništa ne upućuje da jeste), što znači da Gospod može da upotrebi čak i neobraćene ljude da izvrše Njegovu volju na Zemlji.

Kako čak i usred toliko bola i patnje možemo naučiti da imamo poverenja u Božju vrhovnu vlast nad svetom, kao što se vidi u ovom primeru?

Pročitajte tekst Jezdra 7,6.10. Šta ovi stihovi uče o važnosti odgovarajućeg verskog obrazovanja?

Jezdrino iskreno posvećenje Bogu i njegova odluka da proučava, primenjuje i naučava Reč Božju (Jezdra 7,6.10) pripremili su ga za uzvišeniju službu u Izrailju. Biblijski tekst doslovno glasi da je posvetio sebe proučavanju, izvršavanju i naučavanju Gospodnjeg zakona.

Elen Vajt pruža važan uvid u to: »Rođen kao pripadnik Aronovog potomstva, Jezdra je dobio svešteničko obrazovanje. Poznao je, osim toga, i spise maga, astrologa i mudraca iz Medopersijskog carstva. Međutim, nije bio zadovoljan svojim duhovnim stanjem. Čeznuo je da uspostavi potpuni sklad sa Bogom, čeznuo je za mudrošću koja će mu pomoći da ostvari božansku volju. Zato je 'upravio srce svoje da istražuje zakon Gospodnji i da ga izvršuje' (Jezdra 7,10). To ga je navelo da se posveti marljivom proučavanju istorije Božjeg naroda, zapisanoj u spisima proroka i careva. Pretraživao je istorijske i poetske delove Biblije da shvati zašto je Bog dozvolio da Jerusalim bude razoren i da Njegov narod bude odveden u ropstvo u daleku neznabožačku zemlju.« (*Istorija proroka i careva*, str. 394.395; str. 608. original)

»Jezdrini naponi da oživi zanimanje za proučavanje Pisma imali su svoj trajni temelj u njegovom neumornom životnom delu čuvanja i umnožavanja svetih spisa. On je sakupljao sve prepise Zakona do kojih je mogao doći, davao ih na prepisivanje i onda delio ljudima. Čista Reč, tako umnožena i stavljena u ruke mnogim ljudima, širila je znanje koje je imalo neprocenjivu vrednost.« (str. 396; str. 609. original)

Zapazite da je Jezdra, iako je poznao puteve paganstva, uvideo da nisu ispravni, pa je težio da sazna istinu sa izvora istine, iz Reči Božje i »zakona Gospodnjeg«. Morao je da zaboravi veliki deo onoga što je naučio u svetovnim školama, jer je nesumnjivo većina toga što su naučavale bilo pogrešno. Uostalom, koliko su mu značili »spisi maga i astrologa«?

Na koje načine, čak i danas, možda treba da zaboravimo ono čemu smo učeni u svetu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Istorija proroka i careva* pročitajte poglavlje »Jezdra, svetnik i književnik«, str. 394–400; str. 607–617. original.

Razmotrite Jezdrin marljivi rad: »Jezdra je postao Božji predstavnik, učio je ljude koji su živeli oko njega načelima koja vladaju Nebom. U preostalim godinama svoga života, bez obzira da li se nalazio u blizini dvora medopersijskog cara ili u Jerusalimu, posao učitelja smatrao je svojim osnovnim životnim zvanjem. Dok je drugima prenosio istine koje je naučio, povećavala se njegova radna sposobnost. Postao je čovek pobožnosti i revnosti. Bio je Gospodnji svedok svetu, svedočeći o sili biblijske istine koja oplemenjuje čovekov svakodnevi život.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 395.396; str. 609. original)

»U delu reforme koje treba da se danas obavi, potrebni su ljudi koji, po ugledu na Jezdru i Nemiju, neće ulepšavati ni opravdavati greh, niti će izbegavati da brane Božju čast. Oni na kojima počiva teret ovog posla neće ostajati mirni kada se čini zlo, niti će zlo pokrivati ogrtačem lažnog milosrđa. Oni će imati na umu da Bog ne gleda ko je ko, i da je strogost prema nekolicini u stvari milost prema mnogima. Oni će, takođe, imati na umu da onaj koji ukorava zlo uvek mora da bude nadahnut Hristovim duhom.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 437.438; str. 675. original)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Da, primili smo mnoga divna Gospodnja obećanja. Međutim, u isto vreme, Bog nam se ne nameće. Kakve odluke donosimo u svom životu, a koje mogu da osujete ispunjenje Njegovih obećanja datih nama?**
- 2. Pročitajte Danilovu molitvu u tekstu Danilo 9,1–23. Kakva načela, koja se mogu primeniti lično na vaša iskustva, ovde zapažate? Odnosno, šta je Danilo činio, kakav je bio njegov stav i šta je tražio? Šta još zapažate što se može primeniti na nas danas?**
- 3. U odeljku od četvrtka čitali smo da je Elen Vajt zabeležila da je Reč Božja bila u središtu Jezdrine službe i da je marljivo radio na njenom širenju među narodom. Šta je očigledna i važna pouka za nas danas u vezi sa središnjim mestom koje Reč Božja treba da zauzima u našem životu i Crkvi?**

NEMIJA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Nemija 1; Nemija 2; 5. Mojsijeva 7,9; Psalam 23,1–6; 4. Mojsijeva 23,19.

Tekst za pamćenje: »A kad čuh te riječi, sjedoh i plakah, i tužih nekoliko dana, i postih i molih se pred Bogom nebeskim. I rekoh: Oh, Gospode Bože nebeski, Bože veliki i strašni, koji čuvaš zavjet i milost onima koji Te ljube i drže Tvoje zapovijesti.« (Nemija 1,4.5)

Dve grupe zarobljenika vratile su se u Judu u okviru makar delimičnog ispunjenja Božjih obećanja datih jevrejskom narodu.

Međutim, Bog priprema još jednu grupu izgnanika. Poslednjoj grupi zarobljenika dat je nalog da reši postojeći problem. Iako su se prve dve grupe vratile da ponovo izgrade Jerusalem i ispunje plan dovršavajući Hram, odustale su od ostatka gradnje jer su se okolni narodi tome usprotivili. Ljudi iz okolnih područja nisu želeli da Izrailjci izgrade grad i njegove zidove, jer su se plašili da mogu postati moćan narod kao nekada (Jezdra 4,6–24). Prema tome, povratak Izrailjaca činio se kao pretnja, koju su bili odlučni da zaustave. Međutim, Bog nije pozvao svoj narod da bi ga napustio u toku rada koji im je naložio da obave.

Dakle, On je pripremio još jednog čoveka da izvrši Njegovu volju i ostvari Njegove namere. Njegovo ime bilo je Nemija i sada se okrećemo njemu i njegovom radu za Gospoda.

NEMIJA PRIMA RÐAVE VESTI

Knjiga Nemijina počinje otprilike na isti način kao i Knjiga proroka Danila (pročitajte: Danilo 1,1.2), sa rđavim vestima. Da, mnogi su se vratili u zemlju svojih predaka, ali tamošnje prilike nisu bile dobre.

Pročitajte tekst Nemija 1,1–4. Zašto je Nemija bio toliko potresen? Kako je reagovao na rđave vesti koje je primio?

Pojedini Jevreji zarobljeni godinama ranije dovedeni su u Susan, jedan od četiri administrativna centra Persijskog carstva, gde je Nemija služio u carskoj palati kao peharnik. Izraz upotrebljen za Ananiju, »jedan od braće moje«, najverovatnije se odnosi na brata po krvi, jer se Ananija spominje na sličan, ali mnogo prisniji način, u tekstu Nemija 7,2, mada taj izraz može da upućuje i samo na sunarodnika Izrailjca. Razgovor sa Ananijom najverovatnije se dogodio između sredine novembra i sredine decembra 445. godine p. n. e., otprilike 13 godina nakon Jezdrinog povratka u Jerusalim. Ananija izveštava da su prilike u Jerusalimu teške. Narod nije uspeo da ponovo izgradi Jerusalim. Neprijatelj je uništio zidove grada, ostavljajući ga nezaštićenog i pustog.

Važno je spomenuti da je car Artakserks slomio nadu povratnika zastavljajući proces izgradnje nakon što se narod s one strane Reke požalio (Jezdra 4). To je omogućilo neprijateljima da unište zidove grada (Jezdra 4,23). Nemija je čuo glasine o toj nesreći, ali do tog trenutka nije imao prave odgovore.

Iako je Hram ponovo izgrađen, nije u potpunosti bio u funkciji, jer narod potreban za službu u Hramu nije mogao da živi u Jerusalimu. Takve prilike razalostile su Nemiju, a sve ono što su nosile ovakve vesti pogodile su njegovu dušu: Jevreji nisu proslavljali Boga iako su se vratili sa tim ciljem. Umesto toga, zanemarili su Božji dom i sveti grad iz straha od neprijatelja i ugnjetavanja.

Prema tome, Nemija se odmah okreće Bogu. On ne optužuje judejski narod da nema vere i ne naziva ih kukavicama, niti prihvata postojeće stanje stvari. Nemija jednostavno ide na kolena i počinje da se moli i posti.

Kada je čuo ove rđave vesti, Nemija je plakao, postio i molio se. Šta nam njegov postupak govori o tome kako treba da se obratimo Bogu, naročito u vreme nevolje?

NEMIJINA MOLITVA

Pročitajte Nemijinu molitvu u tekstu Nemija 1,5–11. Koji su to različiti elementi molitve? Zašto uključuje sebe u molitvu kao jednog od onih koji su krivi?

1. Bože, Ti si velik i milostiv (Nemija 1,5)
2. Čuj me (Nemija 1,6)
3. Priznajemo svoje grehe (Nemija 1,6.7)
4. Ne zaboravi svoja obećanja (Nemija 1,8.9)
5. Ti si nas otkupio (Nemija 1,10)
6. Čuj me (Nemija 1,11)
7. Bože, daj nam napredak i izli milost (Nemija 1,11)

Nemijina molitva je lepa celina koja govori o Božjoj veličini i priznava-nju njihovih greha, i koja se završava vapajem za pomoć. Molitva liči na Danilovu molitvu iz 9. poglavlja Knjige proroka Danila, i moguće je da je Nemiji ta molitva bila poznata. Vredno je zapaziti da Nemija ne započinje vapajem za pomoć, već radije prvo iznosi istinu o tome ko je Bog, Veliki i Strašni. On, takođe, ističe da Bog čuva zavet i da je milostiv prema onima koji Ga ljube, kao da podseća Boga da je uvek bio veran i da ni sada ne može drugačije da postupi.

Molitva ima posebnu strukturu (kao što je prikazano u prethodnom tekstu) u čijem je središtu 8. stih, u kome Nemija spominje Božja obećanja. Nemija kaže: »Opomeni se.« Drugim rečima: *Ne zaboravi, Bože, da si obećao da ćeš nas rasejati kada smo neverni, ali da si, takođe, obećao da ćeš nas vratiti i sve obnoviti. Pošto se prvo spomenuto već dogodilo, sada je vreme da ispuniš ovo drugo, jer se vraćamo Tebi.* Nemija se ne plaši da se poziva na Božja obećanja i da Ga podseća na njih. Naravno, to ne znači da Bog ne zna svoja obećanja ili da ih se ne seća. Bog zapravo nalazi zadovoljstvo u našoj spremnosti da se pozivamo na Njegova obećanja. Želi da verujemo u njih i da ih Njemu glasno kazujemo. Izgovarajući ono što nam je Bog obećao, možemo biti osnaženi u svojoj rešenosti da se oslonimo na ta obećanja, naročito u trenucima kada se čini da je sve beznadežno.

Koja su neka od Božjih obećanja koja upravo sada možete tražiti za sebe? Zašto je važno da nikada ne odustanemo od pozivanja na ta obećanja? (Uostalom, ako odustanete, šta vam ostaje?)

NEMIJIN GOVOR

U tekstu Nemija 1,11. rečeno je da je Nemija carev peharnik. Nama se taj posao može učiniti nevažnim, ali peharnici su bili ljudi snažnog uticaja, jer su imali stalan i neposredan pristup caru. Peharnici su imali zadatak da probaju pića namenjena caru kako bi sprečili da se car razboli ili bude usmrćen. Herodot ističe da su Persijanci veoma cenili peharnike i da su ih smatrali visokim službenicima. Na primer, peharnik asirskog cara Asarhadona bio je, takođe, glavni ministar u carstvu. Prema tome, Nemija u carstvu zauzima visok položaj, i zbog svog pristupa caru, moli Boga da ga upotrebi u razgovoru sa carem o prilikama u Judi.

Pročitajte: Nemija 2,18. Šta se dogodilo kao rezultat Nemijinih molitvi i posta?

Molitva je uslišena u mesecu Nisanu, što je otprilike mesec april 444. godine p. n. e. Četiri meseca je prošlo otkako su Ananija i Jevreji doneli uznemirujuće vesti Nemiji o Jerusalimu. Nemija se četiri meseca molio i postio, i moglo mu se svakog dana činiti da Bog ne odgovara. Međutim, vreme Božjeg delovanja je uvek savršeno. Bog je pripremao cara da sasluša Nemiju i da povoljan odgovor.

Nije se često događalo da su peharnici na određeno vreme oslobođani svojih dužnosti da bi postali upravitelji u drugoj zemlji. Bog je govorio preko Nemije i izvršio uticaj na persijskog cara Artakserksa I da proglasi Nemiju upraviteljem Judeje. Spominjanje carice ukazuje da je verovatno bio u pitanju privatni događaj, jer nije uvek bio običaj da carica bude prisutna na zvaničnim gozbama. Nemija ne spominje odmah Jerusalim, kako car ne bi stvorio određene predrasude, već upućuje emotivnu molbu caru o ličnom pitanju. Do trenutka kada je spomenuo o kom posebnom mestu je reč, već je pridobio cara.

Na koje načine zapažamo paralelu između Nemijinog položaja na ovom dvoru i Danilovog položaja u Vavilonu? Šta o Nemijinom karakteru govori carevo pozitivno raspoloženje prema njemu?

NEMIJIN POLAZAK

Car je po Nemiji poslao pisma Sanavalatu Oronjaninu i Toviji Amoncu, visokim službenicima u oblasti preko Reke, da bi pripremio put onome što Nemija treba da ostvari. Pored toga, car je naredio Asafu, čuvaru carevih šuma, da obezbedi Nemiji svu drvenu građu neophodnu za ponovnu izgradnju grada, zidova i kapija Hrama.

Pročitajte tekst Nemija 2,9.10. Šta ovi stihovi govore o protivljenju sa kojim će se Nemija i Jevreji u suštini suočiti?

Nemija je došao u Jerusalem oko 445/444. godine p. n. e. Činilo se da se protivljenje javilo čak i pre Nemijinog pokušaja da nešto učini, jer je molba upućena glavarima izazvala probleme. Iako je Tovija jevrejsko ime koje znači »Gospod je dobar« (njegov sin Joanan takođe nosi jevrejsko ime »Gospod je milostiv«), služio je kao amonski upravitelj. Prema tome, Jerusalem je bio okružen neprijateljima. Bili su to Sanavalat, glavar Samarije na severu, Tovija, glavar Amona na istoku i Gisem Arapin (Nemija 2,18.19) na jugu, koji je zavladao Edomom i Moavom. Nažalost, vođe u toj regiji klonile su se Nemije, jer je bio zainteresovan za »dobrobit« potlačenih. Nasilnici se ne raduju dobru i sreći onih koje zastrašuju.

Nemijin »dolazak u Jerusalem sa vojničkom pratnjom, koja je pokazivala da je došao zbog neke važne misije, probudila je ljubomoru obližnjih nezabožackih plemena, koja su gomilajući optužbe i uvrede, često pokazivala svoje neprijateljstvo prema Jevrejima. Najistaknutiji u tom zlom delu bili su neki glavari tih plemena, Sanavalat Oronjanin, Tovija Amonac i Gisem Arapin. Od samog početka ovi glavari kritički su pratili svaki Nemijin pokret i svim sredstvima koja su im stajala na raspolaganju nastojali da onemoguće njegove planove i spreče njegovo delo.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 413; str. 635. original)

Koji još biblijski izveštaji pokazuju kako su se oni koje je Bog pozvao da izvrše Njegovu volju suočili sa protivljenjem? Iznesite svoj odgovor u razredu?

NEMIJINA PRIPREMA ZA RAD

Nema sumnje, Gospod je pozvao Nemiju na ovaj zadatak i pružiće mu sve što mu je potrebno. Utvrđen poznavanjem Božjih obećanja i sigurnošću Božjeg poziva, Nemija je pošao na rad. Napredovao je pažljivo i uz molitvu. Drugim rečima, iako je znao da je Bog sa njim, to ga nije sprečilo da razmišlja o tome šta će činiti.

Pročitajte: Nemija 2,11–20. Šta Nemija čini da bi se pripremio za plan izgradnje zida?

Pouke o vođstvu:

Pouka 1: Nemija nikom ne otkriva planove ni »što mi je Bog moj dao u srce da učinim u Jerusalimu« (Nemija 2,12). Ne samo da ne govori neprijateljima, već skriva i od jevrejskih glavara. On kreće u izviđanje da bi ustanovio šta je potrebno uraditi.

Pouka 2: Pre iznošenja bilo kakvih pojedinosti, Nemija izvršava svoj domaći zadatak i planira sve potrebne radove.

Pouka 3: Kada govori o zadatku, Nemija prvo ističe šta je Bog učinio do tog trenutka predvođeci ovaj poduhvat, a zatim navodi careve reči. On pruža ohrabrenje pre nego što traži posvećenost poslu. Zaista se može nazvati čudom to što su Jevreji tako pozitivno reagovali i odlučili da grade uprkos otporu na koji će naići. Bog je zahvaljujući Nemijinim molitvama pripremio ne samo cara već i jevrejski narod, tako da su reagovali odvažno i hrabro.

Pročitajte tekst Nemija 2,19.20. Šta ovi stihovi govore o Nemijinoj veri? Kako su tekstovi 5. Mojsijeva 7,9; Psalam 23,1–6. i 4. Mojsijeva 23,19. možda pomogli Nemiji?

Naši razgovori pokazuju ko smo i u šta zaista verujemo. Nemija teži da izgovara ohrabrujuće reči. On se ne plaši da spomene Boga u svemu što kaže i da Ga proslavi, čak i kada mu se ljudi rugaju i smeju. Iako Nemija zna da neprijatelji osećaju prezir prema njima, on ne ublažava reči niti izostavlja Boga iz razgovora. Nalik Josifu u Egiptu mnogo godina ranije, Nemija se ne plaši da uzdiže Boga među ljudima koji ne veruju u Njega.

ZA DALJE PROUČAVANJE

Razmišljajte o poglavlju »Čovek prilike«, str. 408–412; str. 628–634. original, iz knjige Elen Vajt *Istorija proroka i careva*.

Nemija je bio čovek molitve. »Nemija je svoju dušu često izlivaio pred Bogom moleći se za svoj narod. Međutim, sada, dok se molio, sveta namera počela je da se oblikuje u njegovim mislima. Odlučio je da će, ukoliko dobije dozvolu od cara, ukoliko nabavi alat i materijal, sam preuzeti zadatak obnavljanja jerusalimskih zidina i vraćanja izgubljene moći izrailjskom narodu. Molio je Gospoda da mu pomogne da nađe milost pred carem, tako da dobije priliku da ostvari svoj plan. ‘O, Gospode ... neka bude uho tvoje prignuto k molitvi sluge tvojega... daj danas sreću sluzi svojem u učini da nađe milost pred ovim čovekom.’ Četiri meseca Nemija je čekaio povoljnu priliku da svoj zahtev iznese caru.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 409; str. 629.630. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Šta u odgovoru koji smo dali na pitanje iz odeljka od srede znači da se kroz celu Bibliju – i Stari i Novi zavet – oni koji su pozvani od strane Boga suočavaju sa ogromnim protivljenjem? U stvari, šta znači da se u skoro svakom slučaju s tim suočavaju? Možda bismo mogli postaviti bolje pitanje: Kakve primere možete navesti o osobama koje je Bog pozvao da čine Njegovu volju, a koje se nisu suočile sa protivljenjem? Šta nam odgovor na ovo pitanje govori o tome da ne treba da se obeshrbrimo kada se suočimo sa velikim preprekama čak i dok činimo Božju volju, dok ostvarujemo ono što nas je Gospod pozvao da učinimo?
2. Pročitajte tekst Nemija 2,18. Šta ovaj stih govori o sili ličnog svedočanstva i o tome koliko je važno da dobijemo pozitivan odgovor kakav je Nemija dobio od svojih sunarodnika Jevreja?
3. Ni Jezdra ni Nemija ništa ne bi mogli da ostvare bez pomoći cara. Drugim rečima, ovi Božji ljudi saradivali su sa neznabožačkim političkim vlastima. Kakve pouke možemo usvojiti iz ovog primera o tome kada i kako mi kao Crkva možemo saradivati sa političkim vlastima, koje god da su u pitanju? U isto vreme, zašto Crkva mora biti veoma pažljiva dok to čini?
4. Proučite Nemijinu molitvu (Nemija 1,1–11) u razredu. Šta iz nje možete izvući što vam može pomoći da produbite svoj odnos sa Bogom? Šta uči o pokoravanju, priznanju i pozivanju na obećanja?

BOŽJI POZIV

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jezdra 7,10; Nemija 1,1–11; Danilo 9,24–27; Danilo 8; Rimljanima 8,28.29; Rimljanima 9; 2. Mojsijeva 3; 2. Mojsijeva 4.

Tekst za pamćenje: »Blagosloven da je Gospod Bog otaca naših, koji daje to caru u srce da ukrasi dom Gospodnji u Jerusalimu.« (Jezdra 7,27)

Da li Bog svaku osobu poziva da izvrši poseban zadatak? Da li postoje određena merila koja neku osobu čine osposobljenijom za određeni zadatak od drugih? Da li su ta merila drugačija u ljudskim očima nego u Božjim? Većina nas verovatno bi odgovorila potvrdno, naročito na poslednja dva pitanja. Postoje trenuci kada nas Bog priprema za poseban zadatak kroz obrazovanje i iskustva; u drugim prilikama, On želi da služimo jednostavno zato što smo voljni i ponizni. Međutim, nije uvek lako znati kakav je Božji poziv u našem životu, zar ne? Ipak, u Bibliji ima mnogo izveštaja o ljudima koje je Bog odabrao za posebnu obavezu.

Zanimljivo je da je Bog pozvao Jezdra i Nemiju da izvrše posebnu dužnost: da ponovo izgrade ono što je ležalo u ruševinama. Međutim, ponovna izgradnja u ovom slučaju obuhvatala je različite zadatke. Trebalo je da povedu izrailjski narod nazad u Jerusalim i da izgrade Hram i grad. U isto vreme, trebalo je da poučavaju narod o Bogu i da ih iznad svega upute na posvećenu zajednicu sa Njim. Takođe, trebalo je da razgovaraju o Božjem pozivu, i to onom najvažnijem.

POZIV UPUĆEN JEZDRI I NEMIJI

Mogli bismo reći da je Jezdra bio izabran iz različitih razloga: 1) bio je spreman da pođe; 2) bio je vođa; 3) bio je vešt književnik i učitelj. Možemo, takođe, pronaći još neke dodatne razloge. Međutim, jedan stih možda na najbolji način prikazuje zašto je Jezdra bio poveren ovaj zadatak.

Šta tekst Jezdra 7,10. govori o Jezdri? Kako je Jezdra mogao da »pripremi« ili »upravi« svoje srce da istražuje »zakon Gospodnji« i da to izvrši?

Reč za »pripremio« ili »upravio« na jevrejskom glasi *kun*. Ova reč se može prevesti kao »pripremiti, čvrsto prionuti, biti čvrst, čvrsto odlučiti, biti postojan ili nepokolebljiv«. Prema tome, pravo značenje ove izjave čini se da glasi da je Jezdra svojim srcem čvrsto prionuo ili da je čvrsto srcem odlučio da traži Boga.

Nakon dolaska u Jerusalim, Jezdra je pokazao šta znači biti posvećen Bogu. Naučavao je Božju Reč u Jerusalimu 13 godina. Možda mu se činilo da nije uneo nikakvu promenu u toku tih 13 godina, ali na kraju, kada su zidovi bili završeni, narod je sazvaio zbor – ne zato što ih je neko primorao na to, već zato što su želeli. Božja Reč koju su čuli od Jezdre ukorenila se među njima.

Zašto je Nemija bio izabran? Pročitajte tekst Nemija 1,1–11.

Nemija je posvetio svoje srce Bogu i narodu. Bio je zabrinut kada je saznao da je rad u Jerusalimu obustavljen. Gajio je ljubav prema tom delu i, poput Jezdre, dobrovoljno je pristupio tom poslu. Bog je uslišio njihove molitve i želje. Ponekad nam se javi misao da ukoliko nešto volimo, to sigurno nije od Boga, jer će nam Bog dati samo teške dužnosti koje možda nećemo želeći da izvršimo. Međutim, ako hodamo sa Bogom, On često daruje želju da učinimo ono što volimo. Bog želi da gajimo žar prema onome što činimo za Njega.

Na koje načine ste iskusili stvarnost da vas Bog poziva da učinite za Njega ono što volite?

PROROČKO VREME

U prvoj lekciji u ovom tromesečju, proučavali smo o tome kako je Bog pozvao Zorovavelja (otprilike 538. p. n. e.) i Jezdru (457. p. n. e.) u posebnu službu. U drugoj lekciji, razmišljali smo o Božjem pozivu upućenom Nemiji (444. p. n. e.). Treba da shvatimo da su ti pozivi bili upućeni u skladu sa Božjim predznanjem. Na primer, Zorovavelj je bio pokrenut od strane Boga da izvrši poseban zadatak kao odgovor na kraj 70 godina zatočeništva o kojima je prorokovao Jeremija.

Koje godine je Jezdra pozvan u službu? Bila je to ista godina u kojoj je car Artakserks izdao dekret. Zašto je ta godina značajna za proročanstvo? Pogledajte: Danilo 9,24–27.

Tekst Danilo 9,25. kaže da »otkad iziđe riječ da se Jerusolim opet sazida do Pomazanika Vojvode biće sedam sedmica, i šezdeset i dvije sedmice«. Poslednja sedmica ovog proročanstva spominje se u 27. stihu. Budući da jedna sedmica ima sedam dana, proročka sedmica odgovara vremenu od 7 godina (4. Mojsijeva 14,34; Jezekilj 4,5.6). Prema tome, ovo proročanstvo govori o 70 sedmica, što odgovara razdoblju od 490 godina. Pitanje na koje moramo odgovoriti jeste *Koja je polazna tačka proročanstva o 70 sedmica?* U tekstu se navodi da je u pitanju vreme kada se izda dekret da se obnovi i izgradi Jerusolim.

Ukupno je tri dekreta bilo proglašeno u vezi sa povratkom jevrejskog naroda. Kir, Darije i Artakserks izdali su zapovesti za povratak. Međutim, samo Artakserksov obuhvata staranje o samom gradu Jerusalimu, i samo je taj dekret povezan sa hvaljenjem Boga za Njegovo delovanje (Jezdra 7,27.28).

Početak proročanstva o 70 sedmica računamo od 457. godine p. n. e., sedme godine vladavine cara Artakserksa I, kako je spomenuto u tekstu Jezdra 7,7–26. Zatim, pošto je 457. godina p. n. e. takođe početak proročanstva o 2300 dana i noći iz teksta Danilo 8,14. (videti odeljak od utorka), ovaj dekret predstavlja polaznu tačku za oba proročanstva. Sedamdeset sedmica završavaju se 34. godine, kada se propovedanje jevanđelja proširilo i jevanđelje bilo odneto i među neznabošce (obeleženo progonstvom Rane crkve i Stefanovom mučeničkom smrću). Sredina poslednje sedmice predstavlja 31. godinu, kada je Isus umro na krstu.

Proučite proročanstvo iz teksta Danilo 9,24–27. Kako ono otkriva, sa neverovatnom tačnošću, Isusovu službu? Kako nam ovakvo proročanstvo pomaže da učvrstimo svoju veru?

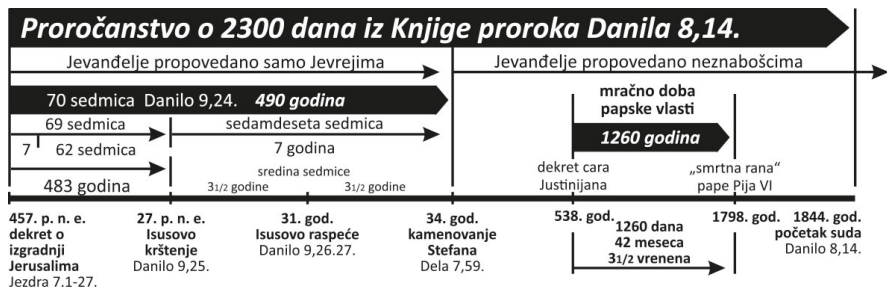
SEDAMDESET SEMNICA I 2300 DANA

Reč »određeno« koju pronalazimo u tekstu Danilo 9,24: »Sedamdeset je sedmica određeno«, doslovno znači: »Sedamdeset sedmica je odsečeno«. Iako se reč prevedena kao »određeno« nigde više ne koristi u Bibliji, nalazimo je u jevrejskoj literaturi gde znači »odvojeno, odsečeno« od nečeg dužeg. Pošto je u 8. poglavlju Knjige proroka Danila prikazano proročanstvo o 2300 godina, čija polazna tačka nije data u tom poglavlju, logično sledi da kada sledeće poglavlje (Danilo 9) govori o 490 godina koje su »određene« ili »odsečene«, one mogu biti »odsečene« samo od 2300 proročkih godina spomenutih u prethodnom poglavlju. Uostalom, od čega ovo razdoblje može biti »odsečeno« osim od drugog, dužeg, vremenskog proročanstva?

Pročitajte Danilo 8. Koji deo viđenja nije objašnjen (videti naročito Danilo 8,14.26.27)?

Postoji mnoštvo razloga zašto su proročanstvo o 70 sedmica iz teksta Danilo 9,24–27. i proročanstvo o 2300 dana i noći iz teksta Danilo 8,14. povezani: 1) oba proročanstva su vremenska; 2) povezuju ih posebni izrazi »utvara« i »doznati, razumeti« (Danilo 8,26.27; Danilo 9,23); 3) oba tumačenja proročanstava dao je Gavriilo (videti: Danilo 8,16; Danilo 9,21); 4) jedini deo viđenja koji nije objašnjen u 8. poglavlju Knjige proroka Danila bilo je viđenje o 2300 večeri i jutara (ponekad se prevodi kao »dana«) iz teksta Danilo 8,14; 5) Danilo 8 sadrži viđenje, a zatim njegovo delimično tumačenje, dok je u 9. poglavlju Knjige proroka Danila dato samo tumačenje, u ovom slučaju tumačenje jedinog dela iz Danila 8 koji nije protumačen – što je proročanstvo o 2300 dana iz Danila 8,14, jedinog dela viđenja koji Danilo nije razumeo (videti: Danilo 8,27).

Popjednosti otkrivene u Knjizi Jezdrinoj popunjavaju delove proročkih predviđanja koji nedostaju u Knjizi proroka Danila: naime, kada u istorijskom smislu započnemo računanje proročkog vremena u vezi sa ključnim vidovima Hristove službe i dela u našu korist.

BOŽJI IZBOR

Mnogo se govori o tome da nas Bog bira da učinimo nešto. Mnogi imaju različite ideje o tome šta taj izbor predstavlja. Šta Biblija govori o tom izboru?

Pročitajte tekst Rimljanima 8,28.29. Na šta nas Bog poziva? Za šta nas bira?

Ovaj tekst posebno kazuje da je Bog predodredio da ljudi budu jednaki obličju Njegovog Sina. Tekst ne kaže da Bog predodređuje da budemo spaseni ili osuđeni, ili da nemamo pravo izbora kad je o tom pitanju reč. Drugim rečima, izbor se tiče naše promene. Treba da se promenimo da bismo odražavali Božjeg Sina. Ovo preobraženje je obećano u sledećem stihu (Rimljanima 8,30) u kome Pavle, pisac ove Poslanice, izjavljuje da one koje Bog poziva takođe i opravdava (čini pravednima) i proslavlja (posvećuje). Dakle, nismo ostavljeni da se menjamo sami, već nam Bog obećava da će svojom silom izvršiti promenu.

Pročitajte tekst Rimljanima 8,28.29. Kakav je oblik Božjeg izbora ili poziva opisan u ovom poglavlju?

U 9. poglavlju Rimljanima poslanice Pavle govori o Božjem izboru za poseban zadatak. Izrailjci su bili izabrani da svetu odnesu Radosnu vest o Bogu. Tekst »Jakov mi omilje, a na Isava omrzoh« (Rimljanima 9,13) obično se pogrešno shvata u smislu da je Bog voleo samo jednog od braće. Međutim, Pavle u okviru ovog teksta kaže da je Jakov bio izabran, a Isav nije. Za šta je Jakov bio izabran? Da bude otac izrailjskog naroda. Prema tome, postoje dve vrste izbora/biranja koje Bog vrši. Prvo, Bog bira svakoga od nas za spasenje i želi da budemo preobraženi u Isusovo obličje. Drugo, Bog bira različite ljude za posebne dužnosti.

Zašto je ohrabrujuće znati da smo predodređeni za spasenje? Zašto to, međutim, ne znači da naše odluke ne mogu uticati na gubitak spasenja koje Bog nudi?

Ako nas je Bog pozvao, još uvek imamo slobodu izbora da prihvatimo ili odbacimo taj poziv, kao što imamo slobodu izbora u prihvatanju ili odbacivanju spasenja koje nam On svima nudi. On može da nas stavi u određeni položaj, ali mi možemo izabrati da ne sledimo Njegove naloge. Da, On želi da izvršimo određeno delo za Njega, isto toliko koliko nas poziva da budemo nalik Njemu. Božji izbor za poseban zadatak je deo Njegovog plana za naše spasenje. Čineći ono na šta nas je pozvao, u svom životu otkrivamo stvarnost spasenja koje nam je dao.

Car Saul bio je postavljen za cara. Nažalost, on nikada nije potpuno predao svoje srce Bogu, uprkos poverenoj dužnosti. Samo zato što je nekoga Bog pozvao da učini nešto posebno za Njega ne znači da će ta osoba prihvatiti Boga. Naša slobodna volja ostaje odlučujuć činilac, i ako ne sledimo Božje vođstvo, možemo sve izgubiti.

Pročitajte: 3. Mojsijeva 3 i 4. Čemu nas ova poglavlja uče povodom toga šta se događa kada Gospod poziva nekoga da izvrši određeni zadatak?

Naš odgovor može biti sličan Jezdrinom i Nemijinom, koji su pošli bez postavljanja pitanja, ili možemo biti poput Mojsija, koji je prigovarao i izgovarao se. Mojsije je na kraju pošao, ali ne bez nastojanja da to izbegne. On je prigovarao, tvrdeći da nije dovoljno dobar, da je beznačajan, da ne zauzima važan položaj. Pitao se kako će ga faraon uopšte saslušati. Takođe je bio zabrinut da mu jevrejski narod neće poverovati ili ga saslušati, i da će posao biti uzaludan. Pored toga, žalio se da nije osposobljen – »nego sam sporijeh usta i sporog jezika« (2. Mojsijeva 4,10) – i da nema potrebne veštine. Na kraju, on je otvoreno tražio od Boga da pošalje nekog drugog. Pa ipak, dok čitamo izveštaj o Mojsiju, saznajemo kakav je moćan vođa Mojsije postao, iako je činio greške. On je verno obavljao dužnost na koju ga je Gospod pozvao.

Kakve izgovore obično nalazimo koji nas sprečavaju da činimo ono što znamo da Gospod želi da učinimo?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte pažljivo sledeće stranice u knjizi Elen Vajt *Istorija proroka i careva* u vezi sa proročanstvom o 70 sedmica i njegovim istorijskim ispunjenjem, str. 454–456; str. 697–699. original.

»Vreme Hristovog dolaska, Njegovo pomazanje Svetim Duhom, Njegova smrt i iznošenje Jevanđelja neznabošcima bili su tačno istaknuti. Razumevanje ovih proročanstava, prepoznavanje njihovog ispunjenja u Isusovoj misiji, bila je prednost jevrejskog naroda. Hristos je svojim učenicima predočio važnost proučavanja proročanstva. Pozivajući se na proročanstvo dato Danilu o njihovom vremenu, On je rekao: 'Koji čita da razume.' (Matej 24,15) Posle svoga vaskrsenja, objasnio je učenicima 'od sviju proroka' 'što je za Njega pisano.' (Luka 24,27) Spasitelj je govorio preko svih proroka. 'Duh Hristov u njima, napred svedočeci za Hristove muke i za slave po tome.' (1. Petrova 1,11)« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 186; str. 234. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Razmišljajte više o tome da vas Bog poziva da učinite nešto što volite da radite. Kakva načela možete da sledite da biste znali da činite Božju volju, ne samo u slučaju kada činite ono što volite već uopšte?

2. Pročitajte izveštaj o Joni i tome kako je odgovorio na Božji poziv u svom životu. Kakve pouke možemo usvojiti iz njegovog iskustva? U isto vreme, uporedite ono što je Jona učinio sa onim što je Pavle učinio kada ga je Gospod pozvao. (Videti: Dela 9,1–20) Koje su bile glavne razlike među njima?

3. »Judina istorija prikazuje žalostan kraj jednog života, koji je mogao da bude pun časti pred Bogom. Da je Juda umro pre svoga poslednjeg puta u Jerusalim, bio bi smatran čovekom dostojnim mesta među dvanaesticom i onim koji bi im mnogo nedostajao.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 618; str. 716. original) Razmislite o ovom izveštaju o Judi Iskariotskom. Da li je njegov »poziv« bio da izda Isusa? Ako je tako, koliko bi pošteno bilo to prema njemu? Kako možemo shvatiti Judu i prilike koje je imao u poređenju sa onim što je na kraju učinio? Kakve pouke možemo izvući iz njegovog iskustva o sili slobode izbora u sopstvenom životu?

SUOČAVANJE SA PROTIVLJENJEM

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jezdra 4,1–5; 2. Korinćanima 6,14; Jezdra 5,1–5; Agej 1; Jezdra 4,6–24; Nemija 4; Nemija 6,1–13.

Tekst za pamćenje: »Ali bješe oko Božije na starješinama ju-dejskim, te im ne zabraniše, dokle ne otide stvar do Darija i donesu dogovor o tom.« (Jezdra 5,5)

Tekst od 3. do 6. poglavlja Knjige Jezdrine sastavljen je tematski i obuhvata različita istorijska razdoblja u kojima je pružan otpor izgradnji Hrama. Prepoznavanje ovog tematskog pristupa pomoći će nam da pojasnimo celokupnu poruku.

Jezdra se prvi put spominje po imenu u tekstu Jezdra 7,1. Njegovim dolaskom 457. godine p. n. e. prilike su se promenile. Grad Jerusolim i njegovi zidovi počeli su sa prekidima da se grade. Trinaest godina kasnije došao je Nemija (poslao ga je car Artakserks 444. godine p. n. e.) i izgradnja zida konačno se nastavila. Iako je protivljenje bilo snažno, posao je bio završen za 52 dana (Nemija 6,15).

Otpor prema Božjem delu je tema koja prevladava u Knjizi Jezdrinoj i Nemijinoj; prema tome, ne iznenađuje što je ponovna izgradnja Hrama i Jerusalima podstakla protivljenje i progonstvo. Gde god se okrenemo u današnjem svetu, Gospodnje delo nailazi na otpor. Sotona nastoji da se jevandjelje ne širi brzo, jer ono pretili njegovoj vlasti. Kako su se Jevreji izborili sa protivljenjem u Knjizi Jezdrinoj i Nemijinoj?

POČETAK PROTIVLJENJA

Pročitajte tekst Jezdra 4,1–5. Šta mislite zašto je izrailjski ostatak odbio pomoć drugih naroda prilikom izgradnje Hrama?

Po svemu sudeći, činilo se da je u pitanju ljubazan predlog suseda, pa zašto bi odbili pomoć? Odgovor delimično pronalazimo u samom tekstu. »Neprijatelji« su došli da im ponude pomoć. Neprijatelji? Upravo to daje snažan nagoveštaj zašto su Izrailjci reagovali na taj način.

Zašto su ti ljudi nazvani »neprijateljima«? Tekst 2. O carevima 17,24–41. objašnjava da su ti ljudi dovedeni iz drugih naroda u Samariju i okolna područja nakon što su Izrailjci iz Severnog carstva bili prognani. Asirski car poslao im je sveštenike, koji je trebalo da ih pouče kako da obožavaju Boga te zemlje: odnosno, izrailjskog Boga. Međutim, nastala religija uključivala je i hananske bogove. Prema tome, izrailjski ostatak se uplašio da će ova religija biti uvedena u njihovo bogoslužjenje u Hramu. Otuda je najbolji i najmudriji postupak bio ono što su učinili, što su rekli: »Ne, hvala.«

Ne smemo da zaboravimo, takođe, zašto se sve ovo uopšte događalo. Stalni kompromis njihovih predaka sa neznabožackim verovanjima iz njihovog okruženja doveo je do uništenja Hrama, kao i do njihovog izgnanstva. Po svoj prilici, u samom procesu ponovne izgradnje Hrama, poslednje što su želeli da učine jeste da stupe u blisku zajednicu sa okolnim narodima.

Šta još u ovim tekstovima pokazuje zašto je odbijanje pomoći bila ispravna odluka? (Videti: Jezdra 4,4.5)

Razmislite o tome koliko su lako mogli da opravdaju prihvatanje ove pomoći. Šta tekst 2. Korinćanima 6,14. govori o ovome?

PROROCI PRUŽAJU OHRABRENJE

Nažalost, protivljenje od strane okolnih naroda na koje su Jevreji naišli, kao što je opisano u tekstu Jezdra 4–6, probudilo je u njima strah i poljuljalo spremnost da rade na izgradnji Hrama.

Kao što je spomenuto ranije, tekst Jezdra 4,6–6,22. nije napisan po hronološkom redu. Dakle, osvrnućemo se na peto poglavlje pre četvrtog.

Pročitajte: Jezdra 5,1–5. Zašto Bog Jevrejima šalje proroke Ageja i Zahariju? Šta je rezultat njihovog prorokovanja?

Jevreji su obustavili izgradnju, jer su se uplašili. Međutim, Bog ih je poslao u Judu da ponovo izgrade Hram i grad. On je imao određeni plan u vezi s tim. Pošto su bili uplašeni, morao je da učini nešto da bi ih ohrabrio. Zbog toga je pozvao dva proroka. Ljudsko protivljenje ne zaustavlja Boga; čak i ako su Jevreji doprineli ovom protivljenju svojim postupcima, Bog ih nije napustio. Delovao je preko proroka da ih nadahne i ponovo pokrene na rad.

Pročitajte: Agej 1. Kakva poruka je njima upućena i šta možemo usvojiti iz ovog teksta za sebe?

»Proroci Agej i Zaharija pojavili su se da bi se suočili s krizom. Potrebnim svedočanstvima ovi izabrani vesnici otkrivali su narodu uzrok njegovih nevolja. Proroci su objavljivali da je izostajanje zemaljskog blagostanja nastupilo kao posledica zanemarivanja Božjih interesa. Da su Izrailjci proslavili Boga, da su Mu ukazali dužno poštovanje i odali čast prihvatajući se obnavljanja Njegovog Hrama kao svog prvog zadatka, svakako bi uživali u Njegovoj prisutnosti i Njegovim blagoslovima.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 371; str. 573.574. original)

OBUSTAVA RADA

Šta su prema tekstu Jezdra 4,6–24. »neprijatelji« učinili da bi zaustavili radove u Jerusalimu?

»Narod zemaljski« uputio je pisma, u kojima optužuje Jevreje i njihov rad, prvo Dariju (Jezdra 5; Jezdra 6), zatim caru Kserksu (Asviru), kao i Artakserksu. Činili su sve što je bilo u njihovoj moći da prekinu radove u Jerusalimu.

Pripadnici okolnih naroda tvrdili su da će car, ukoliko se grad ponovo izgradi, izgubiti svoju vlast nad njim, jer je Jerusalim u prošlosti uvek bio mesto pobune i neprilika. Nažalost, car Artakserks poverovao je da su Jevreji gradili samo zato što su želeli da steknu nezavisnost i samim tim izazovu sukob. Naredio je da se radovi prekinu, a okolni narodi poslali su vojsku da spreči dalju gradnju grada. Ovakva primena sile obustavila je rad za Boga.

Pročitajte: Jezdra 4,23.24. Zašto su Jevreji prestali da grade? Zar nisu znali da Bog želi da ponovo sazidaju grad? Šta im je zasmetalo na putu?

Očigledno je da su Jevreji shvatili da ih je Bog pozvao da ponovo izgrade grad i Hram, ali je snažno protivljenje u njima izazvalo strah. Možda su pronalazili izgovore kao što su: »Sada sigurno nije pravo vreme«, ili »Ako je ovo zaista ono što Bog želi od nas, On bi pronašao način da se to ostvari«, ili »Možda uopšte nije trebalo da se vratimo«. Kada radeći ono što verujemo da nas je Bog pozvao da učinimo naidemo na protivljenje, skloni smo da dovodimo u pitanje Božje vođstvo i da sumnjamo u Njega. Lako možemo sebe uveriti da smo pogrešili. Strah može da parališe naš um, a naše misli mogu da se pretvore u očaj i bespomoćnost umesto da se usredsredimo na Božju silu.

Da li ste doživeli nešto slično, da ste prvo bili uvereni da vas je Bog pozvao da učinite nešto, a onda da ste počeli da gajite sumnje kada su prilike postale teške? (Razmislite, na primer, o Jovanu Krstitelju.) Šta ste naučili iz tog iskustva?

NEMIJA ZAPOČINJE RAD (444. P. N. E.)

Pročitajte: Nemija 4. Šta su Jevreji učinili pod Nemijinim vodstvom da bi se suprotstavili protivljenju? Zašto je bilo važno da se pripreme za borbu, a ne da ne čine ništa, verujući da će ih Bog zaštititi?

Posle razdoblja u kome su posao započinjali i prekidali, Jevreji su ponovo počeli da rade. Upućivali su svoje molitve Bogu, a Nemija je odlučio da postavi stražu. Narod je radio po smenama danju i noću da bi bio spreman za bilo kakve nadolazeće napade. Nemija je, takođe, postavio naoružane ljude oko zida tako da je svaka porodica bila spremna za borbu. Pored toga, podelio je svoje momke u dve grupe, od kojih je jedna radila, a druga držala oružje. Posebno su bili opskrbljeni oni koji su radili na izgradnji zida, jer su bili najizloženiji opasnosti. Svako od graditelja držao je mač jednom rukom, a drugom je postavljao cigle/kamenje i malter na zid. Bili su spremni da se suoče sa smetnjama. Učinili su svoj deo; Bog je učinio ostatak. Nemijina vera u Božju zaštitu je nadahnjujuća. Međutim, on nije samo sedeo i očekivao da Bog sve izvrši. Pripremili su se najbolje što su mogli, u skladu sa svojim sposobnostima.

Dva teksta: »Ne bojte ih se. Pomenite Gospoda velikoga i strašnoga, i bijte se za braću svoju, za sinove svoje i kćeri svoje, za žene svoje i kuće svoje« (Nemija 4,14) i »Bog naš vojevaće za nas« (Nemija 4,20) jedni su od najpodsticajnijih izjava u Bibliji.

Jevreji su ponovo mogli prestati sa gradnjom zbog neprestanih smetnji, ali ovog puta, umesto da budu savladani strahom, držali su se obećanja da će se Bog boriti za njih. Kada se suočimo sa protivljenjem zbog Božjeg imena, svojih verovanja i zbog onog na šta nas Bog poziva, treba da se setimo da »Bog naš vojevaće za nas«.

Jevreji su na kraju shvatili da je Gospod bio njihova potpora u svemu što su činili i to im je ulilo hrabrost da nastave dalje.

Zašto je toliko važno da znamo da je ono što činimo Božja volja? Dakle, važno pitanje koje treba da postavimo glasi: *Kako znam da li je ono što činim Božja volja?*

RADITI »VELIKI POSAO«

Pročitajte: Nemija 6,1–13. Zašto Nemija smatra da je posao koji obavlja u Jerusalimu »veliki posao« (Nemija 6,3)? Šta je u ovom slučaju pretilo da ga zaustavi?

U 6. poglavlju opisani su mnogi pokušaji da se ugrozi Nemijin život. Sanavalat i Gisem više puta su slali Nemiji poruku pod izgovorom da se sastanu. Međutim, sastanak je trebalo da se održi u polju ononskom, koje se nalazilo na neprijateljskoj teritoriji, što je otkrilo pravu nameru ovog poziva. Sanavalat, Tovija i Gisem uviđaju priliku da nešto preduzmu, priliku koja će trajati samo dok se zid ne završi i kapije ne zatvore. Jevreji imaju zaštitu persijskog cara, i zato njihovi neprijatelji ne mogu da ih pokore izvođeci otvoreni napad. Ali, ako se oslobode vođe, sprečiće dalji napredak i možda čak zauvek zaustaviti Jevreje. Oni ne odustaju. Čak i ako Nemija ne odgovara, oni i dalje pokušavaju. Mora da je bilo uznemirujuće za Nemiju što se na svakom koraku morao boriti sa smetnjama. On im odgovara sledećim rečima: »U poslu sam velikom.« (Nemija 6,3)

Prema zemaljskim merilima Nemija je vršio veliki posao kao carev peharnik, što je bilo prestižno zanimanje, jedno od najuzvišenijih u zemlji u kojoj je služio kao carev savetnik. Ali graditi grad koji je bio u ruševinama, koji nije imao očigledan ovozemaljski značaj? On to naziva velikim poslom? Nemija je rad za Boga smatrao »velikim« i važnijim, jer je shvatio da je u pitanju bila čast Božjeg imena.

Takođe, kada je Bog uveo službu u Svetilištu, On je uspostavio i sveštenstvo. Da bi Svetilište očuvao svetim i posebnim u umu naroda, On je samo sveštenicima dozvolio da izvršavaju dužnosti unutar Hrama. Nama samima teško je da uvidimo Božju svetost; zato je Bog osigurao pomoć Izrailjcima time što su sa poštovanjem dolazili u Njegovu prisutnost. Nemija je znao da su prostorije Hrama bile nemenjene svima, ali ne i unutrašnje odaje. Prema njegovim rečima, u vezi sa sastankom unutar Hrama, Semaja ne samo da se pokazao kao lažan prorok predlažući nešto što se suproti Božjim uputstvima, već se razotkrio i kao izdajica.

Na koje načine mi danas, kada nema zemaljskog Svetilišta, možemo biti svesni Božje svetosti? Kako nas uviđanje Božje svetosti, suprotne našoj grešnosti, približava krstu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte sledeća poglavlja u knjizi Elen Vajt *Istorija proroka i careva*: »Graditelji zidova«, »Ukor iznuđivačima« i »Zavere neznažaca«, str. 413–429; str. 635–660. original.

»Protivljenje i obeshrabrenje s kojima su se graditelji u Nemijino doba suočavali ili od strane neprijatelja ili od strane lažnih prijatelja tipične su pojave u iskustvu koje će i danas sticati oni koji rade za Gospoda. Hrišćani će biti kušani, ne samo neprijateljevim gnevom, prezirom i surovošću, već i ravnodušnošću, nedoslednošću, mlakošću i podmuklošću takozvanih prijatelja i pomagača.« (Elen Vajt *Istorija proroka i careva*, str. 418; str. 644. original)

»U Nemijinoj čvrstoj odanosti Božjem delu i u njegovom isto tako čvrstom oslanjanju na Boga nalazi se razlog neuspeha njegovih neprijatelja da ga podvlaste svojoj moći. Nemarna duša pada kao lak plen iskušenja, dok u životu koji pred sobom ima plemeniti cilj, zlo teško nalazi uporište. Vera onoga koji stalno napreduje ne slabi; jer iznad, ispred i iza sebe on prepoznaje Beskrajnu Ljubav koja čini sve da doprinese ostvarenju Njegovih dobrih namera. Božje prave sluge rade sa odlučnošću koja neće promašiti, jer je Presto milosti njihov stalni oslonac.« (Elen Vajt *Istorija proroka i careva*, str. 429; str. 660. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Stavite se na mesto Zorovavelja, Isusa i drugih vođa kada su ti ljudi došli da im ponude pomoć. Kada se osvrnemo, vidimo da su ispravno postupili, jer nisu prihvatili njihovu ponudu. Kako kao adventistički hrišćani možemo znati kada treba, a kada ne treba da saradujemo sa drugima koji nisu naše vere? Kako odlučujemo da li je to ispravno ili pogrešno? Kakvih merila možemo da se držimo?

2. U celoj biblijskoj istoriji vidimo kakve opasnosti prete ukoliko pravimo ustupke svetu kad je vera u pitanju. Zaista, celokupna istorija starog Izrailja, sve do ropstva u Vavilonu, bila je snažan primer tog kompromisa. U isto vreme, šta se događa kada ljudi idu u krajnosti pokušavajući da izbegnu tu opasnost? Kada je lično Isus bio optužen da krši Subotu (videti: Jovan 9,14–16), zar nemamo snažan primer da su oni koji su Ga optuživali otišli u drugu krajnost? Kako možemo pronaći ravnotežu?

KRŠENJE DUHA ZAKONA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Nemija 5,1–5; 2. Mojsijeva 21,2–7; Mihej 6,8; Nemija 5,7–12; 5. Mojsijeva 23,21–23; Nemija 5,14–19.

Tekst za pamćenje: »Hajde vratite im danas polja njihova i vinograde i maslinike i kuće i što im na stotinu uzimate od novca i žita i vina i ulja.« (Nemija 5,11)

Mi ljudi se do danas borimo sa pitanjem bogatstva i siromaštva, jaza između bogatih i siromašnih i onim što može biti učinjeno u vezi s tim. Da, Isus je rekao da »siromahe imate svagda sa sobom« (Matej 26,11), ali to nije izgovor da im ne pomognemo. Naprotiv, Pismo nas opominje da učinimo svoj deo u pružanju pomoći. U suprotnom, teško da sebe možemo nazvati hrišćanima.

Zanimljivo je, takođe, da se ova tema javlja usred nevolja i muka povratnika prilikom ponovne izgradnje Jerusalima: ne samo tema o siromaštvu i siromašnima, već i o mnogo problematičnijem pitanju koje se tiče ugnjetavanja siromašnih od strane bogatih. Ovaj problem postojao je i pre izgnanstva, i sada, kada su se vratili u svoju zemlju, ponovo je prisutan.

Ove sedmice sagledaćemo još jedno ispoljavanje te stare teme, kao i to kako je Nemija postupio u nastojanju da se izbori s tim. Kao što ćemo videti, ono što je ovo ugnjetavanje činilo još gorim jeste što se vršilo u okviru »slova zakona«, što predstavlja snažan primer kako treba da budemo pažljivi da ne dozvolimo da pravila i propisi postanu sami sebi cilj, umesto da budu sredstvo da se cilj postigne, cilj da odražavamo Isusov karakter.

NEZADOVOLJSTVO NARODA

Pročitajte: Nemija 5,1–5. Šta se događa u ovom tekstu? Zašto se podigla vika naroda?

Jevrejska zajednica bila je ujedinjena pod Nemijinim vođstvom protiv spoljašnjih pritisaka. Međutim, unutar naroda koji se protivio progonoštvu i branio od napada stranih naroda nije bilo sve u redu. Uprkos spoljašnjoj čvrstini i jedinstvenim naporima protiv neprijatelja, zajednica je bila slaba iznutra. Glavari i bogati zloupotrebljavali su siromašne i ugrožene radi svoje koristi. Prilike su bile toliko rđave da su porodice vapile za pomoć. Pojedine porodice su govorile da nemaju hrane da prehrane svoju decu; neke su se žalile da su zbog gladi založile svoju imovinu i da ništa nemaju; druge porodice su jadikovale da su morale da pozajme novac kako bi isplatile persijski porez i da su čak i njihova deca postala robovi.

Čini se da je glavni krivac njihove nevolje, koji je nagnao siromašne porodice da potraže pomoć od svojih suseda, bila glad i plaćanje poreza. Persijska vlast je od provincije Jude zahtevala porez u iznosu od 350 talanata srebra godišnje. Ukoliko osoba nije mogla da plati određeni iznos obaveznog poreza, porodica bi obično založila svoju imovinu ili prvo pozajmila novac. Međutim, ako sledeće godine ne bi uspeli da zarade novac, morali su onda da učine nešto u vezi s tim dugom. Obično je dužničko ropstvo bila sledeća mogućnost. Već su izgubili svoju zemlju, a sada je trebalo da pošalju nekog člana porodice, obično decu, da služi zajmodavcima da bi odradio dug.

Postoje trenuci u životu kada se nađemo u nevolji zbog posledica svojih postupaka; postoje, isto tako, trenuci kada se razbolimo ili se nađemo u finansijskom tesnacu, a da tome nismo doprineli svojom greškom. Prethodni izveštaj govori o vremenu kada je vlast svojim načinom upravljanja ugrožavala narod, dovodeći do sve većeg siromaštva. Bili su uhvaćeni u vrtlog sve dubljeg siromaštva bez ikakvog izlaza.

Zanimljivo je da su se ljudi tada, kao i sada, borili sa ekonomskim ugnjetavanjem. Kakvu poruku bi trebalo da izvučemo iz činjenice da je ovo tema o kojoj se u Bibliji često govori?

PROTIV DUHA ZAKONA

Pročitajte: Nemija 5,6–8. (Videti, takođe: 2. Mojsijeva 21,2–7) Zašto je Nemija gnevno reagovao?

Ma koliko bilo teško da danas shvatimo, ropstvo je predstavljalo kulturološku normu u starom svetu. Ili je roditelj postajao rob ili je prodavao svoje dete. Društveno i zakonski, roditelji su imali pravo da prodaju svoje sinove i kćeri. Međutim, pošto je Bogu svojstveno da daje slobodu, On je uredio praksu u Izraelju po kojoj se od zajmodavaca zahtevalo da oslobađaju svoje robove svake sedme godine. Tako je Bog zaštitio narod od trajnog ropstva i pokazao svoju želju da budu slobodni.

Iako je pozajmljivanje zakonom bilo dozvoljeno, naplaćivanje kamate nije bilo (o biblijskim propisima protiv zelenaštva videti: 2. Mojsijeva 22,25–27; 3. Mojsijeva 25,36.37; 5. Mojsijeva 23,19.20): pa ipak, kamata koju su zajmodavci naplaćivali bila je mala u odnosu na kamate koje su uzimali okolni narodi. Od njih je traženo da plaćaju 1 posto svakog meseca. U mesopotamskim tekstovima iz sedmog veka spominje se kamata od 50 procenata za srebro i 100 procenata za žito godišnje. Prema tome, 12 procenata kamate godišnje bilo je nisko u poređenju sa običajem zemalja u Mesopotamiji. Sve u svemu, prema Božjoj Reči, jedino što su zajmodavci pogrešno činili bilo je što su naplaćivali kamatu (Nemija 5,10) i, što je zanimljivo, narod to čak nije ni spomenuo kada su iskazivali svoje nezadovoljstvo. Sve ostalo bilo je unutar društvenih normi kao i u okviru zakonskih odredaba. Zašto se Nemija onda »rasrdio vrlo«? Izvanredno je to što on ne reaguje odmah, već prvo ozbiljno razmišlja o tom pitanju.

Činjenica da se Nemija tako odlučno bavi ovim problemom vredna je divljenja. On ne zanemaruje nepravdu samo zato što se njome tehnički ne krši zakon ili je društveno prihvatljiva, čak i »dobra« u poređenju sa običajima u drugim zemljama. U ovom slučaju bio je prestupljen duh zakona. Naročito u vreme ekonomskih nevolja, dužnost naroda bila je da međusobno pomažu jedni drugima. Bog je na strani potlačenih i nevoljnih, i On je morao da naloži prorocima da govore protiv zla i nasilja koje se vršilo nad siromašnima.

Na koje načine, čak i nenamerno, možemo slediti slovo zakona dok istovremeno kršimo njegov duh? (Vidi: Mihej 6,8)

NEMIJINO DELOVANJE

Čini se da ukor upućen knezovima i vladarima – »Vi mećete bremena svaki na brata svojega« (Nemija 5,7) – nije doneo željene rezultate. Međutim, Nemija se tu nije zaustavio. Nastavio je da se bori za potlačene u narodu. On je jednostavno mogao reći da je pokušao da pouči knezove i vladare, ali da nije vredelo, i da je primoran da odustane. Uostalom, bogati i moćni u zemlji su bili ti kojima bi se suprotstavio. Ali, on nije bio zadovoljan sve dok nije rešio taj problem, iako je stekao moćne neprijatelje u tom nastojanju.

Pročitajte: Nemija 5,7–12. Kakve argumente Nemija iznosi protiv onoga što se događa? Čime uverava narod šta je ispravno, a šta pogrešno?

Nemija saziva veliki zbor – ceo izrailjski narod se okupio da reši ovo pitanje. On je najverovatnije računao na mogućnost da će vođe biti posramljene u prisustvu celog naroda, možda čak i uplašene da nastave dalje ugnjetavanje.

Nemijino prvo obrazloženje tiče se ropstva. Mnogi Jevreji, među kojima je najverovatnije bio i Nemija, kupovali su slobodu za druge Jevreje koji su robovali strancima. On sada pita knezove i vladare da li smatraju da je prihvatljivo da kupuju ili prodaju svoje sunarodnike. Da li ima smisla da Izrailjci kupuju Jevreje i pružaju im slobodu da bi na kraju postali robovi pripadnicima svog naroda?

Vođe ne daju nikakav odgovor jer uviđaju da je to obrazloženje razumno; zato Nemija nastavlja. On im postavlja pitanje: »Ne treba li vam hoditi u strahu Boga našega da nam se ne rugaju narodi, neprijatelji naši?« (Nemija 5,9) Nemija tada priznaje da je on lično pozajmljivao narodu novac i žito. Izjavljujući: »Oprostimo im taj dug« (Nemija 5,10), on je potvrdio zakon koji zabranjuje ovakvu praksu u odnosu sa sunarodnicima Jevrejima, i pokazao da bi voleo da pod njegovom upravom pripadnici naroda budu brižni jedni prema drugima. Zadivljujuće je što su svi dali jednodušan odgovor. Vođe su se složile da sve vrate narodu.

Da li ste nekome učinili nažao? Većina nas, ako smo iskreni, odgovorila je potvrdno. Šta vas sprečava da čak i sada nadoknadite što je potrebno, u bilo kojoj mogućoj meri?

ZAKLETVA

Pročitajte tekst Nemija 5,12.13. Zašto Nemija izgovara prokletstvo protiv onih koji se ne budu držali svog dela dogovora?

Iako su se vođe složile da nadoknade i vrate što su oduzele, Nemija se nije zadovoljio samo rečima. Potreban mu je bio čvrst dokaz; zato se postarao da daju zakletvu pred sveštenicima, što je tom postupku dalo zakonsku pravosnažnost u slučaju da je kasnije morao da se pozove na taj dogovor.

Međutim, zašto je izgovorio kletvu? Nemija vrši simboličan čin skupljajući svoju odeću kao da nešto drži u njoj, a zatim istresajući je kao znak da je nešto izgubio. Prema tome, oni koji prekrše ovu zakletvu sve će izgubiti. Bilo je uobičajeno da se izgovaranjem kletvi drugima naglasi značaj određenog zakona ili propisa. Narod je, takođe, bio manje sklon da se suprotstavlja zakonu kada je kletva bila povezana sa njegovim kršenjem. Nemija je očigledno smatrao da je to toliko važno pitanje da je potrebno da učini nešto drastično kako bi povećao verovatnoću uspeha.

Čemu nas sledeći tekstovi iz Starog zaveta poučavaju povodom toga koliko je ovom narodu svetost zakletve bila važna? (4. Mojsijeva 30,2; 5. Mojsijeva 23,21–23; Propovednik 5,4,5; 3. Mojsijeva 19,12; 1. Mojsijeva 26,31)

Govor je moćan dar koji je Bog darovao ljudima; korenito je drugačiji od onoga što je životinjama dato. Sila leži u našim rečima, sila čak i na život i smrt. Zato treba da budemo veoma pažljivi šta govorimo, šta obećavamo da ćemo učiniti i na šta se usmeno obavezujemo. Takođe je važno da su naša dela u skladu sa našim rečima. Koliko ljudi je bilo odbijeno od hrišćanstva zbog onih čije su reči zvučale hrišćanski, ali čija dela to nisu bila?

Razmišljajte o tome koliko vaše reči imaju uticaja na druge. Kako možemo biti pažljivi u vezi s tim šta govorimo, gde govorimo i kako govorimo?

Pročitajte tekst Nemija 5,14–19. Kakve razloge Nemija navodi za to što ne traži »hrane upraviteljske« (Nemija 5,18) od naroda?

Nemija je najverovatnije napisao izveštaj zabeležen u ovim stihovima kada se posle 12 godina upravljanja Judom vratio na dvor cara Artakserksa. Iako su upravitelji imali pravo da primaju prihode od svojih podanika, Nemija nikada nije zahtevao to pravo, već je sam sebe izdržavao. Ne samo da je plaćao svoje troškove, već se starao i o svojoj porodici kao i za čitav dvor. Zorovavelj, prvi upravitelj, jeste jedini drugi upravitelj čije ime znamo. Kada Nemija kaže »pređašnji upravitelji«, najverovatnije da upućuje na one koji su vršili tu dužnost između Zorovavelja i njega. Kao posledica takvog postupanja, do trenutka kada je završio svoj mandat, verovatno je ostao bez novca. On nije sticao bogatstvo, kao što bi neko očekivao od osobe na prestižnom položaju, već je verovatno izgubio bogatstvo i imovinu. Nemija je bio bogat, što mu je omogućilo da svakoga dana obezbedi hranu mnogim ljudima. Bio je velikodušan u obilnom snabdevanju drugih (Nemija 5,17.18).

Iako nije isto kao ono što je Avram učinio nakon spasavanja ljudi koje su okolni narodi zarobili (videti: 1. Mojsijeva 14), ono što Nemija ovde čini svakako otkriva isto ključno načelo.

Pročitajte: Nemija 5,19. Šta on ovde govori i kako razumevamo njegove reči u smislu jevanđelja?

Ono što vidimo u Nemijinom iskustvu jeste primer osobe koja je stavila Gospoda i Gospodnje delo iznad svoje lične dobiti i prednosti. To je dobra pouka za sve nas, bez obzira na naše prilike. Lako je raditi za Gospoda kada nas taj rad ne košta mnogo.

Pročitajte tekst Filibljanima 2,3–8. Na koje načine, upravo sada, u svom životu možete pokazati načela samoodricanja prikazana u ovom tekstu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Istorija proroka i careva* pročitajte poglavlje »Ukor iznuđivačima«, str. 420–424; str. 646–652. original.

»Kada je Nemija čuo za ovo surovo ugnjetavanje, njegova duša ispunila se odvratnošću. Sam ovako govori o tome: 'Zato se rasrdih vrlo kada čuh viku njihovu i te reči.' Odmah je uvideo da će morati da stane odlučno na stranu pravde ukoliko želi da prekine taj nasilnički običaj uterivanja dugova. Energično i odlučno, što je i bila njegova karakteristika, prihvatio se posla da olakša teret svojoj braći.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 421; str. 648. original)

»Isus je nastavio da izlaže načelo koje bi zakletvu učinilo nepotrebnom. On uči da prava istina mora biti zakon govora. 'Neka bude vaša reč: da, da; ne, ne; a što je više od ovoga, oda zla je.' (Matej 5,37)« (Elen Vajt, *Misli s Gore blagoslova*, str. 79; str. 67. original)

»Ove reči osuđuju sve besmislene izreke i uzrečice koje su na granici pristojnosti. One osuđuju zavodničke pohvale, izbegavanje istine, laskave fraze, preterivanja, trgovačke obmane, sve što je zaista uobičajeno u društvu i poslovnom svetu. One uče da se niko, ko se trudi da sebe predstavi drugačijim nego što jeste, ili čije reči ne izražavaju stvarna osećanja njegovog srca, ne može nazvati istinoljubivim.« (Elen Vajt, *Misli s Gore blagoslova*, str. 79; str. 68. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Zašto sebičnost leži u srži ljudskih problema kada je reč o novčanim sredstvima i međusobnim odnosima?
2. Kako Božji narod može da izbegne pohlepu? Šta je Božja odredba protiv pohlepe? Proučite sledeće tekstove: Isaija 58,3–12; Mihej 6,6–8.
3. Razmišljajte više o daru govora i sili naših reči. Šta tekst Jovan 1,1.2. znači kada Isusa naziva »Rečju«? Kako nam to pomaže da shvatimo važnost reči i njihovog značenja?
4. Neverovatno je što je Isus pre nekoliko hiljada godina rekao da će među nama uvek biti siromašnih. Takođe, upućena nam je opomena da pomazemo nevoljnima. Kako se te dve misli uklapaju kada treba da nadahnu hrišćane da rade za one koji imaju manje sreće?

ČITANJE REČI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Nemija 8,1–8; 5. Mojsijeva 31,9–13; Matej 17,5; Dela 8,26–38; Nemija 8,9–12; 3. Mojsijeva 23,39–43.

Tekst za pamćenje: »I čitahu knjigu, zakon Božji, razgovijetno, i razlagahu smisao, te se razumijevaše što se čitaše.« (Nemija 8,8)

Jerusalimski zid bio je završen. Izrailjci su postavljanjem kapija, pod vođstvom Nemije, dovršili glavni zadatak. Kada je izgradnja zida privedena kraju, okolni narodi su se uplašili i prepoznali »da je Bog naš učinio to djelo« (Nemija 6,16). Neprijatelji su shvatili da je Bog Izrailjev stvaran, jer su uprkos izuzetnom protivljenju i mržnji koje su doživeli ipak dovršili započeti posao.

Nemija je nakon završetka zida postavio upravitelja Jerusalima (svog brata Ananija) i zapovednika grada (Ananiju). Obojica su bila izabrana na osnovu poštenja, pouzdanosti i poštovanja prema Bogu (Nemija 7,2) a ne prema rodoslovu. Zid je bio završen u toku meseca Elula (šesti mesec; Nemija 6,15).

Šta je trebalo da bude sledeći posao? Naredna poglavlja iz Knjige Nemijine (Nemija 8–10) opisuju važan niz događaja u mesecu Tišri, sedmom mesecu (Nemija 8,2). U ovim tekstovima videćemo kako su sinovi Izrailjevi bili odlučni da poslušaju Božju Reč i kako su joj se radovali.

SKUPLJANJE NARODA

Pročitajte tekst Nemija 8,1.2. Šta ovaj tekst govori o tome koliko je Božja Reč bila važna narodu?

Kada su Jevreji konačno završili izgradnju zida i preselili se u Jerusalem, sedmog meseca svi su se skupili na jerusalimskom otvorenom trgu. Sedmi mesec, mesec Tišri, bio je možda najvažniji mesec za Izrailjce, jer je bio posvećen Prazniku truba (priprema za Božji sud, prvi dan u mesecu), Danu pomirenja (dan suda, deseti dan u mesecu) i Prazniku senica (sećanje na Božje izbavljenje iz Egipta i Njegovo staranje u vreme putovanja u pustinji, petnaesti dan u mesecu). Skup se održao prvog dana u mesecu kada se slavio Praznik truba. Glavari su pozvali narod na ovaj poseban skup da bi im čitanjem Zakona pružili priliku da nauče o svom Bogu i svojoj istoriji.

Narod je pozvao Jezdru da donese Mojsijevu knjigu Zakona pred njih i da im čita. Napravili su čak i postolje, govornicu, za ovu priliku. Vođe nisu primorale zajednicu na to. Naprotiv, »oni«, narod, rekli su Jezdri da donese Knjigu. Najverovatnije da je Jezdra čitao iz Mojsijevih knjiga, koje su obuhvatale Zakon dat Mojsiju na gori Sinaj.

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 31,9–13. Šta im je Gospod rekao na tom mestu i kakve pouke možemo usvojiti za sebe?

U tekstu 5. Mojsijeva 31,9–13. Mojsije je rekao Izrailjcima da u vreme Praznika senica treba da se skupe i zajedno čitaju Božji zakon. Spomenuto je da treba da se saberu različite grupe ljudi: muškarci, žene, deca i stranci koji žive u gradu.

Tekst Nemija 8,1. kaže da su se skupili »jednodušno«. Šta nam to govori o važnosti jedinstva među vernicima koji predstavljaju jedno telo?

ČITANJE I SLUŠANJE ZAKONA

Jezdra »donese Zakon« pred zbor da čita. Šta im je čitao? Samo Deset zapovesti stalno iznova pola dana? Upućivanje na Knjigu Zakona treba shvatiti kao upućivanje na pet knjiga Mojsijevih, od Postanja do Ponovljenog Zakona, poznatih kao jevrejska Tora. Izraz »zakon«, prema tome, predstavlja samo deo onoga što je bilo obuhvaćeno čitanjem; bilo bi bolje prevesti ga kao »uputstva«. To su Božja uputstva koja nas osposobljavaju da upoznamo stazu kojom treba da hodamo da ne bismo promašili cilj. Dok je Jezdra čitao, narod je slušao o svojoj istoriji kao Božjeg naroda, počevši od stvaranja preko vremena Isusa Navina. Kroz izveštaje, pesme, poeme, blagoslove i zakone, podsetili su se borbi koje su doživeli sledeći Boga i Božje vernosti prema njima. Tora obuhvata »zakon«, ali predstavlja i više od toga; ona objedinjuje istoriju Božjeg naroda i naročito ukazuje na Božje vođstvo. Prema tome, otkrila je zajednici njene korene i identitet.

Pročitajte sledeće tekstove: Nemija 8,3; 5. Mojsijeva 4,1; 5. Mojsijeva 6,3.4; Isus Navin 1,8; Psalam 1,2; Priče 19,20; Jezekilj 37,4; Matej 17,5. Šta ovi stihovi uče o tome kako treba da se odnosimo prema Božjoj Reči?

Želja naroda da čuje Božju Reč najverovatnije je bila rezultat Jezdrinog čitanja i naučavanja Reči otkako je pre otprilike 13 godina došao u Jerusalim. Bio je posvećen Božjem delu i odlučan u tome da donese određene promene. Narodu je Božja Reč postala stvarna dok su je slušali od Jezdre. Kao rezultat, doneli su svesnu odluku da slušaju i saslušaju jer su bili zainteresovani da čuju šta Bog želi da im kaže. Dakle, ovom prilikom, pristupili su Tori sa poštovanjem i željom da uče.

Kada svoje misli ispunjavamo Rečju, više čeznemo za Bogom u svom životu.

Kako se odnosite prema Božjoj Reči? Odnosno, iako tvrdite da verujete u nju, kako se ta tvrdnja ispoljava u vašem životu, u smislu kako nastojite da držite ono što ona uči? Koliko bi vaš život bio drugačiji da niste poslušni Bibliji?

ČITANJE I TUMAČENJE REČI

Pročitajte tekst Nemija 8,4–8. Kako je vršeno čitanje Zakona?

Postojale su dve grupe od po 13 ljudi koje su stajale pored Jezdre u toku čitanja. Prva grupa od njih 13 (Nemija 8,4) pomagala je u čitanju Božje Reči, dok je druga grupa od njih 13 (Nemija 8,7) pomagala u razumevanju tekstova. Ne znamo nikakve pojedinosti o tome kako je ovaj program tekao na otvorenom trgu; međutim, moguće je da su ljudi koji su pomagali u čitanju držali Toru (jevrejski svici bili su teški i bilo je potrebno da ih neko drugi odmotava), a takođe i čitali iz nje redom, smenjujući se međusobno. Pošto su čitali od jutra do podneva, našli su način da dođu do svih na trgu.

Izraz »razlagahu misao« i »te se razumijevaše što se čitaše« (Nemija 8,8) može da se odnosi ili na tumačenje ili na prevod tekstova. I jedno i drugo je moguće u ovom slučaju. Narod se vratio iz Vavilona, gde su živeli dugi niz godina, i njihov prvi jezik bio je aramejski. Prema tome, mnogima nije bilo lako da razumeju čitanje na jevrejskom, naročito mlađim naraštajima. Istovremeno, oni koji su čitali Bibliju mogli su imati koristi od objašnjenja i komentara. Propovedanje i objašnjavanje oživljava tekst i podstiče slušaoce da lično primene ono što saznaju.

Pročitajte: Dela 8,26–38. Koji događaj podseća na ono što se dogodilo u Jerusalimu u prethodnim tekstovima? Kakve pouke pronalazimo ovde za nas?

Kao protestanti, shvatamo da svaki vernik pojedinačno mora poznavati Božju Reč za sebe, i da ne smemo slepo prihvatati nečije reči o biblijskoj istini, bez obzira na njihov autoritet. U isto vreme, zar nismo svi primili blagoslove kada nam je neko objasnio značenje određenog teksta? Svako od nas treba da zna u šta veruje, ali to ne znači da ponekad ne možemo biti poučeni učenjima drugih?

ODGOVOR NARODA

Kada je Jezdra otvorio Božju Reč, Toru, narod je ustao. Pre nego što je počeo da čita, Jezdra je blagoslovio Boga. Posle čitanja, narod je jednoglasno odgovorio: »Amin, amin!« (Nemija 8,5.6), podižući ruke prema nebu. Zatim su pognuli svoje glave i poklonili se Bogu licem do zemlje.

Pročitajte: Nemija 8,9–12. Zašto su vođe rekle narodu »ne tužite ni plačite«?

»Tako su u kasnijim godinama, kada je Božji zakon pročitan u Jerusalemu, zarobljenicima, koji su se vratili iz Vavilona, i kada je narod plakao zbog svojih prestupa, bile izgovorene ove prijatne reči: 'Ne plačite... idite i jedite pretelo i pijte slatko i šalžite delove onima koji nemaju ništa zgotovljeno, jer je ovaj dan svet Gospodu našem. Zato ne budite žalosni, jer je radost Gospodnja vaša sila.' (Nemija 8,9.10)« (Elen Vajt, *U potrazi za boljim životom*, str. 168.169; str. 281. original)

Dok je narod slušao Božje reči, postao je svestan svoje grešnosti i počeo je da plače. Kada nam se Bog otkriva i počnemo da shvatamo da je Bog pun ljubavi, dobrote, milosti, i vernosti, naša nedostojnost i neuspeh da budemo ono što bi trebalo da budemo izlazi u prvi plan. Sagledavanje Božje svetosti kroz Njegovu reč podstiče nas da u novom svetlu uvidimo svoje užasno stanje. Ovakvo shvatanje uticalo je na izrailjski narod da plače i tuži, ali nije trebalo da tuguje »jer je radost Gospodnja vaša sila« (Nemija 8,10). Drugim rečima, uprkos svojim padovima, mogli su se osloniti na Božju silu.

Ovo je, takođe, bio poseban dan, sveti dan, Praznik truba (Roš Hašana), na koji je kratko duvanje u trube označavalo važnost pripreme »srca« za Gospodnji sud (Dan pomirenja, koji se slavio desetog dana meseca Tišrija). Duvanje u trube bio je poziv da stanu pred Boga i da se pokaju. Pošto je dan bio određen da podseti narod da se okrene Bogu, plakanje i tugovanje je razumljivo. Međutim, vođe su ih podsetile da ih je Bog čuo kada su se pokajali, pa je prema tome nastupilo vreme da se raduju Božjem praštanju.

Šta nam činjenica da je Isus zbog greha otišao na krst, jer je to bio jedini način da se reši problem greha i da se nama pruži nada, govori o tome koliko je greh rdav?

RADOST GOSPODNJA

Tekst: »Jer je radost Gospodnja vaša sila« (Nemija 8,10) služi kao podsetnik da je Božja volja da se radujemo i uživamo u životu. Uglavnom nije reč o bilo kakvoj radosti, već radosti koja nastaje jer poznamo Boga i znamo da je Njegova ljubav stvarna. Uživati u Bogu i Njegovoj dobroti, radovati se zbog svega što nam je Bog pružio nešto je što treba da nastojimo da činimo svakog dana. Štaviše, uživanje u Bogu daje nam snagu da se suočimo sa danom i izborimo sa svim što nam se nađe na putu.

Pročitajte tekst Nemija 8,13–18. Šta se ovde događa, i šta nam se govori o narodu i njihovim vođama u to vreme?

Sledećeg dana vođe naroda došle su Jezdri da bi više naučili iz Božje knjige. Ovaj korak koji su vođe preduzele pokazao je njihovu želju da vode zajednicu ka Bogu. Shvatili su da neće povesti narod pravim putem ukoliko lično ne potraže Boga i ne zatraže znanje od Njega.

Pročitajte: 3. Mojsijeva 23,39–43. Šta je Izrailjcima bilo naloženo da urade i zašto?

Zapazite da se tekst Nemija 8,15. odnosi na činjenicu da su oni činili onako kako je »napisano«. Ovde vidimo još jedan primer koliko su ozbiljno sada želeli da poslušaju Božju Reč, zato što su posle nekoliko decenija provedenih u ropstvu naučili lekciju o neposlušnosti. Takođe, prema tekstovima iz 3. Mojsijeve trebalo je da slave praznik i »vesele se pred Gospodom Bogom svojim sedam dana« (3. Mojsijeva 23,40). Drugim rečima, dok su se sećali Božjih dela milosti, blagodati i spasenja, narod je trebalo da se raduje onome što je Gospod učinio za njih.

Razmišljajte o tome šta nam je dato u Isusu, koji je bio predstavljen simbolima u svim praznicima starog Izrailja. Kako možemo naučiti da se radujemo u Gospodu, čak i u poteškoćama i bolnim iskušenjima? Zašto je, naročito u tim trenucima, važno da to činimo?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Istorija proroka i careva* pročitajte poglavlje »Poučen Božjem zakonu«, str. 430–433; str. 661–668. original.

»Sada treba da pokažu i svoje poverenje u Njegova obećanja. Bog je prihvatio njihovo pokajanje; sada treba da se raduju, sigurni da su im gresi oprosteni i da im je ponovo poklonjena božanska naklonost...

Svako istinsko obraćenje Gospodu unosi trajnu radost u život. Kada se grešnik pokori uticaju Svetoga Duha, uviđa svoju krivicu i prljavštinu nasuprot svetosti velikog Ispitivača ljudskih srca. Uviđa da je osuđen kao prestupnik. Međutim, zbog toga ne sme da padne u očajanje, jer mu je pomilovanje već osigurano. On može da se raduje što su mu gresi oprosteni, može da uživa u ljubavi nebeskog Oca koji mu oprašta. Bogu je na slavu da grešna, ali pokajnička ljudska bića grli rukama svoje ljubavi, da zavija njihove rane, da ih čisti od greha, da ih odeva u haljine spasenja.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 433; str. 668. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Pod kakvim uslovima možete doživeti »radost Gospodnju« (Nemija 8,10) kao svoju snagu? Odnosno, postoji li nešto što moramo da učinimo da bismo iskusili Božju silu i Njegovo praštanje u svom životu? Ako postoji, šta je u pitanju?

2. Kako pronalazimo pravu ravnotežu između plakanja zbog svojih greha i, u isto vreme, radovanja u Gospodu? Zar to nije u suprotnosti jedno sa drugim? Kako Zakon i jevanđelje zajedno pružaju odgovor? (Videti: Rimljanima 3,19–24)

3. Pročitajte tekst Nemija 8,10. u kome Nemija kaže narodu: »Idite i jedite pretilo i pijte slatko i šalžite dijelove onima koji nemaju ništa zgotovljeno, jer je ovaj dan svet Gospodu našem. Zato ne budite žalosni, jer je radost Gospodnja vaša sila.« Jedite masnu hranu, pijte slatko, dajte onima koji nemaju ništa spremljeno – i sve to učinite zato što je »ovaj dan svet Gospodu«? Šta nas to uči o načinima na koje se možemo radovati u Gospodu? Šta činjenica da je dan »svet« znači u ovom okviru?

NAŠ BOG KOJI PRAŠTA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Nemija 9,1–3; Danilo 9,4–19; Nemija 9,4–8; Kološanima 1,16.17; Nemija 9,9–38; Rimljanima 5,6–8.

Tekst za pamćenje: »Ko krije prijestupe svoje, neće biti srećan; a ko priznaje i ostavlja, dobiće milost.« (Priče 28,13)

Kada se Praznik senica (Sukot) završio, vođe su opet okupile narod. Upravo su proveli vreme slaveći; sada je nastupio trenutak da se vrate nezavršenom delu priznanja i pokajanja pred Bogom za svoje grehe.

Da, vođe su im ranije kazale da prestanu da žale i tuguju zbog svojih pogrešaka, ali to ne znači da tugovanje i priznanje nisu važni. Dakle, sada kada su proslavili praznik, došlo je vreme da prođu kroz odgovarajuće priznanje.

Redosled događaja prikazan ovde ne predstavlja nužno redosled po kome se radovanje i priznanje uvek smenjuju; niti znači da treba jedino slediti obrnuti redosled. Iako, naravno, možemo slediti redosled po kome priznanje prethodi proslavljanju, možda proslavljanje Boga u našem životu treba da zauzme prvo mesto. Uostalom, tekst Rimljanima 2,4. kaže da nas »dobrota Božja« vodi na pokajanje. Njegova »dobrota«, onda, treba da podstakne hvalu i praznovanje, dok nas, takođe, podseća da nam je potreban Bog da nam oprosti, da nas očisti i preporodi.

Pročitajte: Nemija 9,1–3. Zašto se narod odvojio od svih stranaca?

Iako je Nemija željno nastojao da narod ovog puta učestvuje u radosti, sada je podstakao skup na post. Ponizili su se pred Bogom, posuli se prašinom po glavi i obukli se u kostret. Pošto stranci nisu učestvovali u zajedničkom grehu izrailjskog naroda, Izrailjci su se odvojili od njih. Jevreji su znali da upravo njihovi gresi treba da budu oprošteni. Priznali su grehe svoga naroda, koji su ih odveli u izgnanstvo.

Svojim zajedničkim molitvama i priznanjem pokazali su da duboko shvataju prirodu greha. Izrailjci su se mogli razgneviti zato što su njihovi očevi pogrešili i čitav narod povelu u izgnanstvo; ili su mogli provesti vreme žaleći se na odluke svojih vođa i nedostatak pobožnosti koji su pokazali prethodni naraštaji, što ih je dovelo tu gde su se upravo nalazili – bili su samo mala grupa povratnika. Međutim, umesto da gaje mržnju i nezadovoljstvo, okrenuli su se Bogu u poniznosti, priznajući grehe.

Tekst Nemija 9,3. izveštava da je narod četvrtinu dana čitao Knjigu Zakona, a da je u narednoj četvrtini priznavao svoje grehe i klanjao se Bogu. Tora se tada čitala po treći put. Čitanje Tore je važno za priznanje, koje mora da se temelji na istini potekloj od Boga. Čitanjem Biblije Bog nam se približava, a Sveti Duh može da nam govori i poučava nas. Istina Njegove reči oblikuje naše razmišljanje i shvatanje, ohrabruje nas i uzdiže. Izrailjci su, takođe, tugovali i plakali, jer nas vreme provedeno u Božjoj svetoj prisutnosti čini svesnima Njegove lepote i dobrote dok utiskuje u nas misao kako je zadivljujuće što Stvoritelj univerzuma odlučuje da bude sa nama, čak i uprkos naše nedostojnosti. Prema tome, shvatamo da se bez Boga u svom životu ne razlikujemo od svojih duhovnih predaka u veri. Samo kada Bog deluje u nama možemo postati ono što treba da postanemo.

Pročitajte tekst Danilo 9,4–19. Na koje načine možemo primeniti njegovu molitvu na nas danas? Šta realnost ove primene govori nama pojedinačno, i kao Crkvi?

POČETAK MOLITVE

Narod je na čitanje Biblije odgovorio dugom molitvom koja je govorila o Božjoj dobroti nasuprot istoriji nevernosti Izrailja. Možemo primetiti da je odgovor više nalik propovedi nego molitvi, jer skoro svaki stih ima svoju paralelu u određenom delu Biblije.

Pročitajte tekst: Nemija 9,4–8. Na koje glavne teme se molitva usredsređuje u ovim početnim stihovima, i zašto?

U prvom delu molitve narod blagosilja Boga, a posebno Njegovo ime. U jevrejskoj kulturi, ime nije bilo samo reč kojom ljudi nekoga oslovljavaju, već je ono osobi davalo identitet. Dakle, proslavljanje Božjeg imena je značajno zato što pokazuje svetu da je to ime dostojno hvale i časti. To je ime Stvoritelja univerzuma. Molitva počinje klanjanjem Bogu kao Stvoritelju i Onome koji »oživljava« sve (Nemija 9,6; videti, takođe, Kološanima 1,16.17). Reč »oživljava« potiče od jevrejskog glagola i znači »održavati u životu«.

Onaj što je sve stvorio jeste Onaj što je izabrao Avrama, čoveka koji ni na koji način nije bio poseban osim što je »njegovo srce« bilo »verno«. Može se činiti da je Avramu u mnogim prilikama nedostajalo vere, ali kada je od njega zatraženo da se odrekne svoga sina, nije oklevao (videti: 1. Mojsijeva 22). Naučio je da bude veran – ne preko noći, već u toku svog dugog hoda sa Bogom. Prema jevrejskom shvatanju, »srce« se odnosi na um. Drugim rečima, Avram je razvio vernost u svojim mislima i delima, i Bog je to potvrdio.

Prvih nekoliko izraza u molitvi usredsređuje se na Boga kao 1) Stvoritelja, 2) Onoga koji daje život i 3) Onoga koji ispunjava svoja obećanja. Narod se prvo podseća ko je Bog: On je Verni koji nas je stvorio, koji sve oživljava i uvek ispunjava obećanja koja nam je dao. Imajući to na umu možemo ispravno sagledati život i naučiti da Mu verujemo čak i u najtežim prilikama, kada se može činiti da je daleko od nas i da je nezainteresovan za naše izazove.

Zašto je učenje o Bogu kao našem Stvoritelju u središtu naše vere? Uostalom, koje drugo učenje je toliko važno u poređenju sa ovim, u kome nam je Bog naložio da svake sedmice provedemo jednu sedminu svog života sećajući Ga se kao svog Stvoritelja?

POUKE IZ PROŠLOSTI

Pročitajte: Nemija 9,9–22. Kako se ovaj deo molitve razlikuje od prvog dela?

Molitva sa hvaljenja Boga zbog Njegove vernosti prelazi na suprotan izveštaj o nevernosti Izrailja u njihovim iskustvima u Egiptu i pustinji. U njoj su izložene sve različite stvari koje je Bog darovao Izrailjcima; ali, nažalost, »očevi« su na te darove odgovorili ponosom, tvrdoglavošću i zanemarivanjem Božjih dela milosti učinjenih među njima.

Priznanje ljudske slabosti i nedostatka prave posvećenosti Bogu važan je korak u ispovedanju i pokajanju; i, iako ovi tekstovi govore o narodu koji je vremenski udaljen od nas, niko ne može da porekne da svako od nas ima problem sa tim istim pitanjima.

Naravno, ovde jevanđelje vrši svoju ulogu za nas, isto kao i za njih. Priznanje greha nas ne spasava, već samo Hristova žrtva prineta radi nas. Ispovedanje, zajedno sa pokajanjem, važno je u našem priznanju da nas samo Hristos može opravdati. »Kada kroz pokajanje i veru prihvatimo Hrista kao svog Spasitelja, Gospod oprašta naše grehe, i ukida kaznu određenu za prestup zakona. Grešnik tada stoji pred Bogom kao pravedna osoba; on zadobija naklonost Neba i kroz Duha gradi zajednicu sa Ocem i Sinom.« (Elen Vajt, *Selected Messages*, 3. sveska, str. 191)

Istovremeno, pošto nas Njegova dobrota navodi da priznamo svoje grehe i pokajemo se zbog njih, moramo biti odlučni da ih Božjom silom ostavimo.

Stanje je bilo takvo da je Izrailj bio tvrdoglav, a Bog pun ljubavi. Osvrtanje na ono što je Bog učinio za izrailjski narod podsetilo je narod da će Bog, pošto je učinio toliko mnogo za njih u prošlosti, nastaviti da se stara o njima u sadašnjosti i budućnosti. Otuda je bilo toliko važno da se narod uvek seća kako je Bog delovao u njihovoj istoriji. Kada su to zaboravljali, upadali su u nevolje.

Setite se trenutaka kada ste bili sigurni da je Bog delovao u vašem životu. Kako iz tog iskustva možete izvući utehu za sebe kada se sledeći put suočite sa borbama? Kako možete bolje naučiti da se oslanjate na Božju dobrotu kada ste potpuno obeshrabreni, razočarani i uplašeni za budućnost?

ZAKON I PROROCI

Pročitajte: Nemija 9,23–31. Kako su Izrailjci opisani u poređenju sa Božjom »velikom dobrotom« (Nemija 9,25)?

Sledeći deo molitve/propovedi usredsređuje se na život u Hananu, pošto su Izrailjci posedovali zemlju koju im je Bog darovao. Data im je bila zemlja, gradovi, vinogradi i polja spremni za korišćenje, ali su oni to primali kao nešto što im normalno pripada. Na kraju 25. stiha rečeno je »jedoše i nasitiše se i ugojiše se«. »Ugojiše se« je izraz koji pronalazimo samo nekoliko puta u Bibliji (5. Mojsijeva 32,15; Jeremija 5,28) i svaki put ima negativno značenje.

Izrailjci »blagovahu po velikoj Tvojjoj dobroti«, ali oni nisu uživali u Bogu, već, umesto toga, u svemu što su imali. Očigledno da posedovanje svega ne stvara blisku zajednicu sa Bogom. Mnogo puta pomislimo: »Da samo imam ovo ili ono, onda bih bio srećan.« Nažalost, vidimo da su Izrailjci sve primili od Boga, pa ipak njihovo »radovanje« tim stvarima samo ih je učinilo manje posvećenima Bogu. Veoma često je previše lako da se usredsredimo na darove dok zaboravljamo na Darodavca. To je kobna obmana.

Naravno, to ne znači da nas ne mogu usrećiti stvari koje primamo od Boga. On želi da se radujemo Njegovim darovima, ali ta radost ne garantuje odnos sa Bogom. U stvari, ako nismo pažljivi, ti darovi mogu postati kamen spoticanja.

Ipak, vođe su u ovom poglavlju priznale na koje načine su bile neverne Bogu. Dok su gledali kroz istoriju, posebno su navodili prestupe koje su počinili kao narod. Dva aspekta su se javila kao naročito važna, jer su ponovljena: 1) Izrailj je odbacio Božji zakon i 2) progonili su proroke.

Drugim rečima, shvatili su da su Božji zakon i Njegovi proroci predstavljali temelj njihovog razvoja kao pobožnog naroda i kao pojedinaca. U molitvi se ovaj zaključak naglašava rečima: »Ko vrši« Božje zapovesti »živ će biti kroz njih« (Nemija 9,29; neposredan navod iz teksta 3. Mojsijeva 18,5) i isticanjem da je upravo Duh taj koji govori kroz proroke. Bog nam je dao zapovesti za život izobilja i On je poslao svoje proroke da nas vode u razumevanju Njegove istine. Šta činimo s tim darovima osnovno je pitanje za sve nas.

HVALA I MOLITVA

Pročitajte: Nemija 9,32–38. Na šta se usredsređuje kraj molitve priznanja?

Narod se u molitvi još jednom okreće proslavljanju Boga zbog onoga kao je On: velik, silan i strašan, Onaj koji čuva zavet i milost. Izgledaju iskreno u priznanju Božje dobrote prema njima.

Oni, takođe, iznose molbu u obliku sklapanja zaveta sa Bogom, koji je detaljno opisan u 10. poglavlju. Kako glasi njihova molba?

»Sada, dakle, Bože naš, Bože veliki, silni i strašni, koji čuvaš zavjet i milost, nemoj da je malo pred Tobom što nas snađe sva ova muka.« (Nemija 9,32)

Zajednica je morala da plaća porez carevima koji su njima vladali. Ugnjetavanje sa svake strane mučilo je malu grupu Izrailjaca, i oni su se umorili od toga. Morali su da podnose tiraniju jednu za drugom, i nadali su se predahu.

Zanimljivo je što sebe nazivaju »robovima«. Nakon opisivanja nevernosti svoga naroda, završavaju molitvu nazivajući sebe baš tako. Robovi, naravno, poslušni su nadređenima. Upotreba ovog izraza ukazuje da shvataju da treba da budu poslušni Gospodu na način na koji oni koji su živeli pre njih nisu bili. To je izraz njihove želje da budu verni Gospodu i Njegovim zapovestima. I, kao robovi Božji, oni Ga mole da deluje u njihovu korist.

Jezdrina i Nemijina zajednica opisuju svoje trenutno iskustvo kao »veliku teskobu« (Nemija 9,37), što se može uporediti sa nevoljom koju su Izrailjci doživeli u Egiptu (Nemija 9,9). U molitvi hvale Boga što je video njihovu nevolju u Egiptu i nije je prenebregao. Zajednica sada moli Boga da deluje kao što je delovao u prošlosti, iako ne zaslužuju, jer niko – carevi, knezovi, sveštenici, proroci, ili očevi – nije bio veran. Prema tome, oni se oslanjaju samo na Božju blagodat i milost prema njima, a ne na sebe ili dela svojih predaka, u nadi da će Bog delovati u njihovu korist.

Pročitajte: Rimljanima 5,6–8. Kako ovi stihovi odražavaju šta su Izrailjci tražili od Boga? Kakvu utehu možemo izvući iz molbe Izrailjaca i Pavlovih reči u Rimljanima poslanici?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Priznanje«, str. 37–41. original, u knjizi Elen Vajt *Put Hristu*.

U tekstu Nemija 9,25. Jevreji su govorili o tome kako njihovi očevi »blagovahu« u Božjoj velikoj dobroti. Koren glagola isti je kao u nazivu Edem, »Edemski vrt« (1. Mojsijeva 2,15). Možda bi najbolji prevod glasio: »Oni edemizovahu«, kada bi »edemizovati« bio glagol.

Jevanđelje, uostalom, predstavlja obnovljenje, a koji simbol bolje od Edema može da predstavi kako na kraju treba da budemo obnovljeni? Bog je podigao jevrejski narod i doveo ih na raskrnicu starog sveta da bi stvorio najbliži odsjaj Edema koji može da postoji na paloj Zemlji. Čak i posle zarobljenštva i povratka, ta mogućnost je i dalje postojala. »Jer će Gospod utješiti Sion, utješice sve razvaline njegove, i pustinju njegovu učiniće da bude kao Edem.« (Isaija 51,3)

Da, narod je uživao u materijalnim blagoslovima koje im je Gospod obećao, blagoslovima koji su, koliko je to bilo moguće u palom svetu, podsećali na izobilje u Edemu. To je bilo u redu. Trebalo je da uživaju u njima. Bog je stvorio fizički svet upravo tako da ljudi mogu uživati u njemu, i stari Izrael – blagosloven od strane Boga – takođe je u njemu uživao. Njihov greh nije bio što su »edemizovali« u Božjoj velikoj dobroti, već što su zaboravili Gospoda (Jezekilj 23,35), u čijoj su dobroti uživali. Blagoslovi su postali sami sebi cilj umesto sredstvo da se postigne cilj, da se otkrije Bog okolnim narodima.

ZA RAZGOVOR:

1. Isus je rekao: »A posijano u trnju to je koji sluša riječ, no briga ova svijeta i prijevara bogatstva zaguše riječ, i bez roda ostane.« (Matej 13,22) Šta Isus misli pod »prevarama bogatstva« i kako se taj izraz odnosi na molitvu priznanja o kojoj smo proučavali ove sedmice?
2. Razmišljajte ponovo o učenju o stvaranju. Zapazite da su u 9. poglavlju Nemijine knjige skoro odmah počeli da govore o Gospodu kao Stvoritelju i Održavaocu života. Šta nam ova činjenica govori o tome koliko ova doktrina predstavlja temelj naše vere?
3. Kako postizemo pravu ravnotežu priznajući svoju grešnost, ali, istovremeno, ne dozvoljavajući sotoni da koristi našu grešnost tako da se obeshrabrimo i potpuno odbacimo veru?

BOG I ZAVET

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Nemija 10,1–29; 1. Mojsijeva 4,8–19; Jevrejima 13,20; Isus Navin 24; Nemija 10,30–39; Jevrejima 8,1–7.

Tekst za pamćenje: »A zbog svega toga činimo tvrd zavjet i pišemo, a knezovi naši, Leviti naši, sveštenici naši pečate... da ne ostavljamo doma Boga svojega.« (Nemija 9,38; 10,39)

Šta se u Bibliji podrazumeva pod »zavetom«? Najlakše objašnjenje ove vrste biblijskog zaveta glasi da je u pitanju zakonsko uspostavljanje odnosa između Boga i Njegovog naroda. Bog kaže: »Vi ste Moj narod i Ja sam vaš Bog.« Pored toga, upotrebu pisanih zaveta možemo pronaći među drugim narodima u starom svetu, često između vođa i njihovih podanika.

Ovi zaveti su uspostavljeni zato što su bili korisni obema stranama. Vođa bi se starao o narodu, a narod bi plaćao porez. Međutim, kad je reč o Bogu, zavet je bio drugačiji. Bog zapravo ništa nije dobijao time, a ipak je obećao da će mu biti veran, čak i kada ljudi nisu bili. Blagoslovi i kletve povezani sa zavetom omogućili su Izrailjcima, kada rđave stvari počnu da im se događaju, da znaju da su prekršili zavet.

Ove sedmice osvrnućemo se na zavet koji su Izrailjci obnovili sa Bogom u 10. poglavlju Knjige Nemijine i razgovaraćemo, takođe, o opštim istorijskim izveštajima i važnosti činjenja zaveta u Bibliji.

**Pročitajte tekst Nemija 10,1–29. (i podsetite se teksta Nemija 9,36–38).
Ko čini ovaj zavet i zašto su ga sklopili?**

Iako su samo glavari potpisali dokument, tekst jasno beleži da »i ostali narod« »dodoše te se zakleše i kletvom zavezaše da hodimo po zakonu Božijemu« (Nemija 10,28.29). Šta je bilo toliko značajno u vezi sa zavetom da su svi želeli da sklope sporazum sa Bogom? Da bismo odgovorili na to pitanje, moramo se vratiti na sam početak i shvatiti biblijsku ideju zaveta.

Zavet je bio važan zato što je bio deo Božjeg suočavanja sa grešnim čovečanstvom i zato što je prikazivao Božju čežnju da uspostavi odnos sa ljudima. Isto tako, omogućavao je ljudima da iskažu svoju želju da se posvete Bogu.

Biblijski izveštaj o stvaranju iz 1. i 2. poglavlja 1. Mojsijeve ne otkriva samo stvaranje prvih ljudi, već i odnos između njih i Boga, kao i njihov međusobni odnos. Međutim, greh se tada pojavio i narušio sve te odnose. Greh predstavlja antitezu stvaranju, i donosi ono što je suprotno stvaranju (smrt).

Adamov rodoslov se na kraju razdvaja, kada Kain bira zlo (1. Mojsijeva 4,8–19), a Sit prihvata Boga (1. Mojsijeva 5,3–24). Kainov rodoslov dostiže vrhunac sa Lamehom (1. Mojsijeva 4,17–19), sedmim kolenom od Adama, koji je uveo poligamiju. Kainovo nasilje i osveta tesno su povezani sa vernim Sitovim rodnom. Sitov rodoslov je, takođe, naveden, ali je sedmi u tom nizu Enoh, koji je »hodao sa Bogom« (»živeći... jednako po volji Božjoj«) (1. Mojsijeva 5,24) i bio uzet na Nebo.

Nažalost, svet je više prihvatao zlo nego Boga, i nastupio je trenutak kada je rodoslov vernih bio veoma mali, i ubrzo možda ne bi ostala nijedna porodica preko koje bi Bog mogao ispuniti svoju reč poslavši obećano Seme da spase ljudski rod. U tom trenutku, Bog se umešao puštajući potop. Međutim, potop je bio dalja suprotnost stvaranju, ukidanje i uništenje života; ipak, Bog je uništio samo ono što su ljudi već razorili (1. Mojsijeva 6,11–13).

Kako ste lično doživeli razornu silu greha? Šta predstavlja jedinu silu protiv greha i kako je možemo iskoristiti?

ZAVETI U ISTORIJI

Bog je posle potopa počeo ispočetka, sada sa Nojem i ljudima koji su kasnije došli na svet. On je sa njima takođe nastojao da uspostavi zajednicu, u čijem se središtu nalazila ideja o zavetu. U Bibliji nalazimo sedam glavnih zaveta koje je Bog učinio sa ljudima:

- **prvi zavet – Adam** (1. Mojsijeva 1–3)
- **drugi zavet – Noje** (1. Mojsijeva 6–9)
- **treći zavet – Avram** (1. Mojsijeva 12,1–3)
- **četvrti zavet – Mojsije i izrailjski narod** (poznat kao sinajski ili Mojsijev zavet; 2. Mojsijeva 19–24)
- **peti zavet – Fines** (4. Mojsijeva 25,10–13)
- **šesti zavet – David** (2. Samuilova 7,5–16)
- **sedmi zavet – novi zavet** (Jeremija 31,31–34)

U Bibliji se šesnaest puta koristi izraz »večni zavet«. Od tih šesnaest, tri naest se posebno odnosi na zavete sa Avramom, Izrailjem na Sinaju i Davidom. Svaki od prethodno navedenih zaveta, iako jedinstveni, nose pečat »večnog zaveta«. Kao što je večno jevanđelje prvo objavljeno u tekstu 1. Mojsijeva 3,15, a onda postepeno otkrivano kroz Bibliju, isto važi i za večni zavet. Svaki sledeći zavet služi da razjasni i produbi naše shvatanje večnog zaveta ljubavi, koji je najpotpunije otkriven u planu spasenja. Novi i stari zaveti, kako se često dele, sadrže iste elemente.

1. **Posvećenje:** »Metnuću zavjet svoj u njih, i na srcu njihovu napisaću ga.« (Jeremija 31,33; uporedite: Jevrejima 8,10)
2. **Pomirenje:** »Biću im Bog i oni će Mi biti narod.« (Jeremija 31,33; Jevrejima 8,10)
3. **Misija:** »I neće više učiti prijatelj prijatelja ni brat brata govoreći: poznajte Gospoda; jer će me znati svi od maloga do velikoga.« (Jeremija 31,34; Jevrejima 8,11)
4. **Opravdanje:** »Jer ću im oprostiti bezakonja njihova, i grijeha njihovijeh neću više pominjati.« (Jeremija 31,34; Jevrejima 8,12)

STRUKTURA ZAVETA

Proučavaoci Biblije potvrđuju da postoji karakteristična struktura biblijskih zaveta, koja se čak zapažala u zavetima starih Hetita. Odnosno, Bog se obraćao ljudima na način koji su, u svojoj kulturi, mogli naročito razumeti.

Zaveti koji su bili uobičajeni u vreme starog Izrailja sastojali su se iz sledećih delova: **uvod** (ko je Bog); **istorijski prolog** (definisan prošli odnos); **propisi ili zakoni**; **blagoslovi i kletve**; **svedočanstva**, **posebne odredbe ili znak zaveta**. Prema tome, ne treba da nas iznenadi što je Bog još tada koristio nešto slično u obraćanju svom narodu. Koristio je ono što im je bilo poznato.

Na primer, cela 5. Mojsijeva napisana je u obliku zaveta, jer Mojsije poziva Božji narod da uđe u novi zavetni odnos sa svojim Bogom. Zavet je izražen na sledeći način: 1) **uvod** (5. Mojsijeva 1,1–5); 2) **istorijski prolog** (5. Mojsijeva 1,6–4,43); 3) **propisi i zakoni** (5. Mojsijeva 4,44–26,19); 4) **blagoslovi i kletve** (5. Mojsijeva 27–30); 5) **svedočanstva** (5. Mojsijeva 30,19); i na kraju 6) **posebne odredbe** (5. Mojsijeva 31,9–13).

Pročitajte tekst Isus Navin 24. Kako je ovaj zavetni obrazac prikazan i u ovom poglavlju?

Isto je i sa obnavljanjem zaveta koji je učinio Isus Navin.

Prvo, u uvodu Bog predstavlja sebe kao »Gospoda Boga Izrailjevog« (Isus Navin 24,2). Zatim sledi dug istorijski prolog u kome Isus Navin podseća narod šta je Bog učinio za njih u prošlosti (Isus Navin 24,2–13). Nakon istorijskog izveštaja, navedeni su propisi ili zakoni (Isus Navin 24,14.15.23), spomenuti su blagoslovi i kletve (Isus Navin 24,19.20), utvrđena su svedočanstva (Isus Navin 24,22.27), i izrečene posebne odredbe (Isus Navin 24,25.26). Ovde je, takođe, bio upotrebljen osnovni oblik zaveta u komunikaciji sa Izrailjem, u nameri da im se pokaže ne samo da ih je Bog vodio u prošlosti, već i šta se tražilo od njih da bi održali svoj deo zaveta.

Pročitajte: Isus Navin 24,15. Kakvo načelo iz ovog teksta možemo primeniti na sebe danas?

OBEĆANJA

Pročitajte tekst Nemija 10,30–39. Koje su četiri stvari Izrailjci obećali da će učiniti kao deo obnovljenog zaveta?

Narod je obećao sledeće:

1. **Neće više biti mešanih brakova** (neće stupati u brak sa osobom koja ih može navesti na idolopoklonstvo);
2. **Istinsko svetkovanje Subote** (neće ih ometati obavljanje poslova);
3. **Opraštanje dugova i poštovanje Subotne godine** da bi se postarali za siromašne i dali im slobodu;
4. **Finansijsko podržavanje Hrama**, službe i osoblja donošenjem prvih rodova, prvenaca i desetka, osiguravajući tako nastavak pravog bogoslužjenja.

Prva tri obećanja ukazivala su na odnose sa drugima (brak i ukidanje dugova) i sa Bogom (Subota), dok se poslednje bavi propisima vezanim za Hram.

Cilj zajednice bio je da pokaže da su posvećeni zavetu i da će zato na praktične načine izgrađivati svoj odnos sa Bogom i drugima. Čak i ako nisu uvek savršeno čuvali zavet, razumeli su da će ispravne navike i običaji uticati na budućnost. Ukoliko je izrailjski narod želeo da nastavi ispravnim putem, morao je da uspostavi običaje i navike koje će biti korisne za ono što žele da postignu. Ako su želeli da ostvare blisku zajednicu sa Bogom, onda su pridavanje važnosti Suboti i vođenje računa o Hramu bili značajni koraci na tom putu.

Nažalost, svoja obećanja nisu u potpunosti održali, kao što je prikazano u poslednjim poglavljima Nemijine knjige. Ipak, iako ih nisu svi održali, pojedini ili mnogi ljudi jesu. Uz Božju pomoć, i usredsređenošću na Njega, možemo razviti ispravne navike i držati se pravog puta.

»Pravilnim vežbanjem volje, u vašem životu može nastupiti potpuna promena. Pokoravajući svoju volju Hristu, sjedinjujete se sa silom koja je iznad svih poglavarstava i sila. Odozgo ćete dobiti silu da se nepokolebljivo držite, i tako trajnim predanjem Bogu, postaćete osposobljeni da živite novim životom, upravo životom vere.« (Elen Vajt, *Put Hristu*, str. 48. original)

Osvrnite se ponovo na tekst Nemija 10,32–39. Zašto su običaji u Hramu bili važni za Izrailjce, kao što je prikazano rečima: »Da ne ostavljamo doma Boga svojega« (Nemija 10,39)? Zašto je Hram bio toliko važan za veru u celini? (Videti, takođe: Jevrejima 8,1–7)

Izrailjci su obećali da će voditi računa o Hramu. Iako su bili mala zajednica, finansijski potlačena od strane careva, shvatili su da je potrebno da daju od onog malo što imaju kako bi Hram napredovao, a ne samo opstajao. Prema tome, odlučili su da svake godine daju trećinu sikla za službu u Hramu, umesto samo u vreme kada se vrši popis, kako je zakon nalagao. Narod je uvideo potrebu da ide korak dalje od onog što je traženo. Pored toga, dodelili su odgovornost određenim porodicama da donose drva za oltar, pošto su uvideli da će bez organizacije ta praksa nestati.

Prvine od rodova, prvenci, deseci i darovi bili su vidovi službe u Hramu namenjeni za službu sveštenika i Levita. Deseti deo svega trebalo je da pripadne Levitima. Takođe, prvenci su bili otkupljivani novcem, koji se dodavao na iznos koji su Leviti primali. Međutim, deseti deo levitskog desetka odlazio je sveštenicima.

Hram je bio žila kucavica izrailjskog naroda. Bio je u toj meri u središtu njihove vere da se najveća tragedija dogodila kada je Navuhodonosor srušio Hram i odneo svete predmete.

Kada se Hramom upravljalo na odgovarajući način, narodu je to pružalo aktivan duhovan život, jer su ljudi upućivani na konačno rešenje problema greha, koje je trebalo da bude ostvareno smrću jagnjeta. Kada je Isus umro na krstu, rešenje je bilo obezbeđeno (Rimljanima 5,5–10). Štaviše, kroz godišnju službu Dana pomirenja, narod je naučio da Bog ima plan da se zauvek oslobodi zla i greha. Drugim rečima, Hram je služio kao okvir da se narodu otkrije čitav plan spasenja. Pouke koje možemo usvojiti posmatranjem službi u Hramu ogromne su i neophodne da bismo stekli širu sliku o Božjem karakteru i planu spasenja.

»Istinita je riječ i svakoga primanja dostojna da Hristos Isus dođe na svijet da spase grješnike, od kojijeh sam prvi ja.« (1. Timotiju 1,15) Šta je bila Pavlova nada i kako je, takođe, možemo učiniti svojom nadom?

ZA DALJE PROUČAVANJE

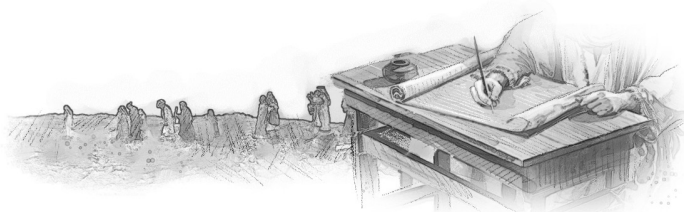
Pročitajte poglavlje »Posvećenje«, str. 43–48. original, u knjizi Elen Vajt *Put Hristu*.

»Službe u zemaljskom Svetilištu delile su se u dve kategorije: sveštenici su svakoga dana obavljali službu u svetinji, dok je jednom godišnje poglavar sveštenečki obavljao posebno delo pomirenja u svetinji nad svetinjama za očišćenje Svetilišta. Pokajani grešnici iz dana u dan donosili su svoje žrtve do ulaza u Svetilište, i stavljaajući ruke na glavu životinje priznavali svoje grehe i tako ih simbolički prenosili sa sebe na nevinu žrtvu. Životinje je zatim bila prinošena na žrtvu. 'Jer bez prolivanja krvi', kaže apostol, nema oproštenja greha. 'Jer je život (duša) tela u krvi!' (3. Mojsijeva 17,11; Bako-tić) Prekršeni Božji zakon zahtevao je život prestupnika. Krv, koja je predstavljala grešnikov izgubljeni život, čiju krivicu sada nosi žrtva, sveštenik je prenosio u svetinju i njome škropio pred zavesom, iza koje se nalazio kovčeg sa Zakonom koji je grešnik prekršio. U nekim slučajevima krv nije bila unošena u svetinju, ali su sveštenici onda morali da jedu meso žrtve, kao što je Mojsije zapovedio sinovima Aronovim, govoreći: 'Dade vam je Gospod da nosite greh svega zbora!' (3. Mojsijeva 10,17) I jedna i druga ceremonija na isti način simbolički su predstavljale prenošenje greha od pokajnika na Svetilište.« (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 375; str. 418. original)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Razmislite o datim obećanjima koja ste prekršili, bez obzira koliko ste bili iskreni i ozbiljni u nameri da ih održite. Šta ste naučili iz tog iskustva što vam možda može pomoći da ne učinite ponovo sličnu grešku?**
- 2. Zavet je zakonsko uspostavljanje odnosa. Mi smo ga kršili u svom odnosu prema Bogu, ali On je uvek veran svom delu zaveta, čak i kada mi nismo svom. Kako ovo razumevanje Božje dobrote i vernosti približava ljude bliskoj zajednici sa Njim i na taj način nam pomaže da živimo kako bi trebalo?**
- 3. Razmislite koliko puta ste bili neverni Bogu i obećanjima koja imamo u okviru »novog zaveta« (videti: Luka 22,20; Jevrejima 8,13; Jevrejima 9,15). Zašto je onda toliko važno da shvatimo plan spasenja i obećanje o opraštanju koje primamo zahvaljujući Isusovoj žrtvi, čija je krv zapečatila »novi zavet« za nas?**

ISKUŠENJA, NEVOLJE I SPISKOVI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jezdra 1,9–11; Danilo 1,1.2; Danilo 5; 5. Mojsijeva 30,1–6; Jezdra 8,1–23; Nemija 11,1.2; Nemija 12,1–26.

Tekst za pamćenje: »Pristaše s braćom svojom, glavarima svojim, i dođoše te se zakleše i kletvom zavezaše da hodimo po zakonu Božijemu, koji je dat preko Mojsija sluge Božijega, i da držimo i izvršujemo sve zapovijesti Gospoda Boga svojega i zakone Njegove i uredbe Njegove.« (Nemija 10,29)

Mi obično preskačemo rodoslove i dugačke spiskove predmeta u Bibliji: međutim, Gospod ih je uključio u tekst s razlogom. Gospod iz Biblije je Bog detalja. On zapaža pojedinosti i to nas uverava da nas On nikada ne zaboravlja.

Ovih nekoliko primera rodoslova nagoveštava da Bog zna sve o porodicama, a spiskovi predmeta nam govore da se Bog stara čak i za ono što drugi smatraju »beznačajnim«. Isus je izjavio da se Bog brine o vrapcima i da čak broji kosu na našoj glavi: »Ne prodaje li se pet vrabaca za dva dinara? I nijedan od njih nije zaboravljen pred Bogom. A u vas je i kosa na glavi izbrojena. Ne bojte se dakle; vi ste bolji od mnogo vrabaca.« (Luka 12,6.7) Bog koji brine o ovim detaljima, takođe brine i o nama. On zna pojedinosti svega što nas muči.

Prema tome, možemo imati puno poverenje, negovati pouzdanje i steći mir u sigurnosti da Gospod brine o svakoj oblasti našeg života. Iako nam ovo pruža utehu, kao što bi i trebalo, neophodno je, takođe, da nam poruči da i mi treba da brinemo o svakoj oblasti u svom životu.

Pročitajte sledeće tekstove: Jezdra 1,9–11; Danilo 1,1.2. Kako nam tekstovi iz Knjige proroka Danila pomažu da shvatimo na šta je Jezdra ukazivao?

Zapazite kako su u Jezdrinoj knjizi dati detalji, dok je u Knjizi proroka Danila predstavljena široka slika. Međutim, ovi tekstovi zajedno pokazuju da Gospod upravlja u svemu.

»Istorija naroda i danas nam govori. Svakom narodu i svakom pojedincu Bog je odredio mesto u svom velikom planu. I danas se ljudi i narodi kušaju viskom u ruci Onoga koji nikada ne greši. Svi oni svojom odlukom određuju svoju sudbinu, a Bog ih sve svagda nadglasa radi ispunjenja svojih namera.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 345; str. 536. original)

Pročitajte: Danilo 5. Šta ovi stihovi uče o sudu izrečenom nad Valtasarom?

Vavilon je pao u oktobru 539. godine p. n. e., kada ga je osvojio Kir, car medopersijske vojske. Valtasar, pogrešno se oslanjajući na svoje uspehe, raskoš i slavu, bio je toliko ohol da je priredio razvratnu gozbu u noći koja će se završiti njegovom smrću. Božanska ruka napisala je na zidu palate da su njegovi dani izbrojani i da mu se bliži kraj. Iako je poznao sudbinu i iskustvo obraćenja moćnog cara Navuhodonosora, on nije usvojio pouke za sebe. Uvek je tragično kada ne slušamo Božje opomene i ne sledimo Njegova uputstva.

Prorok Danilo je bio prisutan, ali se niko nije obazirao na njega. Kada izgubimo svest o Božjoj svetosti i Njegovom prisustvu u životu, koračamo stazom na kojoj nas čekaju složene prilike, problemi i tragedije, koje se na kraju završavaju smrću.

Nakon što je caru izneo izveštaj o Navuhodonosoru, Danilo je rekao: »A ti, Valtasare, sine njegov, nijesi ponizio srca svojega premda si znao sve ovo.« (Danilo 5,22) Kako možemo biti sigurni da mi, u svom okviru, ne činimo istu vrstu greške poput Valtasara? Kako stvarnost krsta uvek može da nas čini poniznima pred Bogom?

U NJIHOVIM GRADOVIMA

Proučite spiskove navedene u tekstovima Jezdra 2 i Nemija 7. Šta zapazate u vezi s njima?

Drugo poglavlje Jezdrine knjige (spisak onih koji su se vratili iz vavilonskog ropstva sa Zorovaveljom i Isusom) namerno je ponovljeno u 7. poglavlju Nemijine knjige. Da ponovimo, ovi spiskovi mogu nam se učiniti nezanimljivima, ali oni otkrivaju nešto važno a to je da Bog brine o detaljima o kojima mi možda ne brinemo.

Zidovi Jerusalima sada su bili završeni, i biblijski pisac namerno želi da pokaže da je Jezdrin i Nemijin naraštaj povratnika doprineo velikom poduhvatu, iako im je sam Bog podario taj uspeh. Sadašnji naraštaj oslanjao se na dela prethodnog, ali i pored toga zadatak je bio složen, prepun prepreka i nije bio dovršen kada su želeli.

Vođstvo Jezdre i Nemije bilo je cenjeno, ali je i narod obavio svoj posao. Svaka grupa učestvovala je u različitim zadacima izvedenim u različito vreme, ali rezultat je bio upečatljiv. Početak (Jezdra 2) je povezan sa krajem (Nemija 7), i ne samo da je izgrađen drugi Hram već je i Jerusolim obnovljen i dobro utvrđen.

Pročitajte tekst Nemija 7,73. Šta nas on uči o tome koliko su bili uspešni u želji da izvrše Božju volju?

»Sav Izrailj u svojim gradovima.«

Na mnogo načina, celokupan povratak i ponovna izgradnja bili su zadivljujući. Narod čiji je grad mnogo godina ranije bio razoren, Hram uništen i zemlja opustošena, sada se vratio u tu istu zemlju i taj isti grad i sve ponovo izgradio, čak i Hram. Sigurno im se sve činilo čudesnim, kao i okolnim narodima. Sve se to dogodilo, međutim, prema Božjoj volji i obećanjima.

Šta se u vašem životu sada čini beznadežno, ali ipak još imate poverenja u Gospoda da će vas provesti kroz to?

GDE SU SVEŠTENICI?

Nema sumnje – kao što smo videli u odeljku od ponedjeljka, zadivljujuće ispunjenje proročanstva vratilo je Jevreje iz Vavilona.

Međutim, kao u svemu u šta su ljudi uključeni, postojale su određene poteškoće. Jedan od velikih problema bio je taj da, uprkos svim divnim obećanjima o povratku posle izgnanstva, mnogi Jevreji nisu želeli da se vrate u zemlju svojih očeva. Odnosno, više su želeli da ostanu u Vavilonu.

Zašto je bilo tako?

Pročitajte: Jezdra 8,1–15. Posebno se usredsredite na 15. stih. Šta je u ovom tekstu uzrok velike zabrinutosti, i zašto bi neko ko je želeo da ponovo utvrdi izrailjski narod u njihovoj prethodnoj domovini bio zabrinut?

Činjenica je da nisu svi Jevreji u Vavilonu, uključujući i pojedine Levite, želeli da se vrate. Nekoliko činilaca moglo je biti razlog tome. Mnogi od njih rođeni su i odgajani u novoj zemlji, i i život u njoj bilo je sve što su poznavali. Možda nisu želeli da pođu na dugačko i nesumnjivo opasno putovanje nazad u zemlju koju, pre svega, nisu ni poznavali. Mada znamo da je na kraju, uprkos izazovima, pošlo dovoljno Levita da služe u Hramu (videti odeljak od četvrtka).

»Do tog trenutka, Jevreji koji su ostali u zemlji izgnanstva proveli su tamo skoro jedan i po vek. Iskopavanja u Nipuru iznela su na svetlost dana brojna dokumenta koja pokazuju da su mnogi bogati Jevreji u toku vladavine cara Artakserksa I živeli u tom području Mesopotamije. Otuda su Jezdra i ostale vođe sigurno imale težak zadatak da ubede toliki broj ljudi, koliko mu se na kraju pridružilo, da se vrate. Ovi povratnici mogli su u početku očekivati samo težak život u svojoj staroj domovini, sa mnogo manje udobnosti nego u Vavilonu. S obzirom na ovakve prilike, iznenađuje što je Jezdra uspeo da ubedi skoro 2000 porodica da se pridruže svojoj braći u prvobitnoj domovini.« (*The SDA Bible Commentary*, 3. sveska, str. 376)

**»I da nam kroz mnoge nevolje valja ući u carstvo Božije.« (Dela 14,22)
Šta nam ovaj stih govori o realnosti iskušenja i nevolja u životu onih koji žele verno da služe Gospodu?**

PONIZNI PRED BOGOM

Pročitajte tekst 5. Mojsijeva 30,1–6. Kakvo obećanje je ovde dato jevrejskom narodu? Šta mora da je ovo obećanje, među ostalim obećanjima poput njega, značilo ljudima kao što su Jezdra i Nemija?

Jezdra i Nemija poznavali su proročanstva. Znali su da će Bog vratiti narod iz zarobljeništva. Videli smo u 9. poglavlju Nemijine knjige da su oni shvatali svoju istoriju i razloge svojih nevolja. U isto vreme, uprkos svojim gresima, poznavali su isto tako Božju dobrotu i vođstvo.

Prema tome, oslanjali su se na Gospoda da će povratak iz zarobljeništva učiniti uspešnim. Ta obećanja, međutim, nisu značila da se neće suočiti sa mnogim izazovima na tom putu. U velikom delu ovog tromesečja do sada, posmatrali smo iskušenja i nevolje s kojima su se suočavali i pored Božjih obećanja.

Pročitajte tekst Jezdra 8,16–23. Šta je predstavljao izazov u ovom tekstu i kako su odgovorili na njega?

Uprkos obećanjima, Jezdra je znao koliko je putovanje bilo opasno. Prema tome, post i poniznost pred Bogom bili su načini da priznaju koliko njihov uspeh zavisi od Gospoda. U to vreme, uz toliko mnogo opasnosti koje su ih očekivale, Jezdri se javila misao da zamoli cara za pomoć i zaštitu. Međutim, na kraju je odlučio da to ne čini, za razliku od Nemije (Nemija 2,9) kome je pratnja pružila zaštitu. Jezdra je očigledno smatrao da će ukoliko pita cara osramotiti Gospoda, jer je već rekao caru: »Ruka je Boga našega na dobro nad svima koji Ga traže, i jačina je Njegova i gnjev na sve koji Ga ostavljaju.« (Jezdra 8,22) Ovom prilikom sve je proteklo dobro, jer je kasnije napisao (Jezdra 8,31) da ih je Gospod zaštitio i da su sigurno stigli na svoje odredište.

Naravno, treba da imamo poverenja u Boga u svemu. Istovremeno, u kojim trenucima pozivamo čak i one koji nisu naše vere da nam pomognu? Zašto u mnogim slučajevima to nije pogrešno, već možda čak i prikladno?

U SVETOM GRADU

Pročitajte: Nemija 11,1.2. Šta se događa u ovom tekstu? Zašto su morali da bacaju žreb da bi videli ko će živeti u Jerusalimu, a ko u drugim gradovima?

Čemu nas uči 11. poglavlje Nemijine knjige? Od pridošlica koji su se vratili u zemlju posle izgnanstva bilo je neophodno izabrati nove stanovnike Jerusalima.

Očigledno je da je bilo lakše živeti na selu nego u gradu. Narod je imao svoju zemlju, koju su nasledili od predaka. Napustiti je i otići živeti u Jerusalimu predstavljalo je žrtvu i mnogi su mogli s pravom smatrati da će propasti ukoliko to učine. Život je donosio nove izazove jer se gradski način života razlikovao od života u ruralnoj sredini. Odlazak u novu, nepoznatu sredinu uvek je težak.

Koliko je izazovno preseliti se u novi grad ili zemlju gde je potrebno širiti jevanđelje? Misija u gradovima zahteva spremnost da se preduzmu novi poduhvati, kao i suočavanje s novim nevoljama.

»Naši radnici se ne zalažu onako kako bi trebalo. Naši vodeći ljudi nisu svesni dela koje se mora izvršiti. Kad mislim na gradove u kojima je tako malo učinjeno, u kojima živi toliko hiljada duša koje treba upozoriti na skoro Spasiteljev dolazak, onda osećam snažnu želju da ljudi i žene pristupaju radu u sili Duha, ispunjeni Hristovom ljubavlju prema dušama koje propadaju.« (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, 7. sveska, str. 40)

Zašto je dug spisak sveštenika i Levita spomenut u tekstu Nemija 12,1–26? Kakva je povezanost između njih i osvećenja zida u Jerusalimu opisanog u drugom delu istog poglavlja (Nemija 12,27–47)?

Bog želi da sve bude učinjeno na odgovarajući način. Pre nego što se veliki poduhvati mogu ostvariti, potrebni su posvećeni i revni ljudi. Ove svešteničke porodice pomogle su Nemiji u izgradnji zida da bi bez opasnosti mogli da se klanjaju živom Bogu u Hramu bez spoljašnjeg mešanja. Zidovi su bili važni radi sigurnosti, ali bez posvećenih sveštenika pravo bogoslužnje bilo bi u opasnosti. Otuda je ceo narod, u svojim različitim obavezama, imao sopstvenu određenu ulogu.

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Put Hristu* pročitajte poglavlje »Opredeljenje«, str. 57–65. original.

»Postoje i takvi koji su upoznali Hristovu ljubav koja traži i koji stvarno žele da budu Božja deca, ali su svesni da im karakter nije savršen, da im je život pun prestupa, i zato su spremni da posumnjaju da je njihovo srce zaista preporođeno delovanjem Duha Svetoga. Takvima bih rekla: Nemojte ustuknuti u beznađu. Često moramo da pogneмо svoju glavu i plačemo kod Isusovih nogu zbog svojih nedostataka i grešaka, ali ne treba da se obeshrabrimo. Čak i kad nas neprijatelj savlada, nismo odbačeni, napušteni ili odgnani od Boga. Ne, Hristos se nalazi sa desne strane Bogu, koji se takođe zauzima za nas... On želi da nas vrati sebi i uoči svoju čistotu i svetost koja se ogleda u nama. Samo ako želimo da se pokorimo Njemu, Onaj koji je započeo svoje dobro delo u nama, nastaviće ga do dolaska Isusa Hrista. Molimo se revnosnije, verujmo potpunije. Kada izgubimo poverenje u sopstvenu snagu, pouzdajmo se u silu svoga Otkupitelja, pa ćemo slaviti Njega, koji je lek za naše duševno stanje.« (Elen Vajt, *Put Hristu*, str. 64. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Razmišljajte o 2. poglavlju Knjige proroka Danila i o tome kako je Danilo, pre nekoliko hiljada godina, tako tačno predvideo uspon i pad carstava, opisujući čak (veoma tačno) nejedinstvo savremene Evrope danas. Kako možemo naučiti da izvučemo utehu iz ovog proročanstva koje nam tako snažno pokazuje, čak i usred haosa u svetu, da Bog zna šta se sve događa i da je sve predvideo?

2. Bog zna sve o nama. To je utešno i daje nam jemstvo i sigurnost da se On stara o nama. »Ali sada ovako veli Gospod, koji te je stvorio, Jakove, i koji te je saznao, Izrailju: ne boj se, jer te otkupih, pozvah te po imenu tvom, moj si.« (Isaija 43,1) Kako druge možete uveriti u Božje prisustvo i brigu kada prolaze kroz emocionalne, društvene i finansijske krize, kao i krize u odnosima?

3. Razmišljajte više o pitanju iz odeljka od srede, o tome da Jezdra nije želeo da zamoli cara za pomoć jer se plašio da će to njegove reči o Božjoj zaštiti učiniti praznima. Znamo, na primer, da je Bog iscelitelj. Da li to onda znači da pokazujemo nedovoljno vere u Njega da nas može isceliti ukoliko se obratimo lekaru? Razgovarajte o ovom pitanju u razredu.

OBOŽAVANJE GOSPODA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Nemija 12,27–47; 1. Dnevnika 25,6–8; 1. Jovanova 1,7–9; Jovan 1,29.36; 1. Korinćanima 5,7; Jevrejima 9,1–11.

Tekst za pamćenje: »I pjevahu naizmjenice hvaleći i slaveći Gospoda: Jer je do vijeka milost Njegova nad Izrailjem.« (Jezdra 3,11)

Tekst za pamćenje za ovu sedmicu daje nam uvid u jevrejske bogoslužbene običaje i u to kako se njihova zahvalnost prema Bogu uzdizala u hvali. Godine 515. p. n. e. slavili su posvećenje novog Hrama (Jezdra 6,15–18) a zatim, oko 60 godina kasnije, narod je proslavljao posvećenje završenog jerusalimskog zida (Nemija 6,15–7,3; Nemija 12,27. i nadalje).

Nakon navođenja rodoslova u 11. i 12. poglavlju Knjige Nemijine, pisac se usredsređuje na trenutak kada se proslavljalo posvećenje gradskog zida. Vladao je običaj da narod posvećuje određene stvari Bogu: Hram, gradski zid, čak i kuće i javne građevine. Takvo posvećenje bilo je pažljivo pripremano i praćeno pevanjem, muzikom, gozбом, prinošenjem žrtava, radovanjem, veseljem i očišćenjem naroda. David je uspostavio praksu prinošenja žrtava u toku posvećenja, a kasnije su izrailjske vođe sledile njegov primer, počevši od Solomuna, kada je doneo kovčeg u Hram (1. O carevima 8,5).

Ove sedmice proučavaćemo o tome kako su se klanjali Gospodu u tom razdoblju i šta mi, koji služimo istom Gospodu, možemo primeniti u svom životu.

PEVANJE PESAMA GOSPODU

Pročitajte: Nemija 12,27–29. Zapazite neke od ključnih reči koje otkrivaju kako je izgledalo njihovo bogoslužjenje i slavljenje Boga. Kako biste ih opisali?

Izrailjski narod zadužio je posebnu grupu Levita da budu pevači i muzičari u službi u Hramu. Bog je uredio običaje i dao uputstva za službu, jer je bogoslužjenje u Hramu trebalo da bude lepo i profesionalno obavljeno.

Car David oblikovao je ovu praksu u složeniji i veličanstveniji sistem nego što je prethodno bio. Prema tome, potomci Asafa, koga je David odredio za vođu bogoslužjenja u Hramu, i dalje su bili postavljani kao »pjevači u službi za dom Božji« (Nemija 11,22).

Pročitajte tekst 1. Dnevnika 25,6–8. Šta ovaj tekst uči o tome koliko je muzika zauzimala središnje mesto i bila važna u bogoslužjenju i pevanju »pjesama Gospodnjih«?

Pevači su bili Leviti i, prema tome, zvanično postavljeni na dužnost u Hramu. Dakle, pripremanje muzike za službu u Hramu bio je njihov plaćeni posao. U vreme cara Davida bila je osnovana samostalna muzička akademija, čiji je rad on nadgledao. Imala je učitelje i učenike, mlade i stare, koji su po smenama radili u Hramu, starajući se za muziku. Jedni su bili svirači; drugi pevači; dok su drugi vodili računa o instrumentima i odeći korišćenoj u službi. Šta je bila svrha ovakve profesionalne organizacije? Služila je da razvija talenat i viziju savršenstva u bogoslužjenju. Savršenstvo uvek mora biti cilj bogoslužjenja. Hvala mora izvirati iz srca i biti izražena na najbolji mogući način kako bi ljudi bili duhovno uzdignuti. Možemo samo pretpostaviti koliko su muzičare i pevače koji su služili u Hramu pažljivo birali za vođenje bogoslužjenja.

Na koje načine ste preko muzike doživeli radost u bogoslužjenju? U kom smislu je to važno za vas?

OČIŠĆENJE

Nakon što je u Pismu bilo reči o posvećenju zida, a zatim o skupu pevača, sledeći stih (Nemija 12,30) kazuje o očišćenju. »I očistiše se sveštenici i Leviti, i očistiše narod i vrata i zid.«

Jevrejski koren reči za reč »očistiše« glasi *thr* i znači »biti čist«. Koristi se u mnogim okvirima u Starom zavetu, uključujući i onaj u kome se javlja misao o moralnoj čistoti pred Bogom.

»Ako li u vidjelu hodimo, kao što je On sam u vidjelu, imamo zajednicu jedan s drugim, i krv Isusa Hrista, sina Njegova, očišćava nas od svakoga grijeha. Ako rećemo da grijeha nemamo, sebe varamo, i istine nema u nama. Ako priznajemo grijeha svoje, vjeran je i pravedan da nam oprostí grijeha naše, i očisti nas od svake nepravde.« (1. Jovanova 1,7–9) Šta ovaj tekst uči o 1) ljudskoj prirodi; 2) Božjem praštanju i 3) Božjoj sili u našem životu?

Hram i službe koje su se vršile u njemu bili su vrlo značajni elementi religije starog Izrailja. Međutim, Hram i njegove službe bili su sredstvo za postizanje cilja, a ne cilj sam po sebi. A taj cilj, naravno, bio je povesti narod u spasonosnu zajednicu sa njihovim zavetnim Bogom, Gospodom Isusom Hristom, i upoznati ih sa Njegovom silom koja vrši delo očišćenja u njihovom životu. I upravo je razumevanje onoga šta je Bog učinio, od čega nas je Gospod spasao, to što nas navodi da Ga volimo i da Mu služimo. To je jedan od razloga zašto je stari Izrailj stalno iznova ponavljao šta je Bog učinio za njih u prošlosti. To im je pomoglo da spoznaju dobrotu i ljubav Gospoda, koji je bio u središtu radosti i zahvalnosti koje su prožimale njihovo iskustvo u bogoslužjenju.

Iskustvo oprostjenja greha i njegovo vrednovanje treba u nama danas da podstakne zahvalnost prema Bogu i osećanje nade i radosti. Tada je lako hvaliti Gospoda i pokazivati da cenimo lepotu Njegovog karaktera. I kakvo veće otkrivenje Božjeg karaktera možemo imati od Isusa na krstu, koji je podneo kaznu za naše grehe da ne bismo mi lično morali da je podnesemo?

Bez obzira na vaše grehe iz prošlosti ili vaš sadašnji karakter, kraj krsta možete dobiti potpuni oproštaj – i to upravo u ovom trenutku. Zašto ne zatražite oprostjenje koje vam Isus nudi *upravo sada*?

DVA VELIKA HORA IZRAŽAVAJU ZAHVALNOST

Pročitajte: Nemija 12,31–42. Zašto je muzika bila toliko važan deo ovog slavlja?

Deo bogoslužjenja u Nemijino vreme činila su dva hora koja su upućivala zahvalnost Bogu. Išla su oko Jerusalima pevajući, praćeni instrumentima. Polazila su sa istog mesta, a zatim se razdvajala, krećući se u različitim pravcima oko zidova grada. Jednu grupu predvodio je Jezdra, koji je bio napred, a za drugu je bio zadužen Nemija pozadi. Dva hora ponovo su se sastajala kod vrata dolinskih, a odatle su produžavala prema Hramu. Sveštenici koji su trubili u trube upotpunjavali su obe povorke. U trenutku kada bi horovi ušli u Hram, stali bi okrenuti jedan prema drugom. Bili su to odlično organizovani i povorka i bogoslužjenje.

Da bismo odgovorili na pitanje zašto je muzika toliko važan deo slavlja i bogoslužjenja, moramo se osvrnuti na njeno značenje u kontekstu Hrama. Muzika u Hramu nije bila poput koncerta na koji su ljudi došli da bi uživali, poput slušanja Betovenove četvrte simfonije koja se izvodi u koncertnoj dvorani. Dok su muzičari pevali i svirali na instrumentima, narod se klanjao u molitvi. To je bio deo njihovog bogoslužjenja.

Glavni čin u Hramu i na bogoslužjenju odnosio se na prinošenje žrtava, sam po sebi prilično neprijatan čin. Uostalom, šta su činili osim što su rezali grla nevinih životinja? Sviranje lepe muzike, umnogome je, pored uzdizanja misli naroda prema Nebu, pomagalo da celokupno iskustvo u toku bogoslužjenja postane prijatnije.

Potražite primere u Bibliji u kojima je muzika bila važan vid bogoslužjenja. Naročito razmislite o sledećim tekstovima: 2. Mojsijeva 15,1; 2. Dnevnika 20,21.22; Otkrivenje 15,2–4.

I na Zemlji i na Nebu, muzika je deo bogoslužjenja. Zapazite da u prethodnim stihovima pesme govore o tome šta je Gospod učinio za svoj narod, uključujući i to da im je dao pobedu »nad zveri« (uostalom, kako bi drugačije zadobili pobedu?). One predstavljaju hvalu Bogu za Njegova dela spasenja.

Navedite šta je Bog učinio za vas što predstavlja dobar razlog da mu pevate pesme hvale.

ŽRTVE KAO DEO BOGOSLUŽENJA

Pročitajte tekst Nemija 12,43. Šta je bilo posebno u vezi sa prinošenjem »velike žrtve« koja je bila deo slavlja u toku bogoslužjenja?

Prinošenje žrtava bilo je najvažniji aspekt bogoslužjenja u vreme postojanja Hrama. Prinošeno je nekoliko različitih žrtava, ili zbog obećanja o oprostjenju ili zbog izražavanja radosti, zajedništva i zahvalnosti prema Bogu. Žrtve su bile srž bogoslužjenja jer su podsećale učesnike na istinu o Bogu, na to ko je On, i ukazivale na Obećano Seme, Mesiju, koji će žrtvovati svoj život za njih, jer je Jagnje Božje.

Pročitajte sledeće tekstove: Jovan 1,29.36; 1. Korinćanima 5,7; Otkrivenje 5,6.12.13. Šta ovi stihovi uče o tome na šta žrtve konačno ukazuju? Ako su se stari Izrailjci mogli veseliti nad ubijenom domaćom životinjom, nad smrću koja je otkrivala veliku istinu, koliko više razloga od njih mi imamo da se veselimo?

Zapazite, takođe, koliko se samo puta misao o radosti i veselju javlja u tekstu Nemija 12,43. Odnosno, pored dubokog poštovanja, i možda pobožnog straha koji je narod doživio u toku bogoslužjenja (uostalom, ubijanje životinje zbog greha bio je uzvišen čin), vladali su, takođe, radost i veselje. Kada pristupamo Bogu, moramo to činiti sa strahopoštovanjem i pobožnošću, ali i uz veselje. Psalam 95. pokazuje da istinski čin obožavanja obuhvata poziv da zapevamo, pokliknemo veselo i da muzikom proslavimo Boga (Psalam 95,1), kao i da se poklonimo Gospodu i kleknemo pred Njim (Psalam 95,6). Nastojanje da postignemo ravnotežu između radosti i strahopoštovanja veoma je važno kad je reč o obožavanju, proslavljanju i klanjanju našem Stvoritelju.

Kakva osećanja najpre doživimo kada pomislimo da je Stvoritelj svega stvorenog (videti: Jovan 1,1–3) visio na krstu, umirući za grehe svojih stvorenja? Kakvu ulogu radost može i treba da ima u našem iskustvu krsta?

ULOGA SVEŠTENIKA I LEVITA U BOGOSLUŽENJU

Pročitajte: Nemija 12,44–47. Zašto se Juda radovao »sveštenicima i Levitima što stajahu na poslu«? Zašto su oni bili važni?

Šta je posao sveštenika (koji su bili Leviti) simbolički predstavljao? Vide ti: Jevrejima 9,1–11.

»Hristovo posredovanje za čoveka u nebeskom Svetilištu je isto tako bitno za plan spasenja kao što je bila Njegova smrt na krstu. On je svojom smrću započeo ovo delo, dok se posle vaskrsnuća uzneo da ga dovrši na Nebu. Mi verom moramo ući iza zavese iza koje 'Isus uđe napred za nas' (Jevrejima 6,20).« (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 437; str. 489. original)

Da ponovimo, iako tadašnji narod sigurno nije imao svetlost kakvu mi danas imamo, dovoljno su razumeli da znaju da je rad Levita, koji su jedino mogli da služe u Hramu, bio veoma važan. Leviti su bili uzbuđeni što će Božje delo biti izvršeno preko njih.

Narod je provodio vreme sa Bogom čitajući Njegovu Reč, moleći se, održavajući bogoslužjenja i ponovo se posvećujući Njemu. Usred svega toga, shvatili su da su službe u Hramu zanemarene i da ih je potrebno obnoviti. Sada kada su one ponovo bile uspostavljene, narod se radovao važnom delu koje će Leviti obavljati za njih. Bog je utisnuo misao u narod da su službe u Hramu bile deo Njegovog plana bogoslužjenja.

Nažalost, propovednici, učitelji Reči i muzičari često se olako shvataju. Čak i u Nemijino vreme, podrška Levitima ponekad je bila snažna, a ponekad veoma slaba. Leviti su često morali da se bave drugim poslovima da bi izdržavali svoju porodicu, jer je narod prestao da daje desetak i darove.

Bez desetaka i darova, nema organizovane Crkve širom sveta. Ako želimo da naši propovednici nastave sa radom, moramo biti posvećeni tome da ih podržavamo novčanim prilozima kao i usmenim priznanjem. Crkva možda nikada neće biti savršena, ali to ne treba da oslabi naša darovanja Bogu, potrebna da bi se Njegovo delo nastavilo svuda u svetu.

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Put Hristu* pročitajte poglavlje »Rastenje u Hristu«, str. 67–75. original.

»Hristov krst biće osnovna tema proučavanja i pesma otkupljenih tokom cele večnosti. U proslavljenom Hristu oni će gledati Hrista raspetoga. Nikada neće zaboraviti da je Onaj čija je sila stvorila i održavala bezbrojne svetove u beskrajnim svemirskim prostranstvima, dragi Božji Sin, Veličanstvo Neba, Onaj koga heruvimi i sjajni serafimi sa uživanjem obožavaju – ponizio samoga sebe da bi uzdigao grešnoga čoveka, prihvatio krivicu i sramotu greha, podneo da Otac okrene svoje lice od Njega, sve dok boli izgubljenog sveta nisu slomili Njegovu srce i prekrtili Njegov život na golgotskom krstu. Čuđenje i obožavanje svemira zauvek će buditi činjenica da se Stvoritelj svih svetova, Sudija svih stvorenja, odrekao svoje slave i ponizio iz ljubavi prema čoveku. Kada bezbrojne čete spasenih budu videle svoga Otkupitelja i večnu slavu Oca koja blista s Njegovog lica, dok budu posmatrali Njegov presto, koji je od večnosti, kada budu saznali da Njegovom carstvu nema kraja, oni će oduševljeno zapevati pesmu: 'Dostojno je, dostojno je Jagnje zaklano, koje nas je otkupilo Bogu svojom dragocenom krvlju.'« (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 581; str. 651.652. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Razgovarajte u razredu o pronalaženju prave ravnoteže u bogoslužnju između iskazivanja strahopoštovanja i radovanja ili odgovorite na sledeće pitanje: *Da li se iskazivanje strahopoštovanja i radovanje uopšte međusobno isključuju?*
2. Izrailjci su stavili jerusalimski zid pod božansku zaštitu putem ceremonije posvećenja i na taj način priznali da je zid beskoristan ukoliko ga Bog ne brani. Solomun je to dobro iskazao: »Ako Gospod neće graditi doma, uzalud se muče koji ga grade; ako neće Gospod čuvati grada, uzalud ne spava stražar.« (Psalam 127,1) Šta nam ovaj stih govori o svim našim naporima za Gospoda?
3. Kakva je uloga muzike u vašem ličnom iskustvu kad je reč o crkvenom bogoslužnju?
4. Pismo jasno kaže: Isus je naš Prvosveštenik u Svetilištu na Nebu. Šta, tačno, On tamo čini za nas? Čemu nas služba sveštenika u zemaljskom Hramu može naučiti o tome šta Isus čini za nas u nebeskom?

NAROD PADA U STARI GREH

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Nemija 13,1–9; 5. Mojsijeva 23,3–6; Nemija 13,10–14; 4. Mojsijeva 18,21–24; Nemija 13,15–22; Jovan 5,5–16.

Tekst za pamćenje: »A Levitima zapovijedih da se očiste i da dođu i čuvaju vrata da bude svet dan subotni. I za ovo pomeni me, Bože moj, i oprosti mi po velikoj milosti svojoj.« (Nemija 13,22)

U međuvremenu, između 12. i 13. poglavlja, Nemija se vraća u Vavilon. Iako ne znamo koliko dugo je bio odsutan, kada se vratio (verovatno oko 430–425. godine p. n. e.), narod je ponovo upao u greh. Iako su sklopili zavet sa Bogom u vezi sa sledećim pitanjima: prvo, da ne stupaju u brak sa idolopoklonicima; drugo, da pažljivo svetkuju Subotu; i, treće, da se desecima i darovima staraju o Hramu i onima koji rade u njemu (Nemija 10) – prekršili su sva tri obećanja.

U trenutku kada se Nemija vratio, bili su veoma nemarni u svom posvećenju Bogu. Narod je prestao da daje desetke i darove, počeo je da koristi odaje Hrama za druge svrhe, prestao je da pravilno svetkuje Subotu, čak se vratio i stupanju u brak sa pripadnicima okolnih naroda. Što je najgore od svega, upravo su vođe koje je ostavio doprinele slabljenju odnosa između izrailjskog naroda i Boga. Ne čudi što je Nemija bio utučen kada je shvatio do kakvih promena je došlo. Međutim, umesto da prihvati takvo stanje stvari, još jednom je, kako je njegov karakter zahtevao, delovao Bogu na slavu.

ISKVARENO VOĐSTVO HRAMA

Trinaesto poglavlje Nemijine knjige započinje pitanjem u vezi sa strancima/idolopoklonicima Amoncima i Moavcima u njihovoj sredini (Nemija 13,1–3). Ovi stihovi ne govore o odvajanju pojedinaca iz drugog naroda ili druge rase koji slede Boga, već se odnose na slanje onih koji su druge vere – ne obraćenika, već idolopoklonika. (Videti, takođe: 5. Mojsijeva 23,3–6)

Pročitajte tekst Nemija 13,1–9. Ko su bili Elijasiv i Tovija? Zašto je to što su učinili bilo neprihvatljivo? Pogledajte sledeće tekstove: Nemija 2,10,19; Nemija 3,1; Nemija 12,10,22; Nemija 13,28.

I Elijasiv i Tovija poznate su ličnosti u Knjizi Nemijinoj. Elijasiv je bio prvosveštenik naroda i bio je, takođe, zadužen za Hram. Tovija se spominje kao Nemijin amonski neprijatelj koji se žestoko protivio njegovom radu u Jerusalimu. Odnos Elijasiva i Tovije ukazuje na vezu uspostavljenu putem bračne zajednice.

Iako izveštaji o bračnoj povezanosti nisu sačuvani, znamo da je Tovija imao jevrejsko ime (koje znači »Gospod je dobar«), i da je, prema tome, najverovatnije došao iz jevrejske sredine. Porodica njegove supruge, naslednici Arahovi, iako neimenovani, veruje se da su bili u rodbinskoj vezi sa Elijasivovom porodicom. Pored toga, Sanavalat Oronjanin, drugi Nemijin protivnik, imao je kćer koja se udala za Elijasivovog unuka. Prema tome, krug intriga oko Nemije mora da je bio snažan budući da su najviši službenici u zemlji bili u srodstvu i ujedinjeni protiv Nemijinog vođstva.

U toku upraviteljevog odsustva, prvosveštenik je dao Toviji jednu od odaja u Hramu namenjenu za čuvanje desetaka, darova i prinosa. Toviji je bio dozvoljen stalni boravak u Hramu, što je bio način da se postavi kao jedan od vođa naroda. Nemijini neprijatelji konačno su postigli ono što su sve vreme želeli: da uklone Nemiju i preuzmu vlast. Na sreću, Nemija nije imao nameru samo da sedi i ništa da ne preduzme.

Da li je Božji narod u toku svete istorije – bilo Jevreji u starom Izrailju ili hrišćani nakon njih u toku ili posle novozavetnih vremena – tako lako dopuštao da bude zaveden? Kako možemo izbeći njihove greške?

LEVITI NA NJIVAMA

Pročitajte: Nemija 13,10–14. Šta Nemija nastoji ovde da ispravi?

Pevači, čuvari vrata i drugi radnici u Hramu morali su da se vrate radu na svojim njivama da bi prehranili svoje porodice, jer Božje delo nije bilo podupirano. Čitav sistem desetaka i darova koji je tako brižno uspostavljen sada je bio urušen. Nemija je morao da započne sve ispočetka. Izbacivanjem svega iz odaje pokazao je svoje očajanje.

»Ne samo da je Hram bio obesvećen, već su i prilozii bili upotrebljavani u zabranjene svrhe. Sve je to obeshrabrivalo narod u velikodušnom prilaganju, tako da je izgubio revnost i vatrenost i počeo da okleva u davanju desetka. Riznice Božjega doma su bile nedovoljno snabdevene; mnogi pevači i drugi ljudi u službi Hramu, koji nisu dobijali dovoljnu hranarinu, napustili su Božje delo i zaposlili se na drugom mestu.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 435; str. 670. original)

Zanimljivo je videti da se cela Judeja ponovo ujedinila i izgradila ono što je bilo uništeno. Narod je bio na Nemijinoj strani protiv Tovije i Eliasiva, jer su sigurno uvideli da Nemija čini sve što može za dobro naroda. Pored toga, Nemija je poverio položaj nastojnika nad spremama Hrama ljudima koje je smatrao vernima i pouzdanima. Poveren im je zadatak da prikupljaju desetke i darove, da se staraju da roba bude na odgovarajući način čuvana i da dele sredstva određenim osobama. Drugim rečima, Nemija je došao i gotovo istovremeno iskorenio iskvareni način upravljanja.

Iako je Nemija postavio verne ljude nad poslovima u Hramu, iskvareni prvosveštenik, Eliasiv, nije izgubio svoj položaj, jer mu je prenet u nasleđe kao Aronovom potomku. Njegov rad u Hramu bio je ograničen Nemijinim merama i postavljanjem drugih osoba za neke od prvosvešteničkih odgovornosti, ali je i dalje bio prvosveštenik.

Nemija se molio: »Pomeni me, Bože moj, za to, i nemoj izbrisati dobra mojih koja učinih domu Boga svojega i službi njegovoj.« (Nemija 13,14) Šta je bilo toliko ljudski u vezi sa ovom molitvom?

DESECI I DAROVI

Nemijine reforme službi u Hramu obuhvatale su i izvršavanje naloga u vezi sa desecima i darovima.

Pročitajte sledeće tekstove: 4. Mojsijeva 18,21–24; Malahija 3,10; Matej 23,23; 1. Korinćanima 9,7–14; 2. Korinćanima 9,6–8; Jevrejima 7,1.2. Šta ovi tekstovi uče o važnosti desetaka i darova, ne samo u službi u Hramu, već i za nas danas?

Bez prikupljanja desetaka i darova u Hramu nije mogla da se obavlja služba. Kada su deseci bili uskraćeni, služba u Hramu je prestala i ceo sistem bogoslužjenja bio je ugrožen. Kada su službenici Hrama otišli da potraže druge poslove da bi prehranili svoje porodice, nisu mogli da se usredsrede na staranje o Hramu. Samim tim, obožavanje Boga bilo je prisutno u manjoj meri.

»Sistem desetka je veličanstven u svojoj jednostavnosti. Njegova pravičnost otkriva se u njegovom srazmernom zahtevu i od bogatih i od siromašnih. U onolikoj srazmeri koliko nam je Bog dao da koristimo Njegovu svojину, toliko treba da Mu vratimo u desetku.

Kada Bog zahteva desetak (Matej 3,10), On se uopšte ne poziva na zahvalnost ili velikodušnost. Iako zahvalnost treba da bude deo svih naših obraćanja Bogu, mi dajemo desetak zato što je Bog to naredio. Desetak pripada Bogu i On traži da Mu ga vratimo.« (*Adventistički hrišćani veruju*, str. 343)

Kao što se dogodilo izrailjskom Hramu, naša Crkva bi propala bez podrške vernika koji prilažu svoje desetke i darove. Službe u našoj Crkvi ne bi mogle nastaviti sa radom bez ljudi koji su plaćeni da ulože vreme u kvalitetnu službu, planiranje i vođenje Božje crkve. Služba Bogu bila bi slabijeg kvaliteta. Što je najvažnije, bez desetaka i darova evanđeoski rad ne bi postojao.

Štaviše, mi dajemo desetke zato što je Bog uspostavio takav sistem u svojoj Reči. Postoje trenuci kada Bog ne mora da objašnjava zašto je nešto utvrdio. Očekuje od nas da verujemo da On u svemu upravlja. Mi treba da saznamo i da budemo obavešteni o tome kako sistem deluje, a zatim da ga poverimo u Njegove ruke.

Zašto je davanje desetka toliko važno za našu duhovnost i zašto predstavlja merilo našeg poverenja u Boga?

GAŽENJE GROŽĐA U KACAMA SUBOTOM

Pročitajte: Nemija 13,15.16. Kakvim pitanjem se Nemija ovde bavi?

Nije lako stati na Božju stranu kada ste u manjini. Pošto je Bog rekao da je Subota sveti dan na koji niko ne treba da obavlja nikakav posao, Nemija je imao nameru da se postara da se ova zapovest poštuje u Jerusalimu. Nema sumnje da je osećao moralnu obavezu da zauzme položaj koji je zauzeo i da deluje u skladu s tim.

Subota je bila storena na vrhuncu sedmice stvaranja zato što je bila poseban dan kada je trebalo da ljudi budu obnovljeni i prepороđeni, provodeći vreme sa Bogom onako kako nisu mogli kada su bili zaokupljeni svojim zanimanjima ili obavljali druge svetovne poslove.

Rečeno je: »Više nego što je Izrailj čuvao Subotu, Subota je čuvala Izrailj.« Suština je da je sedmi dan Subota bio, i dalje je, moćno sredstvo koje pomaže da se vera održi živom u onima koji Božjom blagodaću teže da je svetkuju i uživaju u fizičkim i duhovnim preimućstvima koje nudi.

Pročitajte: Nemija 13,17–22. Šta Nemija čini da bi zaustavio »kupovinu i prodaju« Subotom?

Pošto je Nemija upravitelj Judeje, on smatra da je njegova uloga da sprovede zakonske odredbe. Pošto su se odredbe u Judeji temeljile na Božjem zakonu, on postaje čuvar Zakona, uključujući i zapovest o Suboti. Da su se možda knezovi Judini usprotivili izopačenosti koju je uveo prvosveštenik, Nemija se ne bi našao u takvoj situaciji. Međutim, glavari i knezovi možda su već zamerali Nemiji jer ih je ranije primorao da vrate određena sredstva siromašnima; prema tome, činilo se da se nisu usprotivili promenama koje su Eliasiv i Tovija uneli.

Nemija prvo ukorava glavare, a zatim naređuje da se kapije zatvore i postave sluge na kapijama da ih čuvaju. Kada se mesto trgovine prosto pomera izvan grada, on preduzima još drastičnije mere i preti da će dići ruku na trgovce sledeće Subote. Nemija je sigurno bio čovek od reči, jer su trgovci poslušali i nadalje se klonili tog mesta.

»NISU LI TAKO ČINILI OCI VAŠI?«

Nemijina revnost za Subotu je zadivljujuća. Bio je toliko vatren u vezi sa ispravnim držanjem Subote da je čak obećao da će dići ruku na trgovce iz drugih naroda. Drugim rečima, on bi se lično umešao da ih je u Subotu ponovo zatekao u gradu ili kraj kapija. Kao upravitelj imao je zvaničnu odgovornost da se postara da se ova zapovest ispravno poštuje.

»Nemija ih je neustrašivo ukorio zbog zanemarivanja dužnosti. Strogo je rekao: 'Kakvo je to zlo koje činite i skvrnite Subotu? Nisu li tako činili oci vaši, te Bog naš pusti na nas i na ovaj grad sve ovo zlo? I vi još umnožavate gnev na Izrailja skvrneći Subotu!' Zapovedio je tada da se 'kada dođe sen na vrata jerusalimska uoči Subote, vrata zatvaraju i da se ne otvaraju sve dok Subota ne prođe; imajući više poverenja u svoje momke nego u ljude koje će postaviti jerusalimske vlasti, namestio ih je kod vrata da nadziru sprovođenje njegovih naredaba.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 435.436; str. 671.672. original)

Nemijine opomene o obesvećenju Subote, zajedno sa drugim opomenama o njenom kršenju, očigledno su odjekivale kroz vekove čak do Isusovog vremena. To znamo jer Jevanđelja često prikazuju Isusa kako se bori sa verskim vođama u vezi sa ispravnim držanjem Subote.

Pročitajte sledeće tekstove: Matej 12,1–8; Marko 3,1–6; Luka 6,6–11; Jovan 5,5–16. Šta je u ovim tekstovima sporno pitanje i kako nam shvatanje istorije starog Izrailja pomaže da objasnimo zašto je došlo do sukoba?

U svojoj revnosti, mada pogrešno usmerenoj, da Subota ne bude »oskvrnjena«, ove verske vođe bile su toliko zaslepljene da su optužile Isusa, »Gospodara Subote« (Luka 6,5), da je krši. Ironično je to što dok su mnogi od ovih ljudi izražavali veliku zabrinutost za Zakon, zaboravili su šta je »najpretežnije« u Zakonu: »pravda i milost i vjera« (Matej 23,23).

Kako možemo kao pojedinci i kao Crkva da budemo pažljivi da ne učinimo istu grešku koju su ovi ljudi učinili, bilo u vezi sa Subotom ili nečim drugim za šta verujemo da je važno za veru?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Put Hristu* pročitajte poglavlje »Radost u Gospodu«, str. 115–126. original.

»Kada im je objavio Božje zapovesti i pretnje, kada ih je podsetio na strašne kazne koje je Izrael u prošlosti navukao na sebe zbog tog greha, njihova savest se probudila i započelo je delo reforme koje je otklonilo Božji preteći gnev i donelo im Njegovo odobravanje i Njegov blagoslov.

Čak je i među onima koji su obavljali svete službe bilo ljudi koji su oklevali da se rastanu od svojih žena neznaboškinja, izjavljujući da ne mogu naterati sebe da to učine. Međutim, nije bilo izuzetaka, nije bilo obzira ni prema činu ni prema položaju. Ko je god, iako se radilo o svešteniku ili upravitelju, odbio da prekine svoju vezu sa idolopoklonicima, smesta je bio udaljen iz službe Gospodu. Prvosveštenikov unuk koji se oženio kćerkom poznatog Sanavalata, nije bio samo udaljen iz službe, već i proteran iz Izraela. Nemija se molio: 'Pomeni ih, Bože moj, što oskrvniše sveštenstvo i zavet sveštencički i levitski!'« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 437; str. 673.674. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Pročitajte prethodni navod Elen Vajt. Razgovarajte u razredu šta mislite o tome što je Nemija učinio, ne praveći nikakve izuzetke, čak ni u slučaju kada se činilo da stvarno vole svoje supruge i da ne žele da se razdvoje od njih. Da li mislite da je Nemija bio previše strog, previše krut, i da je mogao da napravi određene izuzetke? Zašto jeste, ili zašto nije? Kako Crkva u ovom istom okviru primenjuje disciplinu u ljubavi i shvatanjima, i kako istovremeno može biti dosledna a da ne umanjuje Božja merila istine?

2. Iako znamo da nema ničeg legalističkog u vezi sa svetkovanjem sedmog dana Subote – kao što nema ničeg legalističkog kad je reč o tome da ne želimo ništa tuđe, da ne krademo i ne lažemo – kako možemo biti pažljivi da držanje Subote (ili poslušnost bilo kojoj drugoj zapovesti) ne pretvorimo u nešto legalističko? Zašto je najmoćnija zaštita protiv zamke legalizma da uvek pred sobom imamo krst i ono što je Hristos učinio za nas na krstu?

3. U isto vreme, kako se možemo zaštititi od opasnosti koja pretilo ukoliko polako ali stalno činimo kompromise, poput onih kojima se Nemija suprotstavio?

SUOČAVANJE SA LOŠIM ODLUKAMA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Nemija 13,23–25; 5. Mojsijeva 7,3,4; 2. Korinćanima 6,14; Jezdra 9; Jezdra 10; 1. Korinćanima 7,10–17.

Tekst za pamćenje: »I rekoh: Bože moj, stidim se i sramim se podignuti oči svoje k Tebi, Bože moj; jer bezakonja naša namnožiše se svrh glave i krivice naše narastoše do Neba.« (Jezdra 9,6)

Jezdra i Nemija postali su vođe u zajednicama u kojima je sklapanje braka sa pripadnicima drugih naroda postalo uobičajeno. Obojica su bili veoma zabrinuti zbog toga, jer su želeli da narod ostvari blisku zajednicu sa Bogom. Bili su svesni negativnog uticaja koji su nevernici i idolopoklonici mogli izvršiti na izrailjski narod, pošto su videli strašne posledice u toku istorije. Hananska religija širila se kroz Izrailj sve dok Val i Astarota nisu bili obožavani na svakom visokom brdu. Štaviše, uticaj koji su neznabožacke supruge vršile na izrailjske porodice bio je štetan. Valam je savetovao Moavce da pošalju svoje žene Izrailjcima, siguran da će se Izrailjci okrenuti od Boga kada ih upoznaju. Nažalost, bio je u pravu. Ne samo da bračni drugovi utiču jedni na druge, već je i vera njihovih dece izložena tom uticaju.

Šta će Jezdra i Nemija učiniti u vezi sa brakovima koje su Izrailjci sklopili sa pripadnicima drugih naroda? Da li će pustiti da stvari idu svojim tokom ili će se suprotstaviti toj pojavi? Ove sedmice proučavaćemo o tome kako su ove vođe pristupile ovom spornom pitanju.

Pročitajte tekst: Nemija 13,23–25. Šta se dogodilo u ovom tekstu i kako objašnjavamo Nemijinu reakciju na ovakve prilike?

Budući da deca nisu govorila aramejski (jezik koji se koristio u toku izgnanstva) ili jevrejski, nisu mogla razumeti učenja iz Pisma. To je bio stvaran problem, jer se znanje o Božjem otkrivenju na taj način moglo izopačiti ili čak nestati. Književnici i sveštenici tumačili su Toru uglavnom na aramejskom da bi narod jasno razumeo njihove propovedi. Međutim, pošto su majke bile iz Amona, Azota i Moava, i obično su bile glavni staratelji dece, ne iznenađuje što deca nisu govorila jezik svojih očeva. Jezik kojim govorimo kazuje o načinu na koji razmišljamo o pojmovima, jer koristimo rečnik te kulture. Gubitak biblijskog jezika značilo bi gubitak njihovog posebnog identiteta. Zato je Nemiji bilo nezamislivo što porodice gube dodir sa Božjom Rečju i samim tim povezanost sa živim Bogom, Gospodom jevrejskog naroda.

Proučavaoci Biblije ističu da su Nemijini postupci najverovatnije podrazumevali javno sramoćenje ljudi u okviru propisanih kazni u to vreme. Kada se kaže da ih je Nemija ukorio i proklinjao, ne treba da pomislimo da je Nemija koristio pogrdne reči i psovke, već da im je izgovarao kletve zaveta. Tekst 5. Mojsijeva 28 opisuje kletve koje će pogoditi one koji prekrše zavet. Vrlo je moguće da je Nemija biranim rečima iz Biblije nastojao da ih uveri u njihova rđava dela i posledice loših odluka.

Štaviše, kada u tekstu Nemija kaže da »neke između njih bih i čupah« (Nemija 13,25), umesto da zamišljamo srditog Nemiju kako gnevno reaguje, treba da zapazimo da je udaranje bilo propisani oblik javne kazne. Ovakvo postupao samo prema »nekima« od njih, odnosno prema vođama koje su prouzrokovale ili podsticale pogrešno ponašanje. Ovakvi postupci služili su kao metod javnog sramoćenja. Nemija je želeo da bude siguran da je narod razumeo ozbiljnost svojih odluka i posledice koje će nastati.

Kako treba da reagujemo kada u Crkvi uočimo ono što smatramo pogrešnim?

NEMIJIN UKOR

Pročitajte tekst Nemija 13,26.27. Šta ovi stihovi govore o tome koliko je biblijska istorija važna s obzirom da iz nje saznajemo o opasnostima koje prete ukoliko odstupimo sa pravog puta?

Solomun je pao dublje u greh zbog odluka koje je doneo. Bilo bi ispravno reći da je Solomun prouzrokovao ličnu propast ne poštujući Božju zapovest upućenu izrailjskim carevima: »I da nema mnogo žena, da se ne bi otpadilo srce njegovo.« (5. Mojsijeva 17,17) Solomunov život se koristi kao negativan primer: on ne samo da je stupio u brak sa više žena, već, što je značajno, kao što Nemija ističe, izabrao je žene koje nisu služile Bogu.

Zašto je Nemija bio u pravu što je ukorio narod zbog stupanja u brak sa neznabošcima? 1. Mojsijeva 6,1–4; 1. Mojsijeva 24,3,4; 1. Mojsijeva 28,1,2; 5. Mojsijeva 7,3,4; 2. Korinćanima 6,14.

Zapovest da se ne stupa u mešoviti brak nije se ticala nacionalne pripadnosti, već idolopoklonstva. Ljudi u Bibliji ženili su se ženama koje nisu bile Izrailjke. Mojsije se oženio Seforom, Madijankom; Voz Rutom, Moavkom. Pitanje mešovitog braka u ovim zapovestima odnosi se na brak sa nekim ko je druge vere ili je neveran. Problem je bio u tome što narod u Jezdrino i Nemijino vreme nije stupao u brak sa onima koji veruju u Boga. Ričard M. Dejvidson u knjizi *Flame of Yahweh* (Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 2007) kaže: »Edemski plan za brak... podrazumevao je komplementarnu celovitost dva partnera u veri kao i u drugim značajnim vrednostima.« (str. 316) Žene neznaboškinje u ovom izveštaju nisu donele odluku da se odreknu idolopoklonstva. Nemija je otuda bio možda više ožalošćen odlukama naroda nego gnevan, budući da je to prema njegovom mišljenju bio pokazatelj nedostatka prave posvećenosti Bogu.

Biblija nam daje obrasce prema kojima treba da postupamo, koji će nas utemeljiti u Bogu i uvećati našu radost. Na isti način, zapovest da stupimo u brak sa vernom osobom treba da nam pomogne da živimo boljim životom i da podstakne zajedničku posvećenost Bogu.

Kakva načela danas možemo usvojiti iz ovih izveštaja, a koja nam mogu pomoći da zaštitimo svoju veru i veru svoje porodice?

JEZDRA REAGUJE

Pročitajte tekst Jezdra 9. Kako Jezdra reaguje na vest o mešovitim brakovima Izrailjaca. Tekst Jezdra 9,1.2 kaže da se narod »nije odvojio«. Jevrejska reč za »odvojiti« koristi se, takođe, u sledećim stihovima: 3. Mojsijeva 10,10; 3. Mojsijeva 11,47; 2. Mojsijeva 26,33; 1. Mojsijeva 1,4.6.7.14.18. Šta upotreba ove reči podrazumeva u vezi s pitanjem da vernik stupa u brak sa nevernom osobom?

Narod je sam prišao Jezdri zbog pitanja mešovitih brakova. Izrazi koje su koristili nabrajajući narode uključene u gadna dela pokazali su da poznaju Toru, pošto je spisak uzet neposredno iz biblijskih izveštaja. Zanimljivo je to da su građanski glavari doneli vest Jezdri da su čak i duhovne vođe naroda, sveštenici i Leviti, krivi zbog tog prestupa.

»Proučavajući uzroke koji su doveli do vavilonskog ropstva, Jezdra je shvatio da se otpad Izrailja u velikoj meri može pripisati mešanju s nezna-božackim narodima. Video je da su mogli izbeći mnoga žalosna i ponižavajuća iskustva da su poslušali Božju naredbu da ostanu odvojeni od okolnih naroda. Sada, kada je saznao da se uprkos iskustvima iz prošlosti istaknuti glavari usuđuju da prekrše zakone koji su bili dati da budu brana protiv otpada, njegovo srce se uskoлебalo. Pomislio je na Božju dobrotu koja je narodu ponovo dala uporište u rodnoj zemlji i ispunio se pravednim gnevom i žalošću zbog njihove nezahvalnosti.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 620. original)

Reč »odvojen« koristi se kada je reč o različitim entitetima. U stvari, ona označava potpunu suprotnost. Ovom izjavom narod je priznao da je ranije znao za Božju zapovest da se kloni lažnih religija i da ju je razumeo. Razumeli su da niko ne može da tvrdi da će on/ona stupiti u brak sa supružnikom čija suprotna verovanja neće imati uticaja na bračni odnos ili način podizanja dece. Uvideli su koliko su prilike postale ozbiljne.

Šta možemo učiniti da veru održimo živom u svom domu i porodici, čak i ako smo doneli pogrešne odluke u prošlosti?

JEZDRA DELUJE

Pročitajte: Jezdra 10. Kako su Jezdra i glavari prionuli na rešavanje pitanja mešovitih brakova?

Ceo zbor zajedno je odlučio da otpusti žene tuđinke. Neverovatno je da su se čak i oni koji su bili oženjeni njima složili s tim planom, osim četiri osobe spomenute po imenu u tekstu Jezdra 10,15. Jevreji su obećali da će otpustiti svoje žene i bilo je potrebno tri meseca da se ovaj plan izvrši. Na kraju, 113 Jevreja otpustilo je svoje supruge (Jezdra 10,18–43). Zanimljivo je da poslednji stih (Jezdra 10,44) kaže da su pojedini supružnici iz ovih mešanih brakova već imali decu. Slanje majki iz porodica zajedno sa decom nama se ne čini razumnim niti ispravnim. Međutim, ne smemo zaboraviti da je ovo bilo posebno vreme kada je Bog iznova započinjao odnos sa jevrejskim narodom i, u određenom smislu, oni sa Njim. Slediti Boga u potpunosti zahtevalo je radikalne mere.

Posebne reči upotrebljene u tekstu Jezdra 10,11,19, »odvojte se« (*badal*) i »pustiti« (*yatza*), više se nigde ne koriste u Pismu kad je reč o razvodu. Jezdra je znao koji se izraz obično koristi za razvod, ali je odlučio da ga ne upotrebi. Prema tome, očigledno je da Jezdra te brakove nije smatrao punovažnim nakon što je otkriveno da je njima prekršena zapovest iz Tore. Drugim rečima, brakovi su bili poništeni, jer su se suprotili zakonu. Čitav taj postupak predstavljao je raspuštanje nevažećih brakova. Međutim, nije nam rečeno šta se dogodilo ženama i deci i kakav je uticaj ovaj postupak imao na zajednicu. Prema običaju toga vremena, bivši supružnici postarali bi se za odlazak bivših supruge i dece. Žene su obično odlazile u dom svoga oca.

Međutim, s vremenom pojedini Jevreji ponovo su se počeli ženiti nevernim ženama, a možda su se neki čak i vratili suprugama koje su otpustili. Prolazna priroda rešenja može se pripisati ljudskoj prirodi i stalnom smenjivanju uspona i padova kad je reč o posvećenosti Bogu. Čak i oni među nama koji sebe smatraju snažnim vernicima moraju da priznaju da su prošli kroz razdoblja manje posvećenosti Bogu, kada bi se nastojanje da hodamo sa Njim tačnije moglo opisati kao nedovoljno. Nažalost, ljudi se bore s tim da stave Boga na prvo mesto.

Kakvo je vaše iskustvo sa trenucima »slabije posvećenosti Bogu«? Šta ste naučili iz tih iskustava?

Iz onoga što smo zapazili u Jezdrinoj i Nemijinoj knjizi o pitanju mešanih brakova, jasno je da Bog shvata brak ozbiljno i da i mi na taj način treba da mu pristupimo. Mi treba uz molitvu da razmišljamo o mogućem bračnom drugu i da u donošenje te odluke uključimo Boga. Treba da odlučimo da budemo verni Božjim načelima koja nas mogu zaštititi od tuge i nesreće.

Pogledajte kako se Pavle postavio prema ovom pitanju kada hrišćanin ima nevernog bračnog druga. Pažljivo proučite tekst 1. Korinćanima 7,10–17. Kako danas treba da pristupimo brakovima u kome nisu oba supružnika verna?

Pošto u Bibliji nemamo preciznu zapovest o tome šta da činimo kad je reč o brakovima u kojima je jedan supružnik veran a drugi nije, bilo bi nerazumno i suprotno nameri teksta i njegovih načela da insistiramo da je razdvajanje od nevernog bračnog druga ispravan pristup i da se, na osnovu ovog Jezdrinog izveštaja, preporučuje. Prilike u kojima su se našli Jezdra i Nemija bio je jednokratni događaj, po Božjoj volji (Jezdra 10,11), zato što je budućnost i služenje Bogu cele izrailjske zajednice bilo ugroženo. Gubili su svoj identitet kao oni koji se klanjaju živom Bogu.

Znamo da su prilikom naseljavanja Jevreja u Elefantini u Egiptu (u Jezdrino i Nemijino vreme), vođe dozvolile mešane brakove i ubrzo ustanovile mešanu religiju koja je obuhvatala i Jahvea i paganskog boga, boginju Anatu. Takođe, mesijanska linija bila je u opasnosti. Prema tome, jednokratni događaj ne treba uzeti kao pravilo za raskidanje braka i porodica kad god verna osoba stupi u brak sa nevernom. Umesto toga, zapazimo da izveštaj prikazuje da Bog pripisuje veliku vrednost braku u kome su oba supružnika verna. Sotona se raduje kada sklopimo brak sa osobom koja ne neguje posvećenost Bogu, zato što zna da će supružnici biti snažniji u svom misionarskom radu za Boga ukoliko oboje imaju ista uverenja, nego ako je samo jedno verno.

Iako Biblija jasno savetuje da se ne ulazi u brak sa nevernom osobom (2. Korinćanima 6,14), takođe pronalazimo tekstove u kojima se blagodat izliva na one koji su doneli drugačiju odluku. Bog pruža snagu onima koji sklope brak sa nevernom osobom da budu verni Njemu i svom bračnom drugu. Bog nas ne napušta čak i kada donesemo odluku suprotnu Njegovoj volji. Ako Ga zamolimo za pomoć, On će je pružiti. To ne znači da treba da činimo šta god poželimo, a onda da očekujemo od Boga da nas ipak blagoslovi, već znači da nas On uvek čuje kada Mu priđemo ponizna srca iznoseći svoju potrebu. Bez Božje blagodati ne bi bilo nade za bilo koga od nas, jer smo svi grešnici.

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Istorija proroka i careva* pročitajte poglavlje »Reforma«, str. 434–440; str. 669–678. original.

»Marljivost na dužnosti dobijenoj od Boga predstavlja važan deo istinske religije. Ljudi treba da iskoriste okolnosti i da kao Božja oruđa ostvare Njegovu volju. Brza i odlučna akcija u pravo vreme doneće slavne pobeđe, dok će odlaganje i nemar izazvati poraz i samo sramotiti Boga. Ako vođe u delu istine nisu revni, ako su ravnodušni i bez cilja, i Crkva će biti nemarna, ravnodušna i sklona uživanjima; ali ako su vođe ispunjene svetom odlučnošću da služe Bogu i samo Bogu, narod će biti ujedinjen, pun nade i željan posla.

Božja reč je puna oštih i izrazitih suprotnosti. Greh i svetost stoje nasuprot jedno drugome da bismo, posmatrajući ih, mogli da izbegnemo prvo i prihvatimo drugo. Stranice koje opisuju Sanavalatovu i Tovijinu mržnju, laž i prevare, opisuju i Jezdrinu i Nemijinu plemenitost, odanost i požrtvovanje. Nama je prepušteno da izaberemo za kim ćemo se povesti. Strašne posledice kršenja Božjih zapovesti stavljene su nasuprot blagoslovima koji proizlaze iz poslušnosti. Mi sami moramo da odlučimo hoćemo li da pretrpimo prvo ili da uživamo drugo.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 438.439; str. 676. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Dok čitamo ove izveštaje, jasno je da mnogi u narodu nisu na prvom mestu bili posvećeni Bogu, što je razlog zašto su izabrali žene neznaboškinje. Zato ih Jezdra ne ostavlja u njihovim namislama, već pokušava da ih ukori i ispravi u nadi da će postići promenu. Da li je do promene stvarno došlo? Menjanjem svog ponašanja, da li su se promenili iznutra? Da li je njihova posvećenost Bogu stvarno porasla? Kakav dokaz imamo da se mnogi od njih nisu stvarno promenili? Šta možemo naučiti iz njihovih grešaka o tome koliko je promena srca zaista važna?
2. Na koje načine možemo pomoći vernicima u našoj crkvi koji se možda bore sa poteškoćama nastalim zbog braka koji nije mudro sklopljen?
3. Iako su Božja načela večna i apsolutna, kulture se međusobno veoma razlikuju. Zašto moramo imati ove razlike na umu kada nastojimo da primenimo Božja načela u svom životu i prilikama u kojima se nađemo?

VOĐE U IZRAILJU

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. O carevima 12,1–16; Dela 15,7–11; Jovan 11,46–53; Nemija 4,7–23; Jezdra 8,21–23.31.32.

Tekst za pamćenje: »I otide sav narod da jede i pije i da šalje dijelove, i veseliše se veoma što razumješe riječi koje im se kažaše.« (Nemija 8,12)

I Jezdra i Nemija primeri su velikih vođa koji su bili posvećeni Bogu i ispunjavanju dužnosti koje im je Gospod poverio. Njihova ljubav prema Bogu nadahnula je u njima želju da postanu verne sluge. U stvari, njihova vernost predstavlja središnji deo našeg proučavanja.

Ove sedmice osvrnućemo se na primere vođa u Bibliji, uključujući i primere Jezdre i Nemije. Ti primeri sigurno ne obuhvataju sve pouke, jer ima još mnogo pouka o kojima bismo mogli razgovarati. Međutim, izabrane pouke važne su za svakog vođu. Možda u ovom trenutku u svom životu sebe ne smatrate vođom, ali svi vršimo uticaj na druge ljude; prema tome, pouke se mogu primeniti na svakoga.

U središtu izveštaja o ovim vođama nalazi se Božja Reč. Reč je preobrazila njihove misli i život i dovela do čitavog programa probuđenja i reforme. Sve su dugovali Božjoj Reči i Njegovim uputstvima koja su pronašli u njoj. Na isti način, bez obzira ko smo, i kakva je naša uloga, mi kao adventistički hrišćani moramo čuvati Božju Reč u središtu svog života.

UTICAJ VOĐA

U celoj Bibliji možemo pronaći primere i dobrih i loših vođa, dok su pojedini pokazivali osobine i jednih i drugih. Loše vođe su ponekad postupale dobro, dok su dobre vođe ponekad činile loše stvari. Uostalom, sve vođe su ljudi i kao takvi u stanju su da čine i zlo i dobro, i ono što je ispravno i što je pogrešno. Ko ove činjenice nije iskusio u svom životu?

Međutim, problem je u tome što kao vođa vršite veliki uticaj, ili na dobro ili na zlo. Dovoljno je rđavo vršiti negativan uticaj u svome domu ili na radnom mestu, ili gde god da se nalazite. Ali, kada zauzimate položaj vođe, bilo duhovnog, političkog, ili oba, uticaj se u velikoj meri uvećava. Koliko je onda važno, kakva god da je vaša uloga, a naročito ako ste vođa, da odražavate načela i učenja Pisma.

Pročitajte sledeće tekstove. Kakve primere vođstva pronalazimo u njima? Ako su dobri, objasnite zašto su dobri. Ako su loši, objasnite zašto su loši.

Rovoam (1. O carevima 12,1–16) _____

Petar (Dela 15,7–11) _____

Josija (2. O carevima 23,1–10) _____

Devora (Sudije 4,1–16) _____

Ahav (1. O carevima 21,1–16) _____

Iako smo se samo površno osvrnuli na ove tekstove, kakve pouke možemo usvojiti iz ovih izveštaja o tome šta jednog vođu čini dobrim ili lošim, i kako ono što smo naučili možemo primeniti na sebe kakvu god ulogu da imamo?

ZLO U GOSPODNJIM OČIMA

Pročitajte sledeće tekstove. Šta govore o vođama i njihovom uticaju na narod kojim su vladali?

1. O carevima 15,26-34. _____

2. O carevima 13,1-3. _____

Jovan 11,46-53. _____

Otrežnjujuća je misao za mnoge od nas koji zauzimamo položaj vođe u bilo kom svojstvu, da naše rukovođenje ima potencijal da ljude duhovno obori ili podigne. U svim prethodnim slučajevima, uticaj je bio negativan i razoran.

Naročito naš karakter i posvećenost Hristu utiču na one sa kojima dolazimo u dodir. Duhovne vođe usmeravaju druge, ili prema Bogu, ukoliko oni sami traže Boga, ili prema zlu, ukoliko Ga ne traže.

Suprotno primerima o kojima smo danas čitali, činjenica da su Jezdra i Nemija imali snažnu zajednicu sa Bogom je neosporna. Mera u kojoj su postili i molili se, što je zabeleženo u knjigama koje govore o Jezdri i Nemiji, prevazilazi ono što Biblija izveštava o drugim velikim vođama. Narod je hoda sa Bogom pod njihovim vođstvom, mada nije sve bilo savršeno. Njihov pravac u životu bio je usmeren prema Bogu. S druge strane, činjenica da je bilo onih koji se nisu promenili pod uticajem Jezdre i Nemije svedoči da ničija vera osim naše lične na kraju ne može da unese promenu u naš život. Uostalom, pogledajte ljude koji su imali priliku da vide Isusa u telu, da čuju Njegove propovedi, čak i da svedoče i slušaju o Njegovim čudima, a koji su Ga ipak na kraju odbacili. Da, mi imamo određenu ulogu, bez obzira na naš položaj u životu, i možemo da vršimo uticaj na dobro ili zlo; ali, na kraju, pred Bogom svaka osoba moraće da dá odgovor za sebe.

Razmislite o osobama koje se nalaze u vašem krugu uticaja. Na koje načine možete poboljšati svoj uticaj?

HRABROST I OSPOSOBLJAVANJE

Pročitajte: Nemija 4,7–23. Na koje načine je Nemija pokazao hrabrost? Šta mu je ulilo tu hrabrost?

Nemija se suprotstavio neprijateljima jevrejskog naroda koji su pokušali da ih zastraše. On je odgovorio preuzimajući inicijativu i spremajući narod za borbu. Nemija nije samo rekao: »U redu, Bože, Ti sve učini.« Umesto toga, pomogao je narodu da učini svoj deo. Uzeli su mačeve i drugo oružje dok su u isto vreme gradili zid. Jevreji, pod Nemijinim vođstvom, nisu ustuknuli od straha, već su hrabro uzeli oružje i branili se. Nemija je hrabrio narod, verovao u njih, radio sa njima i ulio im odgovornost da deluju. Osposobio ih je da obavljaju posao dok im je on poveravao i dodeljivao odgovornosti. Međutim, Nemija nije samo rekao narodu šta da čini, a zatim se sakrio u svojoj sobi. Stajao je uz njih i obavljao težak posao koji je trebalo izvršiti.

U određenim trenucima u Bibliji Bog je rekao narodu da mirno stoji i posmatra kako se On bori za njih, a sa druge strane postoje mnogi drugi primeri kada je Bog rekao: »Pripremite se da delujete i ja ću vam dati pobeđu.« Mi moramo uraditi svoj deo ako želimo da vidimo Božje izbavljenje i blagoslove.

»U Nemijinoj čvrstoj odanosti Božjem delu i u njegovom isto tako čvrstom oslanjanju na Boga nalazi se razlog neuspeha njegovih neprijatelja da ga podvlaste svojoj moći. Nemarna duša pada kao lak plen iskušenja, dok u životu koji pred sobom ima plemeniti cilj, zlo teško nalazi uporište. Vera onoga koji stalno napreduje ne slabi; jer iznad, ispred i iza sebe on prepoznaje Beskrajnu ljubav koja čini sve da doprinese ostvarenju Njegovih dobrih namera. Božje prave sluge rade s odlučnošću koja neće promašiti, jer je Presto milosti njihov stalni oslonac.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 429; str. 660. original)

Na kraju krajeva, Nemija je crpio svoju hrabrost iz razumevanja stvarnosti i Božje sile. Pa ipak, kao što smo videli, njegovo poznavanje Boga navelo ga je da deluje u skladu sa verom.

Iako je kontekst drugačiji, kako ono što smo zapazili u Nemijinom iskustvu odražava sledeći tekst: »No može ko reći: Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi vjeru svoju bez djela svojijeh, a ja ću tebi pokazati vjeru svoju iz djela svojijeh« (Jakov 2,18)?

Šta sledeći tekstovi uče o pokretačkoj sili u životu Jezdra i Nemije? Nemija 2,1–10; Jezdra 7,8–10

U svemu što su činili, Jezdra i Nemija težili su da se Božja volja ispuni u životu Njegovog naroda. Da, narod je počinio grešku i bio je kažnjen zbog toga. Međutim, Bog, veran svojim obećanjima o povratku, omogućio je svom narodu da se vrati u Obećanu zemlju i da, ukoliko bude veran, ispuni ciljeve koje je postavio za njih. Gospod je u svojoj mudrosti izabrao dva posvećena čoveka, donekle nalik Mojsiju, da odigraju važnu ulogu prilikom povratka, kao što je nekoliko naraštaja ranije upotrebio Mojsija za poseban zadatak.

Velike vođe poput ova dva čoveka imaju cilj. Oni u svom životu imaju svrhu koja upravlja svakim njihovim postupkom. Mogli bismo reći da su i Jezdra i Nemija imali određenu svrhu u životu. Imali su viziju o tome gde žele da se nalazi Božji narod, a zatim su uložili sve u ostvarivanje tog cilja.

Jezdra je to učinio proučavajući Pisma i poučavajući narod Reči. Nemija je ohrabrivao narod da čini što je ispravno i da hrabro ustane za Gospoda. Obojica su želela da vide obnovljen Jerusolim, ali ne samo u materijalnom smislu. Želeli su, takođe, da vide probuđenje i reformu u duhovnom životu njegovih stanovnika. Zato su ih ispravljali, ukoravali i ponekad zahtevali određeni način postupanja. Velike vođe veruju u nešto uzvišenije od običnog i osrednjeg. Jezdra i Nemija verovali su u moćnog Boga punog ljubavi, Boga koji može da čini čuda – i želeli su da svi uspostave duboku zajednicu sa Njim.

Počevši od prvog poglavlja Knjige Nemijine, čitalac je oduševljen Nemijinom posvećenošću Božjem delu i njegovom žalošću zbog stanja sopstvenog naroda. U prvom poglavlju on plače kada saznaže o nevoljama Izrailjaca u Judeji. On ide na kolena i obećava da će učiniti sve što ga Bog poziva da učini. Čini se da je Nemija vođen mišlju da izvrši uticaj na svet. Bio je čovek od akcije, akcije za Boga. Nemija nije odlučio da izvrši uticaj zarađujući najvišu moguću platu ili sticanjem istaknutog položaja (iako je oba imao u Persiji), već odlaskom u Judu, među ne tako prosperitetan narod, gde se na svakom koraku suočavao sa protivljenjem. On je iskoračio u veri bez obzira na prepreke koje su bile pred njim.

PONIZNOST I ISTRAJNOST

Pročitajte tekst Jezdra 8,21–23.31.32. Da li Jezdrinu odluku da ne razgovara sa carem smatrate nerazumnom ili hrabrom? Kako su Jezdra i narod pokazali poniznost?

Nesto vremena kasnije, Nemija je prihvatio carevu pratnju radi zaštite; ali kad je o Jezdri reč, verovao je da Bog može najbolje da se proslavi ako ništa ne traže od cara. Dakle, kada su stigli u Judu bez poteškoća, taj uspeh bio je pripisan Njihovom Bogu. Možda se u određenim prilikama previše oslanjamo na druge ljude, a nedovoljno Bogu pružamo priliku da se proslavi. Jezdra je odlučio da dozvoli Bogu da deluje u ovoj situaciji i pokaže caru da je Bog zaista moćan Bog.

Međutim, Jezdra nije postupao oholo. Skupio je narod da poste i mole se za prilike koje vladaju. Nisu započeli svoje putovanje dok nisu proveli ozbiljno vreme sa Bogom. Došli su ponizno pred Boga, moleći Ga da Njegova zaštita postane znak Njegove sile, i Bog je uslišio molitvu.

Pročitajte: Nemija 5,14–19. Kako je Nemija pokazao poniznost?

Prave vođe moraju biti spremne da se ponize i postanu sluge. Sposobne vođe ne zahtevaju »titulu« i ne treba im »titula« da bi stekli čast. Nemijina vrata bila su svakom otvorena. Bio je velikodušan prema svom narodu. Pokazao je svoju veru u Boga, a njegova neverovatna posvećenost Bogu bila je primer narodu. Imao je snažnu ličnost i čvrst karakter, ali nije sebe uzdizao iznad drugih kao da je superiorniji. Imao je najviši položaj u jevrejskom narodu u to vreme, pa ipak je bio neumoran u radu. Na ovaj način odražavao je Isusov život i učenja, koji nas je učio da je najbolji način da vodimo ukoliko služimo drugima. Isus je tako činio i zato mi, bez obzira na svoj položaj, treba da činimo isto.

»I sjedavši dozva dvanaestoricu i reče im: koji hoće da bude prvi neka bude od sviju najzadnji i svima sluga.« (Marko 9,35) Čemu nas uče ove Isusove reči o tome šta znači biti pravi vođa u Božjim očima?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi Elen Vajt *Put Hristu* pročitajte poglavlje »Preimućstvo molitve«, str. 93–104. original.

»Delo obnove i reforme, koje su obavili povratnici iz ropstva pod vođstvom Zorovavelja, Jezdre i Nemija, daje sliku rada na duhovnoj obnovi koji treba obaviti u toku završnih dana istorije ove Zemlje. Ostatak Izrailjev bio je slab narod, izložen nasilju svojih neprijatelja; ali preko njega Bog je nameravao da sačuva na Zemlji znanje o sebi i svom Zakonu. Pripadnici tog ostatka bili su zaštitnici pravog bogoslužjenja, čuvari svetih proročanstava. Različita su bila iskustva koja su sticali dok su obnavljali Hram i jerusalimske zidove; jako je bilo protivljenje s kojim su se suočavali. Tereti koje su nosili njihovi predvodnici u ovom poslu bili su teški, ali su ti ljudi išli napred s nepoljuljanim poverenjem, ponizni u duhu, čvrsto oslonjeni na Boga, verujući da će On svoje delo dovesti do pobeđe. Nemija, kao i car Jezekija, 'prionu uz Gospoda i ne odstupi od njega, nego održi zapovesti koje zapovedi Gospod... i Gospod beše s njim'. (2. O carevima 18,6.7)« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 439; str. 677. original)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Zašto moramo učiniti sve što možemo pred Bogom da bismo bili podrška svojim vođama?**
- 2. Zašto je toliko teško, zahtevno i u isto vreme vredno da se vođa ponaša kao sluga? Zašto je toliko važno da hrišćanski vođa bude sluga?**
- 3. Na početku i na kraju knjige, kao i u sredini, Nemija se molio. I Jezdra i Nemija su bili ljudi molitve. Pažljivo izbrojte koliko se puta reč »molitva« ili »moliti« spominje u Knjizi Jezdrinoj i Nemijinoj. Ove vođe neprestano su se molile. Šta nam to govori o našem ličnom molitvenom životu?**
- 4. »Jer prionu za Gospoda, ne odstupi od Njega, nego drži zapovesti koje zapovijedi Gospod Mojsiju.« (2. O carevima 18,6) Kako neko može da »prione« za Gospoda? Šta to znači? Kako je prijanjanje uz Gospoda povezano sa držanjem Njegovih zapovesti?**

OKTOBAR BUDITE U HRISTU

Služba Bogu počinje na zemlji

1. U	Luka 5,10.	Bacite svoju mrežu
2. S	Rimljanima 8,18.	Slavi Boga uprkos iskušenjima
3. Č	1. Jovanova 3,22.	Tražite božansku, a ne ljudsku mudrost
4. P	Luka 19,23.	Naša odgovornost
5. S	1. Petrova 1,7.	Služba Bogu počinje na zemlji

Smisao zajednice s Bogom

6. N	1. Korinćanima 5,6.	Kako deluje kvasac zla
7. P	Psalam 19,7.	Uzdajte se u Božje, a ne u ljudske reči
8. U	1. Jovanova 1,3.	Smisao zajednice s Bogom
9. S	Jeremija 9,23.24.	Ne tražite nikakvu slavu za sebe
10. Č	Osija 6,3.	Uređen kao zora
11. P	Psalam 97,2.	Karakter će biti okušan
12. S	4. Mojsijeva 20,12.	Kako Bog gleda na greh

Budite u Hristu

13. N	Jovan 10,16.	Niko ne ide sam na nebo
14. P	Matej 25,41.	Pravda će sestiti na presto
15. U	Psalam 127,3.	Deca su Božje vlasništvo
16. S	Jovan 15,4.	Budite u Hristu
17. Č	Matej 22,2.	Da li ste prihvatili poziv?
18. P	Jovan 9,4.	Hristos, naš Primer u radu za druge
19. S	Psalam 42,11.	Oraspoložite se! Govorite ohrabrujuće reči

Verujte i primajte

20. N	Jovan 17,3.	Obećana sila za pobeđu
21. P	Jovan 3,30.	On mora da raste
22. U	Efescima 3,2.3.	Evangelje je moćno
23. S	2. Korinćanima 6,17.	Nema srednjeg puta za raj
24. Č	Titu 2,13.	Nebo, hrišćaninovo leto
25. P	Marko 11,24.	Verujte i primajte
26. S	Jovan 7,46.	Hristos je govorio istinu

Budite posebni – Hrista radi

27. N	Efescima 5,17.	Razmišljaj o poverenju, a ne o problemu
28. P	2. Mojsijeva 23,2.	Budite posebni – Hrista radi
29. U	1. Korinćanima 1,21.	Priroda nedovoljno savršeno otkriva Boga
30. S	Isaija 29,9.	Sotonina lukavstva poslednjeg vremena
31. Č	1. Mojsijeva 3,15.	Bog se ne menja

NOVEMBAR

U PUNOJ SIGURNOSTI VERE

Blaženo obećanje

1. P Psalam 34,8. Prihvatite Spasiteljev plan
2. S Jevrejima 13,5. Blaženo obećanje

Veliki »Ja sam«

3. N Jakov 1,3,4. Stanite odlučno na Hristovu stranu
4. P Matej 5,14. Nebesko Sunce sija kroz Njegove sledbenike
5. U Jov 11,7. Hristos je došao da otkrije Boga
6. S Psalam 13,5. Budimo radosni hrišćani
7. Č 1. Korinćanima 10,13. Obećanje onome koji pobjedi
8. P Psalam 90,2. Veliki »Ja sam«
9. S Psalam 24,1. Obožavajmo Boga prirode

U punoj sigurnosti vere

10. N Isaija 12,2. Uzmi čašu spasenja
11. P Jevrejima 12,2. Gledaj u Isusa, ne u druge
12. U Matej 4,24. Posao našeg Oca
13. S 2. O carevima 2,15. Šta biste vi odgovorili?
14. Č 1. Petrova 2,21. Savršeni trag
15. P Jevrejima 10,22. U punoj sigurnosti vere
16. S Luka 10,22. Vođe u nevidljivom sukobu

Otkrivenja Božje volje

17. N 1. Petrova 5,6,7. Stavi svoje breme na Isusa
18. P Isaija 40,26. Priroda otkriva Boga
19. U Avakum 2,4. Hodaj po veri, a ne po viđenju
20. S Rimljanima 13,11. Budimo sasvim budni
21. Č Priče 3,6. Dopustimo Bogu da upravlja
22. P Psalam 33,6,9. Bog i stvaranje
23. S Jovan 5,19. Otkrivenja Božje volje

Prepustite se u Božje ruke

24. N Titu 2,12. Kako svedočiti o svojoj veri
25. P Matej 25,29. Upotrebi poverene talente
26. U Isaija 43,10. Dok se Svetinja čisti
27. S Propovednik 12,1. Traži Gospoda
28. Č Jovan 10,29. Prepustite se u Božje ruke
29. P Otkrivenje 4,11. Bog nije priroda, već Bog prirode
30. S Psalam 16,11. Obrati se Bogu za pomoć

DECEMBAR
ZABLİSTAJTE ŽIVOM SVETLOŠĆU

Božja Reč je istinita

1. N	Efescima 6,14.	Nevidljivi sukob
2. P	Psalam 17,3.	Molitva tokom noćnih sati
3. U	Jakov 2,14.	Budite prvi u dobrim delima
4. S	Isaija 54,17.	Božja Reč je istinita
5. Č	Filibljanima 4,13.	Smisao hrišćanskog savršenstva
6. P	Plač Jeremijin 3,22.23.	Božansko saosećanje i dalje teče
7. S	Jovan 14,1.2.	Gde je tvoje blago?

Budimo vedri hrišćani

8. N	Luka 21,28.	Približava se vaše izbaavljenje
9. P	Filibljanima 3,20.	Cena našeg spasenja
10. U	1. Jovanova 4,11.	Važnost jedinstva
11. S	Psalam 34,4.	Budimo vedri hrišćani
12. Č	Psalam 89,11.	Donesimo uzdarje Bogu
13. P	Jakov 1,5.6.	Čudesna Božja ljubav
14. S	5. Mojsijeva 2,3.	Krenite napred

Istražujmo Pisma

15. N	Dela apostolska 26,9.	Poslušnost nebeskoj viziji
16. P	Psalmi 94,14.	Božje staranje o Njegovom narodu
17. U	1. Solunjanima 5,1.2.	Kao lupež po noći
18. S	2. Korinćanima 13,5.	Oplevite sopstvenu baštu
19. Č	Rimljanima 12,1.	Poklon koji Hristos priželjkuje
20. P	Dela 17,11.	Istražujmo Pisma
21. S	Psalam 84,11.	Bog nam daje ono što nam zaista treba

Zablistajte živom svetlošću

22. N	Efescima 2,20.	Zidajmo na čvrstoj steni
23. P	2. Timotiju 2,22.	Gledajmo samo u Boga
24. U	Malahija 3,17.	Zablistajte živom svetlošću
25. S	Efescima 2,21.22.	Živo kamenje za nebeski hram
26. Č	Filibljanima 3,13-15.	Novogodišnje odluke
27. P	Jakov 5,14.15.	Molite se: Neka bude Tvoja volja
28. S	Priče 16,3.	Vaspitavaj sebe da veruješ

Pristavi Božje blagodati

29. N	Efescima 2,4.5.	Mi smo predmet beskrajne ljubavi
30. P	1. Mojsijeva 3,21.	Smokvino lišće ili Hristova haljina?
31. U	Matej 10,8	Pristavi Božje blagodati

ČITANJE BIBLIJE REDOM

Oktobar		Novembar		Decembar	
1. Amos	1-3	1. Luka	7-8	1. 1. Korinćanima	10-12
2. ”	4-6	2. ”	9-11	2. ”	13-16
3. ”	7-9			3. 2. Korinćanima	1-5
4. Avdija i Jona	1-4	3. ”	12-14	4. ”	6-9
5. Mihej	1-4	4. ”	15-17	5. ”	10-13
		5. ”	18-20	6. Galatima	1-3
6. ”	5-7	6. ”	21-22	7. ”	4-6
7. Naum	1-3	7. ”	23-24		
8. Avakum	1-3	8. Jovan	1-3	8. Efescima	1-6
9. Sofonija	1-3	9. ”	4-6	9. Filibljanima	1-4
10. Agej	1-2			10. Kološanima	1-4
11. Zaharija	1-3	10. ”	7-9	11. 1. Solunjanima	1-5
12. ”	4-6	11. ”	10-12	12. 2. Solunjanima	1-3
		12. ”	13-15	13. 1. Timotiju	1-6
13. ”	7-10	13. ”	16-18	14. 2. Timotiju	1-4
14. ”	11-14	14. ”	19-21		
15. Malahija	1-4	15. Dela	1-3	15. Titu i Filimonu	1-3
16. Matej 1-5		16. ”	4-6	16. Jevrejima	1-5
17. ”	6-8			17. ”	6-9
18. ”	9-11	17. ”	7-9	18. ”	10-13
19. ”	12-13	18. ”	10-12	19. Jakov	1-5
		19. ”	13-15	20. 1. Petrova	1-5
20. ”	14-15	20. ”	16-18	21. 2. Petrova	1-3
21. ”	16-17	21. ”	19-23		
22. ”	18-20	22. ”	24-26	22. 1. Jovanova	1-3
23. ”	21-25	23. ”	27-28	23. ”	4-5
24. ”	26-28			24. 2. i 3. Jovanova	
25. Marko	1-3	24. Rimljanima	1-3	25. Judina poslanica	
26. ”	4-6	25. ”	4-6	26. Otkrivenje	1-4
		26. ”	7-9	27. ”	5-9
27. ”	7-9	27. ”	10-12	28. ”	10-13
28. ”	10-13	28. ”	13-16		
29. ”	14-16	29. 1. Korinćanima	1-5	29. ”	14-16
30. Luka	1-3	30. ”	6-9	30. ”	17-19
31. ”	4-6			31. ”	20-22

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

Oktobar

1. Psalam 79.
2. Psalam 80.
3. Psalam 81.
4. Psalam 82.
5. Psalam 83.
6. Psalam 84.
7. Psalam 85.
8. Psalam 86.
9. Psalam 87.
10. Psalam 88
11. Psalam 89,1-13.
- 12.** Psalam 89,14-26.
13. Psalam 89,27-39.
14. Psalam 89,40-52.
15. Psalam 90.
16. Psalam 91.
17. Psalam 92.
18. Psalam 93.
- 19.** Psalam 94.
20. Psalam 95.
21. Psalam 96.
22. Psalam 97.
23. Psalam 98.
24. Psalam 99.
25. Psalam 100.
- 26.** Psalam 101.
27. Psalam 102,1-14.
28. Psalam 102,15-28.
29. Psalam 103.
30. Psalam 104,1-18.
31. Psalam 104,19-35.

Novembar

1. Psalam 105,1-15.
- 2.** Psalam 105,16-31.
3. Psalam 105,32-45.
4. Psalam 106,1-16.
5. Psalam 106,17-32.
6. Psalam 106,33-48.
7. Psalam 107,1-21.
8. Psalam 107,22-43.
- 9.** Psalam 108.
10. Psalam 109,1-16.
11. Psalam 109,17-31.
12. Psalam 110.
13. Psalam 111.
14. Psalam 112.
15. Psalam 113.
- 16.** Psalam 114.
17. Psalam 115.
18. Psalam 116.
19. Psalam 117.
20. Psalam 118,1-14.
21. Psalam 118,15-29.
22. Psalam 119,1-14.
- 23.** Psalam 119,15-29.
24. Psalam 119,30-43.
25. Psalam 119,44-56.
26. Psalam 119,57-90.
27. Psalam 119,91-117.
28. Psalam 119,118-143.
29. Psalam 119,144-176.
- 30.** Psalam 120.

Decembar

1. Psalam 121.
2. Psalam 122.
3. Psalam 123.
4. Psalam 124.
5. Psalam 125.
6. Psalam 126.
7. Psalam 127.
8. Psalam 128.
9. Psalam 129.
10. Psalam 130.
11. Psalam 131.
12. Psalam 132.
13. Psalam 133.
- 14.** Psalam 134.
15. Psalam 135.
16. Psalam 136,1-14.
17. Psalam 136,15-26.
18. Psalam 137.
19. Psalam 138.
20. Psalam 139.
- 21.** Psalam 140.
22. Psalam 141.
23. Psalam 142.
24. Psalam 143.
25. Psalam 144.
26. Psalam 145.
27. Psalam 146.
- 28.** Psalam 147.
29. Psalam 148.
30. Psalam 149.
31. Psalam 150.

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U OKTOBRU 2019. GODINE

MESTO	DATUM			
	4.	11.	18.	25.
Kladovo, Negotin	18,04	17,52	17,41	17,30
Bor, Zaječar, Pirot, Strumica	18,06	17,54	17,43	17,32
Vršac , Paraćin, Niš, Leskovac, Vranje, Radoviš, Kavadarci, Đevdelija , Jagodina	18,08	17,56	17,45	17,34
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Kovin, Smederevo , Požarevac, Smederevska Palanka, Kruševac , Kumanovo , Veles	18,10	17,58	17,47	17,36
Senta, Bečej, Zrenjanin , Pančevo, Beograd , Arandelovac, Kragujevac , Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Tetovo, Skoplje , Prilep, Bitolj	18,12	18,00	17,49	17,38
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Valjevo, Čačak, Novi Pazar, Đakovica, Prizren, Ohrid	18,14	18,02	17,51	17,40
Sombor , Bačka Palanka, Šid, Srem. Mitrovica, Bogatić, Šabac , Užice, Berane, Peć , Debar	18,16	18,04	17,53	17,42
Beli Manastir, Osijek , Dalj, Vukovar, Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Pljevlja, Kolašin	18,18	18,06	17,55	17,44
Tuzla, Foča, Podgorica , Ulcinj	18,20	18,08	17,57	17,46
Podravska Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa, Doboaj, Sarajevo , Bileća, Zelenika	18,22	18,10	17,59	17,48
Koprivnica, Bjelovar, Virovitica , Daruvar, Bosanska Gradiška , Nova Gradiška, Zenica, Mostar , Trebinje, Dubrovnik	18,24	18,12	18,01	17,50
Murska Sobota, Ormož , Čakovec, Varaždin , Prijedor, Banja Luka , Jajce, Metković, Pelješac, Mljet	18,26	18,14	18,03	17,52
Maribor , Livno, Hvar, Korčula, Ptuj , Krapina, Zagreb , Sisak, Drvar	18,28	18,16	18,05	17,54
Dravograd, Slovenj Gradec, Rogaška Slatina, Celje , Zidani Most, Karlovac, Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač	18,30	18,18	18,07	17,56
Mežica, Gospić , Šibenik, Vis	18,32	18,20	18,09	17,58
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Crikvenica, Krk, Rab, Pag, Zadar, Dugi Otok, Biograd na moru	18,34	18,22	18,11	18,00
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Cres, Lošinj	18,36	18,24	18,13	18,02
Gorica, Koper, Rovinj, Pula	18,38	18,26	18,15	18,04

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U NOVEMBRU 2019. GODINE

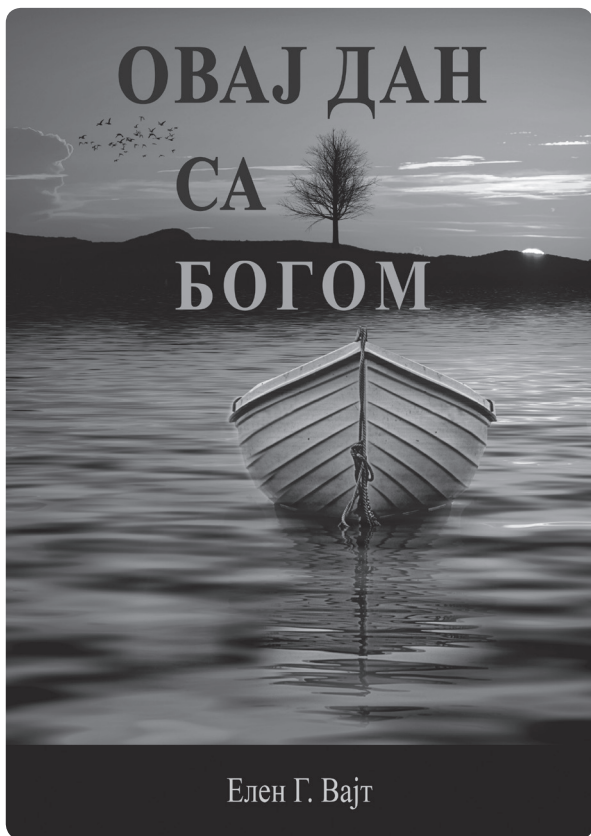
MESTO	DATUM				
	1.	8.	15.	22.	29.
Kladovo, Negotin	16,19	16,10	16,03	15,57	15,53
Vršac , Bor, Zaječar, Knjaževac, Pirot	16,21	16,12	16,05	15,59	15,55
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Požarevac, Niš	16,23	16,14	16,07	16,01	15,57
Subotica, Senta, Bečej, Zrenjanin , Pančevo, Kovin, Smederevo , Sm. Palanka, Jagodina, Paraćin, Kruševac , Leskovac, Vranje, Radoviš, Strumica	16,25	16,16	16,09	16,03	15,59
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Beograd , Arandelovac, Kragujevac, Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	16,27	16,18	16,11	16,05	16,01
Sombor , Bačka Palanka, Srem. Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	16,29	16,20	16,13	16,07	16,03
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Prizren, Tetovo, Prilep	16,31	16,22	16,15	16,09	16,05
Tuzla, Berane, Peć, Đakovica, Bitolj	16,33	16,24	16,17	16,11	16,07
Virovitica, Podr. Slatina, Slav. Požega, Sl. Brod, Derventa , Doboij, Pljevlja, Kolašin	16,35	16,26	16,19	16,13	16,09
Murska Sobota, Čakovec, Varaždin, Koprivnica, Bjelovar, Daruvar, Bos. Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Podgorica	16,37	16,28	16,21	16,15	16,11
Maribor , Ormož, Ptuj , Banja Luka , Bileća, Bar, Ulcinj	16,39	16,30	16,23	16,17	16,13
Slovenj Gradec, Celje , Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Jajce, Mostar , Trebinje, Dubrovnik, Zelenika	16,41	16,32	16,25	16,19	16,15
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Karlovac, Drvar, Livno, Metković, Pelješac, Mljet	16,43	16,34	16,27	16,21	16,17
Kranj, Ljubljana , Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač, Hvar, Korčula	16,45	16,36	16,29	16,23	16,19
Kranjska Gora, Jesenice, Postojna, Crikvenica, Gospić , Šibenik, Biograd na moru	16,47	16,38	16,31	16,25	16,21
Gorica, Rijeka , Krk, Cres, Rab, Zadar, Pag, Dugi Otok, Vis	16,49	16,40	16,33	16,27	16,23
Koper, Lošinj	16,51	16,42	16,35	16,29	16,25
Rovinj, Pula	16,53	16,44	16,37	16,31	16,27

Podaci iz ove tabele izvedeni su po zimskom računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U DECEMBRU 2019. GODINE

MESTO	DATUM			
	6.	13.	20.	27.
Kladovo, Negotin	15,51	15,51	15,53	15,57
Srpska Crnja, Vršac, Bor, Zaječar	15,53	15,53	15,55	15,59
Senta, Kikinda, Zrenjanin , Alibunar, Kovin, Požarevac, Knjaževac, Pirot	15,55	15,55	15,57	16,01
Subotica , Bačka Topola, Bečež, Pančevo, Beograd, Smederevo , Smederevska Palanka, Jagodina, Paraćin, Niš , Leskovac	15,57	15,57	15,59	16,03
Sombor , Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Arandelovac, Kragujevac , Kruševac, Vranje, Radoviš, Strumica	15,59	15,59	16,01	16,05
Dalj, Vukovar, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo , Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	16,01	16,01	16,03	16,07
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Kosovska Mitrovica, Priština, Skoplje , Veles	16,03	16,03	16,05	16,09
Podravska Slatina, Tuzla, Peć , Đakovica, Prizren, Tetovo, Prilep	16,05	16,05	16,07	16,11
Murska Sobota, Čakovec, Koprivnica, Bjelovar, Virovitica , Daruvar, Slav. Požega, Slav. Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Berane, Bitolj	16,07	16,07	16,09	16,13
Ptuj , Ormož, Varaždin , Bosanska Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Kolašin , Debar, Ohrid	16,09	16,09	16,11	16,15
Maribor , Celje, Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Banja Luka, Podgorica	16,11	16,11	16,13	16,17
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Jajce, Mostar , Bileća, Trebinje, Zelenika , Bar, Ulcinj	16,13	16,13	16,15	16,19
Slovenj Gradec, Karlovac, Slunj, Bihać, Drvar, Livno, Metković, Dubrovnik	16,15	16,15	16,17	16,21
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Knin, Pelješac, Mljet	16,17	16,17	16,19	16,23
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Crikvenica, Krk, Gospić, Šibenik, Split , Brač, Hvar, Korčula	16,19	16,19	16,21	16,25
Gorica, Koper, Cres, Rab, Pag, Zadar, Biograd na moru, Vis	16,21	16,21	16,23	16,27
Rovinj, Pula , Lošinj, Dugi Otok	16,23	16,23	16,25	16,29

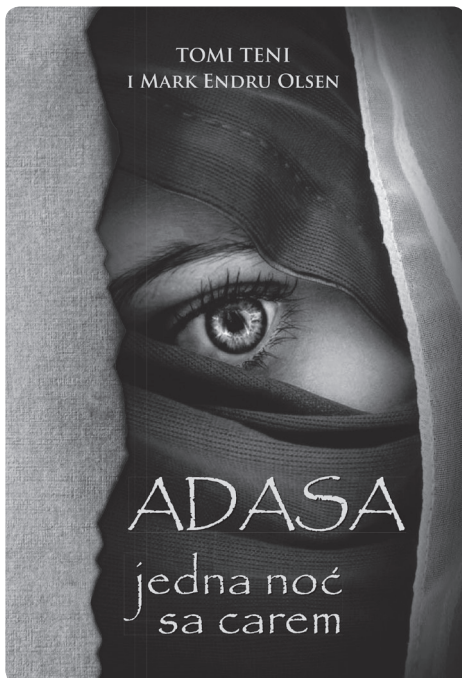
Podaci iz ove tabele izvedeni su po zimskom računanju vremena.

OVAJ DAN SA BOGOM

Jutarnji stihovi 2019.

Elen G. Vajt

ADASA

Tomi Teni i Mark Endru Olsen

PABLIŠER VIKLI – »[...] Od maštovitog i ubedljivog kratkog prikaza Jestirinog neuobičajenog devojštva i pripremanja za ugovoreni susret sa carem, pa do izgovaranja njenih čuvenih reči, 'Ako poginem, neka poginem', autori oživljavaju prastaru pripovest [...] Nekoliko iznenađujućih obrta zateći će čitaoce upoznate sa pričom – nespremne.«

RANDEVU – »Svi koji se zanimaju za drevnu religijsku istoriju bez sumnje će uživati i doživeti prosvetljenje zbog temeljnog istraživanja koje je obavio ovaj autor. Adasa je knjiga koja se čuva i čita iznova. Jedan pasus nije dovoljan da se izraze lepota i dubina tog predivnog dela.«

INSPIREJŠENAL MARKET NJUZ – »Ova drama koja sve vreme drži čitaočevu pažnju opisuje jednostavnu devojku sa sela odabranu među mnogim drugim kandidatkinjama da postane Jestira, persijska carica.«

NARUDŽBENICA ZA 2020 GODINU

Ime i prezime _____

rb	NAZIV	ćir	lat	mađ	rum	CENA u DIN	UKUPNO:
1	Biblijska pouka za odrasle					4 x 180.00 = <u>720</u>	
2	Dečja pouka (od 1 do 3g) "Prijatelj najmlađih"	X		X	X	4 x 230.00 = <u>920</u>	
3	Dečja pouka (od 4 do 6 god) "Prijatelj malemlit"	X		X	X	4 x 230.00 = <u>920</u>	
4	Dečja pouka (od 7 do 11 god) "Prijatelj dece"					4 x 230.00 = <u>920</u>	
5	Dečja pouka (od 7 do 11 god) "Prijatelj dece" mađ	X	X		X	4 x 160.00 = <u>640</u>	
6	Dečja pouka (od 11 do 15 god) "Moj prijatelj"	X		X	X	4 x 230.00 = <u>920</u>	
7	Dečja pouka (od 11 do 15 god) timejdzeri	X		X	X	4 x 230.00 = <u>920</u>	
8	Pouka za mlade (od 15 god)	X		X	X	4 x 200.00 = <u>800</u>	
9	Glasnik					5 x 150.00 = <u>750</u>	
10	Znaci vremena	X		X	X	4 x 190.00 = <u>760</u>	
11	Zidni kalendar	X		X	X	<u>230,00</u>	
12	Jutarnji stihovi / EGW					<u>490,00</u>	
						UKUPNO:	

RAZLIKA U CENI

SA PREPLATOM	BEZ PREPLATE (tokom godine)
180.00	220.00
230.00	270.00
230.00	270.00
230.00	270.00
160.00	210.00
230.00	270.00
230.00	270.00
200.00	230.00
150.00	230.00
190.00	220.00
230.00	250.00
490.00	590.00

MOLIMO VAS PREDAJITE NOVAC POVERENIKU DO 31. OKTOBRA

